

EUROBANK ERGASIAS A.E.

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΥΛΩΝΑ 3 ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57
www.eurobank.gr, Τηλ 210 333 7000
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.: 000223001000

1. Εισαγωγή – Γενικές Πληροφορίες.....	4
1.1 Εποπτικό Πλαίσιο.....	5
1.2 Εφαρμογή του πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας στον Όμιλο Eurobank.....	8
1.3 Σκοπός του Πυλώνα 3.....	9
1.4 Εποπτική προς λογιστική ενοποίηση.....	9
1.5 Εμπόδια για την άμεση μεταβίβαση κεφαλαίων.....	12
1.6 Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δημοσιοποιήσεων της Βασιλείας III - Πυλώνα 3.....	12
2. Ίδια Κεφάλαια.....	14
2.1 Εποπτικά κεφάλαια – ορισμός.....	14
2.2 Προνομιούχοι τίτλοι.....	15
2.3 Έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου.....	16
2.4 Συνολική αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2015.....	16
2.5 Ενέργειες για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank.....	17
2.6 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης.....	18
2.7 Συμφωνία Ισολογισμών - Λογιστική σε εποπτικού σκοπού ενοποίηση.....	19
2.8 Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια.....	20
2.9 Κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1.....	22
2.10 Διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου.....	23
2.11 Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας (ILAAP).....	24
3. Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου.....	25
3.1 Στόχοι και πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου.....	25
3.2 Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων.....	26
3.3 Τύποι κινδύνων.....	27
3.4 Οργάνωση.....	27
4. Πιστωτικός Κίνδυνος.....	29
4.1 Ορισμός του πιστωτικού κινδύνου.....	29
4.2 Οργάνωση και διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου.....	29
4.3 Αναφορές σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο.....	35
4.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα.....	36
4.5 Δάνεια σε καθυστέρηση και απομειωμένα δάνεια.....	42
4.6 Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους.....	45
4.7 Τυποποιημένη Προσέγγιση.....	48
4.8 Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ).....	51
4.9 Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου.....	61

4.10 Τιτλοποιήσεις	66
5. Κίνδυνος Αγοράς	68
5.1 Ορισμοί και Πολιτικές.....	68
5.2 Εσωτερικά Υποδείγματα - Αξίας σε Κίνδυνο (VaR) & Credit Risk (IRC).....	68
5.3 Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον κίνδυνο της αγοράς.....	71
5.4 Ανοίγματα σε αξίες που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.....	71
5.5 Επιτοκιακός Κίνδυνος Επενδυτικού χαρτοφυλακίου	73
5.6 Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου	74
6. Λειτουργικός Κίνδυνος.....	77
6.1 Διακυβέρνηση	77
6.2 Πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου	78
6.3 Μέθοδος Υπολογισμού του Λειτουργικού κινδύνου.....	79
7. Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού	80
7.1 Πληροφορίες σχετικά με τη σημαντικότητα των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού.....	80
7.2 Στοιχεία Ενεργητικού.....	81
7.3 Ληφθείσες εξασφαλίσεις	81
7.4 Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού / Ληφθείσες εξασφαλίσεις και Αντίστοιχες Υποχρεώσεις	82
8. Κίνδυνος Μόχλευσης	83
9.Κίνδυνος Ρευστότητας	86
Παράρτημα 1: Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων	89
Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων.....	91

1. Εισαγωγή – Γενικές Πληροφορίες

Η EUROBANK ERGASIAS A.E. (η “Τράπεζα” ή ο “Όμιλος”) είναι ένα πιστωτικό ίδρυμα με έδρα την Ελλάδα που εποπτεύεται σε ατομική και ενοποιημένη βάση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Τράπεζα της Ελλάδος. Ο Όμιλος είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα, με δραστηριότητα σε τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες. Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα από οικονομικές υπηρεσίες λιανικής και επιχειρήσεων. Στρατηγικά έχει επικεντρωθεί στην Ελλάδα με δραστηριότητες που δημιουργούν αμοιβές από προμήθειες, όπως διαχείριση κεφαλαίων και χαρτοφυλακίων, λιανικής τραπεζικής, μεσιτικές υπηρεσίες, πώληση επενδυτικών υπηρεσιών, επενδυτική τραπεζική, μίσθωση, πρακτόρευση, ασφάλειες ζωής, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εμπορική χρηματοδότηση. Ο Όμιλος έχει ηγετική θέση στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών και πιστώσεων σε ΜΜΕ επιχειρήσεις, στις μικρές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, μεγάλες επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Η Τράπεζα έχει διεθνή παρουσία σε έξι χώρες εκτός Ελλάδος, με δραστηριότητες σε Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο.

Το 2013, ο Όμιλος επέκτεινε τις δραστηριότητες αποκτώντας το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε. (ΝΤΤ) και την Νέα Προτοπ Τράπεζα (NPB) (οι εξαγορές), οι οποίες έλαβαν μέρος στα πλαίσια της διαρκούς ενοποίησης του Ελληνικού τραπεζικού τομέα. Ο Όμιλος απέκτησε πλήρη κυριότητα του Νέου Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και της Νέας Προτοπ Τράπεζας στις 30 Αυγούστου 2013. Οι αποκτήσεις αυτές βελτίωσαν το μέγεθος και το προφίλ του Ομίλου και είχαν θετική επίδραση στην ρευστότητα και στην κεφαλαιακή βάση του Ομίλου.

Κατόπιν των αποτελεσμάτων της Συνολικής Αξιολόγησης (ΣΑ) από την ΕΚΤ και σύμφωνα με το νέο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης, η Τράπεζα υπέβαλλε κεφαλαιακό πλάνο προς έγκριση στην ΕΚΤ, περιγράφοντας αναλυτικά τα μέτρα που σκοπεύει να εφαρμόσει ώστε να καλύψει το έλλειμμα που καθορίστηκε στη ΣΑ, τόσο υπό το βασικό όσο και υπό το δυσμενές σενάριο. Στις 16 Νοεμβρίου 2015 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι ο Ενιαίος Εποπτικός μηχανισμός αναγνώρισε την ανερχόμενη € 83 εκατ. δράση κεφαλαιακής ενίσχυσης που μειώνει το κεφαλαιακό έλλειμμα της Τράπεζας που προσδιορίστηκε από τη ΣΑ, και αντιστοιχεί στη θετική διαφορά μεταξύ των πραγματοποιηθέντων προ-προβλέψεων κερδών του εννεάμηνου 2015 έναντι του εκτιμώμενου ποσού που είχε συμπεριληφθεί στο βασικό σενάριο της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) της ΣΑ. Επίσης στις 16 Νοεμβρίου 2015 η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για την άντληση κεφαλαίων μέχρι και € 2.039 εκατ. Η εν λόγω αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιήθηκε μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε θεσμικούς και άλλους ειδικούς επενδυτές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μέσω διαδικασίας βιβλίου προσφορών (Προσφορά προς Θεσμικούς Επενδυτές), με παραίτηση των δικαιωμάτων προτίμησης των υπαρχόντων κατόχων κοινών και προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας.

Σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, την 29 Οκτωβρίου 2015, η Τράπεζα αποφάσισε τη διενέργεια προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού (Liability Management Exercise-LME), για τη δημόσια προσφορά € 877 εκατ. (ονομαστική αξία) υφιστάμενων μη εξασφαλισμένων τίτλων κύριας οφειλής (senior securities), προνομιούχων τίτλων (Tier 1 securities) και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2 securities) που πληρούν τις προϋποθέσεις. Το συνολικό προϊόν της εξαγοράς των εν λόγω τίτλων θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Στις 18 Νοεμβρίου του 2015, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι ολοκληρώθηκε η προαναφερθείσα διαδικασία του βιβλίου προσφορών. Ειδικότερα, η ενδεικτική ζήτηση από τους θεσμικούς επενδυτές, παράλληλα με το αρχικό αποτέλεσμα της Τράπεζας από την διαχείριση στοιχείων παθητικού υπερέβαινε τα € 2.039 εκατ. και ως εκ τούτου ήταν επαρκής για την Τράπεζα να αντλήσει το απαιτούμενο ποσό χωρίς να χρειαστεί κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΤΧΣ.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης από την Τράπεζα καθώς και από τις υπόλοιπες ελληνικές συστημικές τράπεζες αποτελεί ένα σημαντικό ορόσημο για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα και την εν γένει οικονομία.

1.1 Εποπτικό Πλαίσιο

Πλαίσιο της Βασιλείας II

Το 1988, η Επιτροπή της Βασιλείας για την εποπτεία των τραπεζών ανέπτυξε μια σειρά κανόνων (το σύμφωνο της Βασιλείας ή Βασιλεία I) αναφορικά με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών. Ο κύριος στόχος της Βασιλείας I ήταν ο πιστωτικός κίνδυνος, με τις τράπεζες να είναι υποχρεωμένες να διατηρούν κεφάλαια ίσα τουλάχιστον με το 8% των σταθμισμένων κατά κίνδυνο στοιχείων του ενεργητικού τους και των στοιχείων εκτός ισολογισμού. Πρόσθετοι κανόνες αναφορικά με τον κίνδυνο συναλλαγών προστέθηκαν το 1996, με ευρωπαϊκή οδηγία για τον κίνδυνο αγοράς.

Η ανάγκη για μια πιο ευαίσθητη στους κινδύνους προσέγγιση των κεφαλαιακών απαιτήσεων, καθώς και η ανάγκη να αυξηθεί η αξιοπιστία και η σταθερότητα του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, οδήγησε την Επιτροπή της Βασιλείας να σχεδιάσει ένα νέο διεθνές ρυθμιστικό πλαίσιο γνωστό ως Βασιλεία II. Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο παρουσίασε ένα σχέδιο τριών πυλώνων, οι οποίοι έχουν ως προσανατολισμό την ευθυγράμμιση των κανονιστικών απαιτήσεων με τις οικονομικές αρχές της διαχείρισης κινδύνου.

Το πλαίσιο της Βασιλείας II βασίζεται σε τρεις αλληλοσυμπληρούμενους πυλώνες:

- Ο Πυλώνας 1 ορίζει τις ελάχιστες εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, βασισμένες σε αρχές, κανόνες και μεθόδους, οι οποίες προσδιορίζουν και μετρούν τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τον λειτουργικό κίνδυνο. Οι απαιτήσεις αυτές καλύπτονται από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια, σύμφωνα με τους κανόνες και τα χαρακτηριστικά του Πυλώνα 1.
- Ο Πυλώνας 2 προσδιορίζει τις εσωτερικές διαδικασίες για την εκτίμηση της συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τους κινδύνους (Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου - ΔΑΕΕΚ). Ο Πυλώνας 2 εισάγει επίσης την Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ), η οποία αξιολογεί την εσωτερική κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Ο Πυλώνας 3 προσδιορίζει μια σειρά από κανόνες δημοσιοποίησης στοιχείων, οι οποίοι επιτρέπουν στους συμμετέχοντες στην αγορά να εκτιμήσουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τα κεφάλαια, τους κινδύνους, τις διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων και ως εκ τούτου την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

CRD IV - Πλαίσιο της Βασιλείας III

Τον Ιούνιο 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δημοσίευσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστή ως CRD IV), με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2014, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επενδυτικών εταιρειών, τροποποιώντας την Οδηγία 2002/87/ΕΕ και καταργώντας τις Οδηγίες 2006/48/ΕΕ και 2006/49/ΕΕ. Εσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με τον νόμο υπ. αριθμ. 4261/2014 "Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων", καταργώντας τον ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις.

Επιπρόσθετα, την ίδια ημέρα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δημοσίευσαν τον κανονισμό 2013/575/ΕΥ, ο οποίος θεσπίζει ενιαίους κανόνες σχετικά με τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις της τραπεζικής εποπτείας, που σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΥ τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, λειτουργικού κινδύνου και κινδύνου διακανονισμού,
- απαιτήσεις περιορισμού των μεγάλων ανοιγμάτων,

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

- απαιτήσεις ρευστότητας που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιησίμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία κινδύνου ρευστότητας
- απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα παραπάνω στοιχεία και με τη μόχλευση
- απαιτήσεις δημοσιοποίησης.

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (με σταδιακή εφαρμογή μέχρι το 2019):

- ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας I (Common Equity Tier 1) θα αυξηθεί σταδιακά σε 4,5% από την 1 Ιανουαρίου 2015
- ο ελάχιστος δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων της κατηγορίας I (Tier 1) θα αυξηθεί σταδιακά σε 6% από 1 Ιανουαρίου 2015 και
- οι τράπεζες θα απαιτηθεί να δημιουργήσουν σταδιακά ένα κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας ποσοστού 2,5% από την 1 Ιανουαρίου 2019 (0,625% την 1 Ιανουαρίου 2016, 1,25% την 1 Ιανουαρίου του 2017 και 1,875% την 1 Ιανουαρίου 2018) πλέον των υφιστάμενων ελάχιστων κεφαλαίων. Το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας είναι ένα πλεόνασμα κεφαλαίων ύψους 2,5% επί της συνολικής έκθεσης μιας τράπεζας στους αναλαμβανόμενους κινδύνους, που πρέπει να καλύπτεται με ένα επιπλέον ποσό κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας I.

Σαν αποτέλεσμα, οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται, περιλαμβανομένου του κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου και οι οποίοι θα εφαρμόζονται από 1 Ιανουαρίου 2019 είναι:

- (α) ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας I στο 7% και
- (β) ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας στο 10,5%.

Πρόσθετα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας που εισάγει η CRD IV είναι τα παρακάτω:

- (α) Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας. Ο σκοπός αυτού του αποθέματος είναι να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις του οικονομικού κύκλου στη δανειακή δραστηριότητα των τραπεζών, καθιστώντας έτσι την παροχή πίστωσης λιγότερο ευμετάβλητη και πιθανόν ακόμη και να μειώσει τις πιθανότητες για πιστωτικές "φούσκες" ή κρίσεις. Στις 18.12.2015 σύμφωνα με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής Αριθ. 55 της Τράπεζας της Ελλάδος το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας για το πρώτο τρίμηνο του 2016 ορίστηκε στο 0%.
- (β) Απόθεμα ασφαλείας παγκόσμιων συστημικά ιδρυμάτων. Η CRD IV οδηγία, περιλαμβάνει ένα υποχρεωτικό απόθεμα συστημικού κινδύνου κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας I, για τράπεζες που έχουν αναγνωριστεί από την αρμόδια αρχή ως παγκοσμίως συστημικά σημαντικές.
- (γ) Απόθεμα ασφαλείας για άλλα συστημικά σημαντικά ιδρύματα.

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον κανονισμό (ΕΕ) υπ. αριθμ. 680/2014 της 16ης Απριλίου 2014 για τον καθορισμό των τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Ο κανονισμός θεσπίζει ενιαίες απαιτήσεις σε σχέση με την εποπτική αναφορά στις αρμόδιες αρχές, για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων, τις ζημιές που προέρχονται από δανεισμό εξασφαλισμένο με ακίνητα, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τους δείκτες μόχλευσης, την κάλυψη των αναγκών Ρευστότητας και της Καθαρής Σταθερής Απαιτήσης Χρηματοδότησης.

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός

Σύμφωνα με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12ης Σεπτεμβρίου 2012, σχετικά με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM), εκδόθηκε ο Κανονισμός Συμβουλίου αριθ. 1024/2013 της 15 Οκτωβρίου 2013, ο οποίος μετέθεσε συγκεκριμένα καθήκοντα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν στην προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επιπλέον, στις 22 Οκτωβρίου 2013 εκδόθηκε ο κανονισμός αριθ. 1022/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ε.Ε., τροποποιώντας τον κανονισμό αριθ. 1093/2010 σχετικά με την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΒΑ) και την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σύμφωνα και με τον κανονισμό υπ. αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου.

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

Από το Νοέμβριο του 2014, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εποπτεύει άμεσα τις μεγαλύτερες τράπεζες, ενώ οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεχίζουν να παρακολουθούν τις υπόλοιπες τράπεζες. Η κύρια δραστηριότητα της ΕΚΤ και των εθνικών εποπτικών αρχών, οι οποίοι συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος, είναι να επιβεβαιώνουν ότι οι τράπεζες συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΕΕ για τις τράπεζες και την έγκυρη αντιμετώπιση προβλημάτων.

Ο SSM είναι ένας από τους δύο πυλώνες του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού συστήματος, μαζί με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (SRM).

Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων

Το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων είναι θεμελιώδους σημασίας για την τραπεζική ένωση. Στόχος του είναι να παρέχει ένα σύνολο εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας, με το οποίο όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της ΕΕ πρέπει να συμμορφώνονται. Οι κανόνες αυτοί, μεταξύ άλλων, καθορίζουν κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις τράπεζες, διασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία για τους καταθέτες και ρυθμίζουν την πρόληψη και τη διαχείριση της πτώχευσης τραπεζών.

Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 15 Μαΐου 2014 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησε την Οδηγία σχετικά με την Ανάκαμψη και Εξυγίανση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων, (BRRD), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 2 Ιουλίου 2014. Η BRRD ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το ν.4335/2015 με έναρξη ισχύος την 23η Ιουλίου 2015, με εξαίρεση τις προβλέψεις για την αναδιάρθρωση του παθητικού, οι οποίες θα τεθούν σε εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2016.

Η BRRD βασίζεται σε ένα δίκτυο εθνικών αρχών εξυγίανσης και εθνικών ταμείων εξυγίανσης για την ανάκαμψη των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με τον Νόμο 4335/2015, αναφορικά με τα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) έχει οριστεί ως εθνική αρχή εξυγίανσης και ο τομέας εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) ως το εθνικό ταμείο εξυγίανσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει ότι στην ένωση τραπεζών η εποπτεία και εξυγίανση των τραπεζών πρέπει να ασκείται ομοιόμορφα, καθιστώντας εμφανή την ανάγκη για την δημιουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRM), του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) και του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (SRF). Στο πλαίσιο αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό αριθ. 806/2014.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης

Ο Κανονισμός SRM επέκτεινε τους κανόνες του εγχειριδίου κανόνων για την εξυγίανση των τραπεζών, που περιλαμβάνονται στη BRRD, και δημιούργησε τον SRM, ο οποίος συμπληρώνει τον SSM και συγκεντρώνει βασικές αρμοδιότητες και μέσα για τη διαχείριση της αφερεγγυότητας οποιασδήποτε τράπεζας στην Ευρωζώνη και σε οποιοδήποτε Κράτος Μέλος της Τραπεζικής Ένωσης. Επίσης, ο Κανονισμός SRM θέσπισε το SRB, το οποίο διαθέτει κεντρικές εξουσίες για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων και διαδικασιών εξυγίανσης, καθώς και το SRF, προς υποστήριξη του SRM. Κύριος στόχος του SRM είναι να διασφαλίσει τη σωστή διαχείριση πιθανής μελλοντικής αφερεγγυότητας τραπεζών στην τραπεζική ένωση με ελάχιστο κόστος για τους φορολογούμενους και την πραγματική οικονομία. Το SRB άρχισε τις εργασίες του ως ανεξάρτητος οργανισμός της Ε.Ε. από την 1 η Ιανουαρίου 2015 και θα είναι πλήρως λειτουργικό από την 1η Ιανουαρίου 2016. Σύμφωνα με τον Κανονισμό SRM, η εξουσία σχεδιασμού και υλοποίησης της εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων, που εποπτεύονται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θα μεταβιβαστεί από την υφιστάμενη αρχή εξυγίανσης, την Τράπεζα της Ελλάδος, στο SRB από την 1η Ιανουαρίου 2016.

1.2 Εφαρμογή του πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας στον Όμιλο Eurobank

1.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο όμιλος Eurobank (η «Τράπεζα» ή ο «Όμιλος»), εφάρμοσε για πρώτη φορά το πλαίσιο της Βασιλείας II σύμφωνα με την Τυποποιημένη μέθοδο τον Ιανουάριο του 2007 και συμπεριέλαβε τους σχετικούς δείκτες κινδύνου στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις. Μέχρι τότε ο Όμιλος εφάρμοζε τους κανόνες της Βασιλείας I.

Τον Ιούνιο του 2008, ο Όμιλος έλαβε την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος να χρησιμοποιεί την Προσέγγιση των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων του πιστωτικού κινδύνου. Ως εκ τούτου, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2008 ο Όμιλος εφαρμόζει:

- Την Θεμελιώδη μέθοδο των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού για τα επιχειρηματικά δάνεια της Eurobank Εργασίας Α.Ε. στην Ελλάδα (η «Τράπεζα»),
- Την Εξελιγμένη Προσέγγιση των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για την πλειονότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας, π.χ. στεγαστικά δάνεια, δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πιστωτικές κάρτες και ανακυκλούμενα δάνεια καταναλωτικής πίστης,
- Από τον Σεπτέμβριο του 2009 η Θεμελιώδης μέθοδος Εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο σύνολο του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Eurobank Leasing Α.Ε. στην Ελλάδα,
- Από τον Μάρτιο του 2010 η Εξελιγμένη Μέθοδος των εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο χαρτοφυλάκιο των προσωπικών δανείων και των δανείων για αγορά αυτοκινήτου.

Η εφαρμογή της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) καλύπτει το 73,8% του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, εξαιρώντας τμήματα του δανειακού χαρτοφυλακίου που είναι μη σημαντικά σε όρους μεγέθους και προφίλ κινδύνου. Εάν συμπεριλάβουμε την εφαρμογή της ΠΕΔ της Βασιλείας II στο στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του ΝΤΤ, το οποίο τελεί υπό έγκριση από την ΕΚΤ, ο δείκτης αυξάνεται σε 83,4%

Μόνιμη εξαίρεση από την εφαρμογή της ΠΕΔ υπάρχει για τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού μέχρι 10%, για τα οποία χρησιμοποιείται η τυποποιημένη μέθοδος. Επιπλέον της εξαίρεσης του μέχρι 10% του σταθμισμένου ενεργητικού, μόνιμη εξαίρεση έχει χορηγηθεί και για τις ακόλουθες κατηγορίες ανοιγμάτων, όπως περιγράφονται με βάση την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων:

- ανοίγματα έναντι/ή εγγυημένα από κεντρικές κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες,
- ανοίγματα έναντι/ή εγγυημένα από πιστωτικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και
- ανοίγματα έναντι διοικητικών φορέων και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων.

Για τα παραπάνω ανοίγματα χρησιμοποιείται η Τυποποιημένη προσέγγιση.

1.2.2 Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα εφαρμόζει δικό της εσωτερικό υπόδειγμα διαχείρισης κινδύνων (Αξία σε Κίνδυνο-VaR) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της, για τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα. Η Τράπεζα έλαβε επίσημη επικύρωση χρήσης του εσωτερικού υποδείγματος για τον κίνδυνο αγοράς από την Τράπεζα της Ελλάδος, τον Ιούλιο του 2005. Το μοντέλο αυτό υπόκειται σε περιοδική αξιολόγηση από την εποπτική αρχή.

Το 2011 η Τράπεζα επικαιροποίησε τα συστήματα και τις διαδικασίες της ώστε να συμμορφωθεί πλήρως προς τις απαιτήσεις της νέας ΠΔΤΕ 2646/2011 για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Από τις 31.12.2011 η Τράπεζα υπολογίζει τα κεφάλαια λαμβάνοντας υπόψη της δυναμική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες (Stressed VaR) και τον επιπρόσθετο κίνδυνο αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας (IRC).

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

Για την μέτρηση του ανοίγματος του κινδύνου αγοράς και για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις θυγατρικές της Τράπεζας στην Ελλάδα και τις διεθνείς δραστηριότητες, εφαρμόζεται η τυποποιημένη προσέγγιση.

Επιπλέον, η Τράπεζα υπολογίζει και παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τον κίνδυνο αγοράς του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, χρησιμοποιώντας το εσωτερικό υπόδειγμα VaR. Για τις δραστηριότητες της στο εξωτερικό η Eurobank εφαρμόζει την ανάλυση ευαισθησίας, ενώ η μεθοδολογία του VaR εφαρμόζεται σε μηνιαία βάση.

1.2.3 Λειτουργικός Κίνδυνος

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.575 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί για τις ενοποιημένες δραστηριότητές του, την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου βάσει του Πυλώνα 1.

1.3 Σκοπός του Πυλώνα 3

Ο σκοπός της δημοσιοποίησης στοιχείων στα πλαίσια του Πυλώνα 3 είναι να παρέχει επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, τις διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων και τους εποπτικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας.

Οι δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3 περιλαμβάνουν σε ενοποιημένη βάση ποιοτική και ποσοτική πληροφόρηση, με βάση την οδηγία 2013/575 της ΕΕ και σύμφωνα με το πλαίσιο της εποπτικής ενοποίησης, το οποίο περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

1.4 Εποπτική προς λογιστική ενοποίηση

1.4.1 Λογιστική Ενοποίηση

Η λογιστική ενοποίηση του Ομίλου βασίζεται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και ειδικότερα το ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις, ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, και ΔΠΧΑ 11 Από κοινού συμφωνίες.

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν έχει έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με την εταιρεία και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του πάνω στην εταιρεία. Ο Όμιλος ενοποιεί μια εταιρεία μόνο όταν συνυπάρχουν και τα τρία παραπάνω στοιχεία που συνιστούν έλεγχο.

Η εξουσία θεωρείται ότι υπάρχει όταν, τα υφιστάμενα δικαιώματα του Ομίλου του παρέχουν την τρέχουσα δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες της εταιρείας, δηλαδή τις δραστηριότητες εκείνες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας, και ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να ασκήσει αυτά τα δικαιώματα. Η εξουσία πάνω σε μια εταιρεία μπορεί να προκύψει μέσω δικαιωμάτων ψήφου από συμμετοχικούς τίτλους όπως οι μετοχές, ή σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να προέρχεται από συμβατικές συμφωνίες.

Όταν υπάρχουν δικαιώματα ψήφου, ο Όμιλος θεωρείται ότι έχει έλεγχο μιας εταιρείας όταν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, περισσότερα από τα μισά δικαιώματα ψήφου της εταιρείας, εκτός αν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος άλλος επενδυτής έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος μπορεί να έχει εξουσία ακόμα και όταν κατέχει λιγότερα από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας μέσω συμβατικής συμφωνίας με άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιωμάτων που προκύπτουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες, ουσιαστών δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, κατοχή του μεγαλύτερου ποσοστού των δικαιωμάτων ψήφου σε μια κατάσταση όπου τα υπόλοιπα δικαιώματα είναι ευρέως διασκορπισμένα («εκ των

πραγμάτων εξουσία»), ή μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ο Όμιλος διαθέτει εκ των πραγμάτων εξουσία, λαμβάνονται υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, περιλαμβανομένου του σχετικού μεγέθους των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Όμιλος και της διασποράς των δικαιωμάτων που κατέχονται από άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, προκειμένου να καθοριστεί αν ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος έχει έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με μια εταιρεία όταν οι αποδόσεις αυτές δύνανται να μεταβάλλονται ως συνέπεια της επίδοσης της εταιρείας.

Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να επηρεάζει το ύψος των αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία, ο Όμιλος καθορίζει αν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων λήψης αποφάσεων ενεργεί ως εντολοδόχος ή ως εντολέας. Ο Όμιλος ενεργεί ως εντολοδόχος όταν ενεργεί για λογαριασμό και προς όφελος ενός άλλου μέρους και ως εκ τούτου δεν ελέγχει την εταιρεία. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος δεν ενοποιεί την εταιρεία. Κατά την παραπάνω αξιολόγηση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη το εύρος της εξουσίας λήψης αποφάσεων επί της εταιρείας, τα δικαιώματα που κατέχονται από άλλα μέρη, την αμοιβή που δικαιούται ο Όμιλος από την ανάμειξη του, και την έκθεση του στη μεταβλητότητα των αποδόσεων από άλλες συμμετοχές του σε αυτή την εταιρεία.

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε εταιρείες που έχουν δομηθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα δικαιώματα ψήφου δεν αποτελούν τον κύριο παράγοντα στην απόφαση ποιος ελέγχει την εταιρεία, όπως όταν τα δικαιώματα ψήφου σχετίζονται μόνο με θέματα διοικητικής φύσεως και οι συναφείς δραστηριότητες διευθύνονται μέσω συμβατικών δικαιωμάτων. Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει έλεγχο πάνω σε τέτοιου είδους δομημένες οικονομικές οντότητες, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο σκοπός και ο σχεδιασμός της εταιρείας,
- Αν ο Όμιλος κατέχει συγκεκριμένα δικαιώματα που του παρέχουν την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις δραστηριότητες της εταιρείας,
- Η ύπαρξη ειδικής σχέσης με την εταιρεία,
- Ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στην μεταβλητότητα των αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί το κατά πόσον ελέγχει ή όχι μια εταιρεία αν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι υπάρχουν μεταβολές σε ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που συνιστούν έλεγχο. Περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις εκείνες όπου τα δικαιώματα που κατέχονταν από τον Όμιλο, και τα οποία επρόκειτο να είναι προστατευτικής φύσεως, μετατρέπονται σε ουσιώδη δικαιώματα λόγω της παραβίασης ρητρών ή της αθέτησης πληρωμών σε μια δανειακή σύμβαση και έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να έχει εξουσία πάνω στην εταιρεία.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά δικαίωμα ελέγχου, και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου.

Επενδύσεις σε κοινοπραξίες (συμβατικώς συμφωνηθείσα κοινή άσκηση ελέγχου, η οποία υφίσταται μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις σημαντικές δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση και οι οποίοι έχουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος) και οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις (επενδύσεις στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν έχει έλεγχο, συμμετοχή μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου) αποτελούν επίσης μέρος της λογιστικής ενοποίησης, αλλά λογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

1.4.2 Εποπτική Ενοποίηση

Η εποπτική ενοποίηση που χρησιμοποιείται για την υποβολή των αναφορών προς την Τράπεζα της Ελλάδος ακολουθεί τις αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για τη λογιστική ενοποίηση με ορισμένες διαφορές, οι οποίες περιγράφονται παρακάτω:

- Οι συμμετοχές σε ασφαλιστικές εταιρείες εξαιρούνται από την εποπτική ενοποίηση και λογίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και υπό ορισμένες προϋποθέσεις αφαιρούνται επί μέρους από τα ίδια κεφάλαια (βλέπε παράγραφο 2.1).
- Συμμετοχές σε εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, με ποσοστό άνω του 10% αλλά λιγότερο από 20%, αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια για τον υπολογισμό των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Βασιλείας III.

Σύμφωνα με την Οδηγία CRD IV, οι συμμετοχές σε ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα όπου η Τράπεζα έχει μια σημαντική επένδυση, πρέπει να αφαιρούνται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET1), όταν η συνολική επένδυση υπερβίνει το 10% του συνολικού ποσού των κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) πριν από κάποιες αφαιρέσεις. Το ποσό που δεν αφαιρείται σταθμίζεται με 250%. Δεν υπάρχουν ασφαλιστικές εταιρείες όπου το κεφάλαιο είναι κάτω από το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει κατάλογο θυγατρικών και συγγενών επιχειρήσεων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2015, για τις οποίες η εποπτική ενοποίηση είναι διαφορετική από την λογιστική ενοποίηση:

Εποπτική Ενοποίηση			Λογιστική Ενοποίηση		
Ολική Ενοποίηση	Μέθοδος Καθαρής Θέσης	Αφαιρετικά από τα ίδια κεφάλαια	Ολική Ενοποίηση	Μέθοδος Καθαρής Θέσης	Περιγραφή δραστηριότητας

Συνδεδεμένες Εταιρείες

Eurolife ERB A.E.Γ.A. (100%)	x	x	x		Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Eurolife ERB A.E.A.Z. (100%)	x	x	x		Ασφαλιστικές υπηρεσίες
ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α. (100%)	x	x	x		Μεσιτεία ασφαλίσεων
Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A (100%)	x	x	x		Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Eurolife ERB Asigurari Generale S.A (100%)	x	x	x		Ασφαλιστικές υπηρεσίες
Διεθνής Κτηματική Α.Ε. (100%)	x		x		Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας

Τον Σεπτέμβριο του 2014, η Τράπεζα ίδρυσε την θυγατρική εταιρεία Eurolife ERB Insurance Group Holdings S.A Η αρχική εισφορά κεφαλαίου αποτελούνταν από 100% της άμεσης συμμετοχής στις ελληνικές ασφαλιστικές θυγατρικές Eurolife ERB A.E.A.Z., Eurolife ERB A.E.Γ..Α, ERB Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α., συμπεριλαμβανμένων των έμμεσα κατεχόμενων συμμετοχών (μέσω των ελληνικών θυγατρικών της) στις ρουμάνικες ασφαλιστικές θυγατρικές Eurolife ERB Asigurari de Viata S.A. and Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.

Τον Μάιο του 2015 ο Όμιλος απέκτησε το 100% της Διεθνούς Κτηματικής Α.Ε. μέσω της θυγατρικής της Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής.

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

Την 22 Δεκεμβρίου 2015, ο Όμιλος ανακοίνωσε τη σύναψη συμφωνίας με την Fairfax Financial Holdings Limited («Fairfax») για την πώληση του 80% της συμμετοχής του στην Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών («Eurolife») ενώ η Eurobank θα διατηρήσει ποσοστό 20%.

Η συναλλαγή περιλαμβάνει: α) τις ασφαλιστικές δραστηριότητες ζωής και γενικών ασφαλίσων της Eurolife στην Ελλάδα και τη θυγατρική μεσιτείας ασφαλίσων της Eurolife στην Ελλάδα, β) τις ασφαλιστικές δραστηριότητες ζωής και γενικών ασφαλίσων της Eurolife στη Ρουμανία και γ) τις συμβάσεις τραπεζοασφαλιστικής (bancassurance agreements) μεταξύ θυγατρικών της Eurolife και της Eurobank αναφορικά με την αποκλειστική διανομή ασφαλιστικών προϊόντων στην Ελλάδα και στη Ρουμανία μέσω του δικτύου πωλήσεων της Eurobank.

Η ολοκλήρωση της Συναλλαγής τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της λήψης των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές και αναμένεται πριν το τέλος του τρίτου τριμήνου του 2016.

Η ERB Hellas Funding Ltd και η ERB Hellas Plc περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των ατομικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας (Μερική ενοποίηση).

Κατάλογος όλων των θυγατρικών επιχειρήσεων εμφανίζεται στην σημείωση 27 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

1.5 Εμπόδια για την άμεση μεταβίβαση κεφαλαίων

Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης τα οποία έχουν δοθεί από την Τράπεζα στις θυγατρικές της και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν εκτός της Ελλάδας, υπόκεινται στους τοπικούς κανονισμούς και περιορισμούς που καθορίζονται από την τοπική νομοθεσία και τις εποπτικές αρχές. Ο πιο κοινός περιορισμός απ' όλους, είναι η ελάχιστη χρονική περίοδος (5 με 7 έτη στις περισσότερες περιπτώσεις) κατά την οποία δεν υπάρχει η δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης χωρίς την προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας εποπτικής αρχής.

1.6 Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δημοσιοποιήσεων της Βασιλείας III - Πυλώνα 3

Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή μια εσωτερική "Διαδικασία Συμμόρφωσης με Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα 3", προκειμένου να διασφαλίσει την συνεπή και συνεχή συμμόρφωσή της με τις απαιτούμενες δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3, όπως αυτές προβλέπονται από το υπάρχον εποπτικό πλαίσιο. Εντός αυτού του πλαισίου η Τράπεζα λειτουργεί ως ακολούθως:

- Οι δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3 παρέχονται σε ενοποιημένη βάση,
- Στις δημοσιοποιήσεις της, η Τράπεζα περιλαμβάνει όλες εκείνες τις πληροφορίες που θεωρούνται απαραίτητες προκειμένου οι χρήστες να έχουν σαφή, πλήρη και ακριβή εικόνα της δομής του Ομίλου, της διαχείρισης των κεφαλαίων, του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού και της πολιτικής αμοιβών. Κατά τη διαδικασία αυτή η Τράπεζα εντοπίζει επίσης τις πληροφορίες που είναι ουσιώδεις, εμπιστευτικές και αποκλειστικές.
- Το σύνολο των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3, λαμβάνει χώρα ετησίως, μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας στο διαδίκτυο, σε διακεκριμένο αρχείο υπό τον τίτλο «Δημοσιοποιήσεις με βάση τον Πυλώνα 3 της Βασιλείας III», σε συνδυασμό με την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων. Οι Δημοσιοποιήσεις αποδοχών δημοσιεύονται σε ιδιαίτερο έγγραφο.
- Η Τράπεζα επανεξετάζει την έκταση και το είδος των πληροφοριών που παρέχονται σε κάθε ημερομηνία δημοσιοποίησης και προβαίνει στις αναγκαίες προσαρμογές της πολιτικής της,
- Η Τράπεζα αξιολογεί την ανάγκη δημοσιοποίησης μέρους ή του συνόλου των πληροφοριών με συχνότητα μεγαλύτερη της ετήσιας, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως το μέγεθος των συναλλαγών, το εύρος των δραστηριοτήτων, την παρουσία σε διάφορες χώρες, την δραστηριοποίηση σε διάφορους χρηματοπιστωτικούς τομείς, την συμμετοχή σε διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και διεθνή συστήματα πληρωμών,

Εισαγωγή - Γενικές Πληροφορίες

διακανονισμού και εκκαθάρισης, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε πληροφορίες για τα ίδια κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, τους αναλαμβανόμενους κινδύνους και άλλα στοιχεία που υπόκεινται σε ταχείες μεταβολές,

- Η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για τις διαδικασίες παρακολουθούνται για τη συλλογή στοιχείων, την επεξεργασία τους και την παρουσίαση των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είναι υπεύθυνο για την ακρίβεια των στοιχείων αυτών.

Οι ανωτέρω υποχρεώσεις είναι ισοδύναμες με αυτές που λαμβάνονται υπόψη στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Ίδια Κεφάλαια

2. Ίδια Κεφάλαια

Η ποσότητα και η ποιότητα των κεφαλαίων που κατέχει ο Όμιλος, υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες και οδηγίες. Η σύνθεση των διαθέσιμων εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου υπό τον Πυλώνα 1 έχει ως εξής:

2.1 Εποπτικά κεφάλαια – ορισμός

Τα εποπτικά κεφάλαια του Πυλώνα 1 του Ομίλου σε ενοποιημένη βάση υπολογίζονται με βάση τα ΔΠΧΑ στοιχεία και σύμφωνα με τους κανόνες της οδηγίας CRD IV.

Τα διαθέσιμα εποπτικά ίδια κεφάλαια είναι κατανεμημένα σε δύο κύριες κατηγορίες: Κεφάλαιο κατηγορίας 1 (Tier 1) και Κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2). Το κεφάλαιο της κατηγορίας 1 αποτελείται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET

1) και το πρόσθετο κεφάλαιο κατηγορίας 1.

Το κοινό κεφάλαιο κατηγορίας 1 (CET1) αποτελείται από τα ίδια κεφάλαια κοινών μετοχών, τις προνομιούχες μετοχές που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το Ν. 3723/2008 "Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας" και από τα δικαιώματα μειοψηφίας που ενοποιούνται στο κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) μετά την αφαίρεση των κάτωθι:

- α) αποθεματικών της εύλογης αξίας που σχετίζονται με τα κέρδη ή ζημιές ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών,
- β) των αποτελεσμάτων κέρδη και ζημιές, που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή των υποχρεώσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, εφόσον τα αποτελέσματα αυτά προκύπτουν από αλλαγές της πιστοληπτικής διαβάθμισης,
- γ) 40% της σταδιακής αφαίρεσης της υπεραξίας και των άυλων παγίων,
- δ) 40% της σταδιακής αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία εξαιρώντας αυτές που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές,
- ε) των συμμετοχών και δανείων μειωμένης εξασφάλισης (και λοιπών στοιχείων ιδίων κεφαλαίων) που υπερβαίνουν το 10% των κεφαλαίων των μη ενοποιούμενων πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανόμενων και των ασφαλιστικών εταιρειών,
- στ) 20% της σταδιακής αφαίρεσης της αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου και της αναμενόμενης ζημιάς σύμφωνα με την μέτρηση της ΠΕΔ,
- ζ) αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές, οι οποίες υπερβαίνουν το όριο του 10% του κεφαλαίου κοινών μετοχών (CET1), και
- η) του συνόλου των παραπάνω στοιχείων (ε) και (η) το οποίο είναι μικρότερο από το 10% των σχετικών στοιχείων κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) και τα οποία συνολικά υπερβαίνουν το 15% του κεφαλαίου κοινών μετοχών (CET1) προ ορισμένων αφαιρετικών στοιχείων.

Οι αναμενόμενες ζημιές (EL) που προκύπτουν από τους κανόνες της Βασιλείας II, απεικονίζουν ζημιές που θα αναμένονταν σε ένα σενάριο ύφεσης κατά τη διάρκεια μιας περιόδου 12 μηνών. Ο ορισμός αυτός διαφέρει από την λογιστική μέθοδο υπολογισμού των προβλέψεων απομείωσης δανείων, στις οποίες παρουσιάζονται μόνο ζημιές που έχουν προκύψει από το δανειακό χαρτοφυλάκιο την συγκεκριμένη ημερομηνία ισολογισμού και δεν επιτρέπεται η αναγνώριση μιας πιο συντηρητικής προσέγγισης, που απαιτεί η εποπτική μέτρηση με την υιοθέτηση των κατά την διάρκεια αρνητικών συνθηκών (through-the-cycle) που μπορεί να μην υπάρχουν κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 αποτελείται από τους προνομιούχους τίτλους, το οποίο υπόκειται σε σταδιακή κατάργηση, 60% αφαιρετικά της υπεραξίας και των άυλων παγίων και 30% αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, τα οποία θα αφαιρεθούν από το κεφάλαιο κοινών μετοχών CET1, όταν εφαρμοστεί πλήρως η Βασιλεία III.

Ίδια Κεφάλαια

Σε περίπτωση που τα αφαιρετικά στοιχεία των κεφαλαίων κατηγορίας 1 (Tier 1) είναι μεγαλύτερα από τα θετικά στοιχεία των κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) κεφαλαίων, τότε η διαφορά αφαιρείται από το κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET 1).

Το κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2) αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης που πληρούν συγκεκριμένα εποπτικά κριτήρια, τα οποία υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση και αφαιρέσεων του 30% αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που θα αφαιρεθούν από το κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET1), όταν εφαρμοστεί πλήρως η Βασιλεία III.
- Αποθεματικά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων που σχηματίστηκαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2003 (μετάβαση σε ΔΠΧΑ), τα οποία υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση από το κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2) και σταδιακή ενσωμάτωση στο κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET1).
- Τις γενικές προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου έως 1,25% των σταθμισμένων ανοιγμάτων σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση
- Το πλεόνασμα των προβλέψεων σε σχέση με την αναμενόμενη ζημιά για τα ανοίγματα σύμφωνα με τη προσέγγιση εσωτερικών διαβαθμίσεων (ΠΕΔ), έως και 0,6% των σταθμισμένων ανοιγμάτων υπολογισμένων σύμφωνα με τη ΠΕΔ.

Σε περίπτωση που τα αφαιρετικά στοιχεία των κεφαλαίων κατηγορίας 2 (Tier 2) είναι μεγαλύτερα από τα θετικά στοιχεία των κεφαλαίων της κατηγορίας 2 (Tier 2), τότε η διαφορά αφαιρείται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (Tier 1).

2.2 Προνομιούχοι τίτλοι

Την 31 Δεκεμβρίου 2015 η συνολική αξία των προνομιούχων τίτλων ανήλθε στο ποσό των € 43 εκ. εκ' των οποίων 70% περιλαμβάνεται στα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας 1. Με βάση τους κανόνες της Βασιλείας III αυτοί οι τίτλοι αναγνωρίζονται ως τίτλοι παλαιάς έκδοσης και θα καταργηθεί σταδιακά έως το 2022.

Μία λίστα με τα βασικά χαρακτηριστικά των κεφαλαιακών μέσων του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1423/2013 βρίσκεται στο παράρτημα 2.

Στις 29 Οκτωβρίου η Τράπεζα αποφάσισε τη διενέργεια Προγράμματος Διαχείρισης Στοιχείων Παθητικού (LME) μαζί την αύξηση κεφαλαίου. Στις 23 Νοεμβρίου 2015, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι το συνολικό προϊόν εξαγοράς των τίτλων που έγιναν αποδεκτοί στα πλαίσια του LME ανήλθε σε € 418 εκ, εκ των οποίων € 17εκ. είναι τίτλοι που ανήκουν σε κεφάλαια που ανήκουν στον Πυλώνα Ι ονομαστικής αξίας € 34.εκ (Εκδόσεις Α: €0,5 εκ., Εκδόσεις Β: €0,9 εκ., Εκδόσεις Γ: €31,4 εκ., Εκδόσεις Δ: €1,5 εκ.)

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τους Προνομιούχους Τίτλους εμφανίζονται στη σημείωση 41 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Ίδια Κεφάλαια

2.3 Έκθεση σε χρέος Ελληνικού Δημοσίου

Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η συνολική λογιστική αξία των κυριότερων απαιτήσεων του Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο ανερχόταν:

	2015 € million	2014 € million
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	2.157	2.410
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	1.677	1.584
Παράγωγα Χρηματοοικονομικά μέσα με το Ελληνικό Δημόσιο	992	1.102
Χρηματοοικονομική εγγύηση που σχετίζεται με τον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου	208	204
Δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου	176	198
Δάνεια προς ελληνικές τοπικές αρχές και δημόσιους οργανισμούς	86	103
Λοιπές απαιτήσεις	17	20
Συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων με δημόσιους οργανισμούς	-	107
	5.313	5.728

2.4 Συνολική αξιολόγηση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας 2015

Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, ειδικότερα από το δεύτερο τρίμηνο του 2015, είχαν αρνητική επίπτωση στη ρευστότητα των Ελληνικών τραπεζών και έγειραν ανησυχίες αναφορικά με τη κεφαλαιακή τους θέση. Σύμφωνα με τη προκαταρκτική συμφωνία της Συνόδου Κορυφής τη 12 Ιουλίου 2015, το νέο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) θα έπρεπε να συμπεριλάβει αποθεματικό από € 10 δις έως € 25 δις για τον τραπεζικό τομέα, για να αντιμετωπιστούν ενδεχόμενες ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης και κόστους εκκαθάρισης και η ΕΚΤ και ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (Single supervisory mechanism – SSM) θα διεξήγαγαν μια συνολική αξιολόγηση (ΣΑ) των τεσσάρων εποπτευόμενων Ελληνικών τραπεζών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ΣΑ πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τη συνδυαστική επίδραση των ακόλουθων:

- Του Ελέγχου της Ποιότητας των Στοιχείων Ενεργητικού (ΑQR), αξιολογώντας την ποιότητα των χαρτοφυλακίων των τραπεζών στην Ελλάδα, περιλαμβανομένης της επάρκειας των αποτιμήσεων των στοιχείων ενεργητικού και των εξασφαλίσεων και των σχετικών προβλέψεων και
- Της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (ST) για να εξετάσει την ανθεκτικότητα των ισολογισμών των τραπεζών σε μια ενδεχόμενη περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών της αγοράς.

Η κεφαλαιακή επάρκεια αξιολογήθηκε για μία τριετή περίοδο (2015-2017) με βάση δύο σενάρια: το βασικό και το δυσμενές. Σύμφωνα με τη διαδικασία της Άσκησης, οι τράπεζες χρησιμοποίησαν ως σημείο αναφοράς τα προκαταρκτικά δεδομένα για το δεύτερο τρίμηνο του 2015 και υπέβαλλαν τα τριετή επιχειρηματικά σχέδια βασισμένα στις παραδοχές του βασικού σεναρίου: μεταβολή του ΑΕΠ όπως προβλέπεται από την ΕΚΤ για το 2015 -2,3%, για το 2016 -1,3% και για το 2017 +2,7%, ενώ οι λοιπές παραδοχές, συμπεριλαμβανομένης της μεταβολής των χορηγήσεων και καταθέσεων, ήταν σύμφωνες με τους οικονομολόγους των τεσσάρων τραπεζών. Τα επιχειρηματικά αυτά σχέδια εξετάστηκαν στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων από την ΕΚΤ υπό το βασικό και το δυσμενές σενάριο για να εκτιμηθούν ενδεχόμενα κεφαλαιακά ελλείμματα.

Την 31 Οκτωβρίου 2015, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της ΣΑ που πραγματοποίησε στις τέσσερις, συστημικής σημασίας, Ελληνικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της Eurobank.

Ίδια Κεφάλαια

Αποτελέσματα ΣΑ για τη Eurobank

Τα αποτελέσματα της ΣΑ για την Eurobank συνοψίζονται ως ακολούθως:

Αποτελέσματα του Ελέγχου της Ποιότητας των Στοιχείων Ενεργητικού

Το AQR περιελάμβανε έναν εκτεταμένο έλεγχο της τρέχουσας αξίας του ελληνικού δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας κατά την 30 Ιουνίου 2015, καλύπτοντας το 98% του εν λόγω χαρτοφυλακίου. Σύμφωνα με το AQR προσδιορίστηκαν επιπρόσθετες προβλέψεις € 1.906 εκατ. κυρίως λόγω της επιδείνωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, με συνέπεια, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των ζημιών που αναδείχθηκαν από το AQR, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της Τράπεζας (CET1) να διαμορφώνεται στο 8,6%. , βάσει ορίου για CET1 στο 9,5%, κάτι που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακές ανάγκες ύψους € 339 εκατ. Η προσαρμοσμένη κεφαλαιακή θέση βάσει του AQR αποτέλεσε το εναρκτήριο σημείο για τα ST.

Το AQR του 2015 αποτέλεσε μία άσκηση προληπτικής εποπτείας, η οποία βασίστηκε στην ίδια μεθοδολογία με αυτή του AQR του 2014. Η επίπτωση € 1.906 εκατ., αφορούσε κυρίως προσαρμογές σε προβλέψεις για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες ποσού € 1.876 εκατ. και καθορίστηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε από την ΕΚΤ για τους σκοπούς της ΣΑ του 2014, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια σε όλες τις τράπεζες, χωρίς να εισάγονται περαιτέρω οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των λογιστικών κανόνων εκτός από εκείνες που εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των εποπτικών μηχανισμών.

Αποτελέσματα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων

Τα ST, υπό το βασικό σενάριο, δεν εντόπισαν περαιτέρω κεφαλαιακό έλλειμμα, διατηρώντας το δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) στο 8,6%, με τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας να ανέρχονται σε € 339 εκατ., για να καλυφθεί το έλλειμμα που δημιουργείται έως το όριο CET1 του 9,5%.

Τα ST, υπό το δυσμενές σενάριο, διαμόρφωσαν το δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) στο 1,3% που ισοδυναμεί με κεφαλαιακές ανάγκες της τάξης των € 2.122 εκατ. ώστε να καλυφθεί το έλλειμμα που προέκυπτε βάσει του ορίου για CET1 8% στο δυσμενές σενάριο.

2.5 Ενέργειες για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank

Στις αρχές Νοεμβρίου, η Τράπεζα υπέβαλλε κεφαλαιακό πλάνο για έγκριση προς την ΕΚΤ περιγράφοντας λεπτομερώς τα μέτρα που σκοπεύει να εφαρμόσει για να καλύψει το κεφαλαιακό έλλειμμα που καθορίστηκε με βάση τη ΣΑ, τόσο υπό το βασικό, όσο και υπό το δυσμενές σενάριο.

Την 3 Νοεμβρίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας αποφάσισε τη σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης τη 16 Νοεμβρίου 2015 με σκοπό να εγκρίνει την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (ΑΜΚ) έως και € 2.122 εκατ. Στις 13 Νοεμβρίου 2015 ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός της ΕΚΤ αναγνώρισε την ανερχόμενη σε € 83εκ. δράση κεφαλαιακής ενίσχυσης που μείωνε το κεφαλαιακό έλλειμμα της Τράπεζας που προσδιορίστηκε από τη ΣΑ. Κατόπιν αυτής της αναγνώρισης, το μέγιστο ποσό των προς άντληση, μέσω της αύξησης κεφαλαίων μειώθηκε στα € 2.039 εκατ.

Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιήθηκε μέσω ιδιωτικής τοποθέτησης σε θεσμικούς και άλλους ειδικούς επενδυτές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μέσω διαδικασίας βιβλίου προσφορών (Προσφορά προς Θεσμικούς Επενδυτές), με παραίτηση των δικαιωμάτων προτίμησης των υπαρχόντων κατόχων κοινών και προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας.

Σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα ΑΜΚ, την 29 Οκτωβρίου 2015, η Τράπεζα αποφάσισε τη διενέργεια προγράμματος διαχείρισης στοιχείων παθητικού (Liability Management Exercise-LME), για τη δημόσια προσφορά € 877 εκατ. (ονομαστική αξία) υφιστάμενων μη εξασφαλισμένων τίτλων κύριας οφειλής (senior securities),

Ίδια Κεφάλαια

προνομιούχων τίτλων (Tier 1 securities) και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2 securities) που πληρούν τις προϋποθέσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας, σημείωση 6.

2.6 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Την 29 Απριλίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, το οποίο υποβλήθηκε μέσω του Υπουργείου Οικονομικών τη 16 Απριλίου 2014. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει δεσμευτεί ότι η Τράπεζα θα εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις και θα επιτύχει τους στόχους που αποτελούν ένα αναπόσπαστο μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας της νέας ανακεφαλαιοποίησης, το σχέδιο αναδιάρθρωσης αναθεωρήθηκε και υποβλήθηκε προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Την 26 Νοεμβρίου 2015, το αναθεωρημένο σχέδιο της Τράπεζας εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι μακροοικονομικές παραδοχές που έγιναν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας για την Ελλάδα, ήταν ευθυγραμμισμένες με τις παραδοχές που παρείχε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΤΧΣ το Σεπτέμβριο του 2015 και οι οποίες παρείχαν μια θετική ανάπτυξη του ΑΕΠ και βελτίωση του δείκτη ανεργίας από το 2017 και μετά.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας, σημείωση 6.

Τραπεζικός Επίτροπος (Monitoring Trustee)

Το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), προέβλεπε το διορισμό επιτρόπου (Monitoring Trustee) σε όλες τις τράπεζες που βρίσκονται σε καθεστώς Κρατικής Ενίσχυσης.

Την 22 Φεβρουαρίου 2013, η Τράπεζα όρισε την Grant Thornton ως Monitoring Trustee. Ο Monitoring Trustee παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης και τις πρακτικές λειτουργίας, καθώς και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ίδια Κεφάλαια

2.7 Συμφωνία Ισολογισμών - Λογιστική σε εποπτικού σκοπού ενοποίηση

Σημ.	31 Δεκέμβριος 2015			31 Δεκέμβριος 2014		
	Ισοζύγιο σύμφωνα με τις Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις	Διαχωρισμός των ασφαλιστικών και ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	Ισοζύγιο για εποπτικούς σκοπούς ενοποίησης	Ισοζύγιο σύμφωνα με τις Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις	Διαχωρισμός των ασφαλιστικών και ενοποίηση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	Ισοζύγιο για εποπτικούς σκοπούς ενοποίησης
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.798	-	1.798	1.948	-	1.948
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.808	-	2.808	3.059	(1)	3.058
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτελεσμάτων	100	-	100			
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.884	-	1.884	2.134	-	2.134
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	39.893	-	39.893	42.133	-	42.133
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	16.291	-	16.291	17.849	(1.510)	16.339
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	10	384	394	6	333	339
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	666	-	666	702	(1)	701
Επενδύσεις σε ακίνητα	925	-	925	876	(2)	874
Άυλα πάγια στοιχεία	127	-	127	150	(2)	148
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	4.859	-	4.859	3.894	(1)	3.893
εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	319	-	319	353	-	353
εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	4.540	-	4.540	3.541	(1)	3.540
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.141	3	2.144	2.137	(74)	2.063
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	2.051	(1.921)	130	270	-	270
Σύνολο ενεργητικού	73.553	(1.534)	72.019	75.518	(1.533)	73.985
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	25.267	-	25.267	12.610	-	12.610
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	4.516	-	4.516	10.256	-	10.256
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.359	-	2.359	2.475	-	2.475
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31.446	178	31.624	40.878	(467)	40.411
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	150	101	251	811	259	1.070
Λοιπές υποχρεώσεις	742	3	745	2.020	(1.325)	695
Υποχρεώσεις που συνδέονται με στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	1.941	(1.816)	125	164	-	164
Σύνολο υποχρεώσεων	66.421	(1.534)	64.887	69.214	(1.533)	67.681
εκ των οποίων: Κεφαλαιακά μέσα Κατηγορίας 2 που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	75	-	75	267	-	267
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	656	-	656	4.412	-	4.412
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	-	8.055	6.682	-	6.682
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο	(3.241)	-	(3.241)	(6.485)	-	(6.485)
εκ των οποίων: από αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	(69)	-	(69)	(107)	-	(107)
εκ των οποίων: από αλλαγές στην πιστοληπτική διαβάθμιση του ίδιου του Ιδρύματος	-	-	-	3	-	3
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-	950	950	-	950
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	6.420	-	6.420	5.559	-	5.559
Προνομιούχοι τίτλοι	43	-	43	77	-	77
Δικαιώματα τρίτων	669	-	669	668	-	668
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.132	-	7.132	6.304	-	6.304
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	73.553	(1.534)	72.019	75.518	(1.533)	73.985

Ίδια Κεφάλαια

2.8 Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου με στοιχεία της 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014. Τα εποπτικά κεφάλαια του 2015 και 2014 υπολογίζονται σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες της Οδηγίας CRD IV.

Επιπλέον, στο παράρτημα 1, βρίσκεται πίνακας δημοσιοποίησης ιδίων κεφαλαίων, το οποίο παρουσιάζει τα συστατικά των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της μεταβατικής και της πλήρης εφαρμογής την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014. Το παράρτημα έχει προετοιμαστεί χρησιμοποιώντας την φόρμα του Παραρτήματος VI του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1423/2013 της Επιτροπής της 20 Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014	
	€ εκατ.	Pro-forma ⁽¹⁾	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών της Τράπεζας	€ 5.470	4.609	4.609
Προνομιούχες μετοχές	950	950	950
Δικαιώματα τρίτων	669	668	668
Δικαιώματα τρίτων που δεν ενοποιούνται στο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1	(268)	(136)	(136)
Εποπτικές αναπροσαρμογές			
Αποθεματικά από αντιστάθμιση Ταμειακών ρών	ζ 69	107	107
Κίνδυνος που προκύπτει από τη πιστωτική διαβάθμιση του ίδιου του ιδρύματος	η -	(3)	(3)
Αποθεματικά αναπροσαρμογής της εύλογης αξίας των ενσώματων παγίων 40% των άυλων παγίων/ 20% για το 2014	α (51)	(30)	(30)
40% της ανεπάρκειας των προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου ΠΕΔ που προκύπτει κατά τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας / 20% για 2014	-	(19)	(19)
40% των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές καθαρής των φορολογικών υποχρεώσεων / 20% για 2014	β (127)	(71)	(71)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (ποσό που υπερβαίνει το όριο 10%)	γ -	-	-
Ποσό που υπερβαίνει το όριο του 15%	-	-	(35)
Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(50)	(94)	(94)
Μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1	6.623	5.929	5.894
Προνομιούχες μετοχές που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	ι 30	62	62
Εποπτικές αναπροσαρμογές			
60% άυλων παγίων / 80% για 2014	(76)	(118)	(118)
30% της ανεπάρκειας των προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου ΠΕΔ που προκύπτει κατά τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας / 40% για 2014	-	(37)	(37)
Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	46	93	93
Μέσα Κεφαλαίου της κατηγορίας 1	6.623	5.929	5.894
Tier 2 κεφάλαιο - δάνεια μειωμένης εξασφάλισης που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	δ 15	141	141
Αποθεματικά αναπροσαρμογής της εύλογης αξίας των ενσώματων παγίων 30% της ανεπάρκειας των προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου ΠΕΔ που προκύπτει κατά τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας / 40% για 2014	39	52	52
Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	94	-	-
Πλεόνασμα των προβλέψεων σε σχέση με την αναμενόμενη ζημιά που αναγνωρίζεται εποπτικά σύμφωνα με ΠΕΔ	14	-	-
Γενικές προσαρμογές Πιστωτικού κινδύνου τυποποιημένης προσέγγισης	-	-	-
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	6.785	6.085	6.050
Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού	38.888	39.062	36.430
Δείκτες			
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1	17,0%	15,2%	16,2%
Δείκτης Κεφαλαίου κατηγορίας 1	17,0%	15,2%	16,2%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	17,4%	15,6%	16,6%

(1) pro-forma βάσει των εποπτικών κανονισμών των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (DTAs) ως αναβαλλόμενες φορολογικές πιστώσεις (DTCs).

Ίδια Κεφάλαια

Ο δείκτης κοινών μετοχών κατηγορίας 1 ορίζεται ως το κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό, ο δείκτης κατηγορίας 1 ορίζεται ως το κεφάλαιο κατηγορίας 1 (Tier 1) ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό και ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας ορίζονται ως τα συνολικά εποπτικά κεφάλαια ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 27Α του Νόμου 4172/2013 όπως ισχύει, το οποίο αφορά τα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που έχουν αναγνωριστεί ή που θα αναγνωριστούν επί των ζημιών από τη συμμετοχή του Ομίλου α) στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και β) επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου (προβλέψεις και ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου), οι οποίες έχουν αναγνωριστεί κατά την 30 Ιουνίου 2015 μπορούν να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, αν το λογιστικό, μετά από φόρους αποτέλεσμα της χρήσης είναι ζημιά (με έναρξη από την χρήση του 2016 και μετά).

Στις 7 Νοεμβρίου του 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την συμμετοχή της Τράπεζας στον ανωτέρω μηχανισμό, ο οποίος έχει εφαρμογή από το οικονομικό έτος 2016 και εφεξής.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013, άρθρο 39, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που μπορούν να αντικατασταθούν με μια φορολογική πίστωση δεν θα πρέπει να αφαιρούνται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET 1) αλλά αντί αυτού θα πρέπει να σταθμιστούν με 100%. Την 31 Δεκεμβρίου 2015, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που είναι επιλέξιμες για φορολογική πίστωση ανέρχονται σε € 4 ,065εκ (2014: € 3,204 εκατ.).

Το πλεόνασμα των προβλέψεων σε σχέση με την αναμενόμενη ζημιά που αναγνωρίζεται εποπτικά σύμφωνα με την ΠΕΔ και οι γενικές προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα τυποποιημένης προσέγγισης ανέρχονταν στο ποσό των €107 εκατ. (2014: αρνητική διαφορά μεταξύ εποπτικών και λογιστικών προβλέψεων ανέρχονταν σε € 94 εκατ.)

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχωρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου ελέγχεται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο Όμιλος πέρα από τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που ολοκληρώθηκαν τον Απρίλιο του 2014 και τον Νοέμβριο του 2015. (βλέπε Σημ. 6 και 39 στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις 2015) επικεντρώνεται στην ενίσχυση της κεφαλαιακής του θέσης με την ενεργό μείωση του κινδύνου που απορρέει από τα δανειακά χαρτοφυλάκια, μέσω της θέσπισης αυστηρότερων πιστοδοτικών πολιτικών και της αλλαγής της σύνθεσης των δανειακών χαρτοφυλακίων σε πιο εξασφαλισμένα δάνεια καθώς και λαμβάνοντας διάφορες στρατηγικές πρωτοβουλίες με σκοπό την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου.

Τέλος, ο Όμιλος εξετάζει επιπρόσθετες ενέργειες προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή του βάση, οι οποίες σχετίζονται με την διαχείριση των δανείων προς καθυστέρηση, αναδιάρθρωση, μετασχηματισμό ή βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν κεφάλαια ή/και θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού.

Ίδια Κεφάλαια

2.9 Κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1 είναι το 8% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού.

	Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού		8% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού	
	2015	2014	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση)				
Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	5.550	1.901	444	152
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	41	-	3	-
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	5	44	0	4
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	509	642	41	51
Επιχειρήσεις (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	2.026	2.093	162	167
Λιανική τραπεζική (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	2.255	3.025	180	242
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση)	1.639	1.583	131	127
Ανοίγματα σε αθέτηση	1.612	1.687	129	135
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1.357	1.265	109	101
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	48	46	4	4
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	55	45	4	4
Ανοίγματα σε μετοχές	973	857	78	69
Άλλα στοιχεία	2.973	3.060	238	245
Σύνολο Πιστωτικού Κινδύνου, Τυποποιημένη προσέγγιση	19.043	16.248	1.523	1.301
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την μέθοδο ΠΕΔ)				
Επιχειρήσεις	8.513	9.447	681	756
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής				
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	4.749	3.895	380	312
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής	700	685	56	55
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	907	982	73	78
- Λοιπά ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής	538	443	43	35
Ανοίγματα σε μετοχές (**)	127	97	10	8
Θέσεις σε τιτλοποιήσεις	38	63	3	5
Σύνολο Πιστωτικού Κινδύνου, μέθοδος ΠΕΔ	15.572	15.612	1.246	1.249
Συνολικός Πιστωτικός Κίνδυνος	34.615	31.860	2.769	2.550
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	219	593	18	46
Κίνδυνος Αγοράς (σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση)				
- Εμπορεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι	169	63	13	5
- Μετοχές	2	25	-	2
- Συνάλλαγμα και χρυσός	436	388	35	31
Μέθοδος Εσωτερικών Υποδειγμάτων (Value at Risk)	684	700	55	56
Σύνολο Κινδύνου Αγοράς	1.291	1.175	103	94
Λειτουργικός Κίνδυνος	2.763	2.800	221	224
Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις της 31 Δεκεμβρίου	38.888	36.428	3.111	2.914
Εποπτικά Κεφάλαια της 31 Δεκεμβρίου			6.785	6.050
Pro-forma Εποπτικά Κεφάλαια της 31 Δεκεμβρίου				6.085

(*) Στα λοιπά ανοίγματα περιλαμβάνονται κυρίως τα ενσώματα πάγια, οι μετοχές και οι συμμετοχές, σταθμισμένα σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση, καθώς και τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

(**) Η έκθεση σε μετοχές υπολογίζεται με την Μέθοδο Απλής Στάθμισης Κινδύνου (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575 άρθρο 155 §2).

Ίδια Κεφάλαια

2.10 Διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου

Η Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) στοχεύει στην αναγνώριση και αξιολόγηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, στον καθορισμό της σημαντικότητας, τους τόσο σε ατομικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Ομίλου, στην αξιολόγηση των διαδικασιών παρακολούθησης και αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών, καθώς και στην εκτίμηση του απαιτούμενου κεφαλαίου, σε σχέση με το προφίλ κινδύνων του Ομίλου. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ύπαρξη επαρκών οικονομικών πόρων (κεφαλαίου) για την κάλυψη του Ομίλου έναντι της ενδεχόμενης πραγματοποίησης των ουσιωδών κινδύνων που αντιμετωπίζει.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η ΔΑΕΕΚ αξιοποιεί και ενσωματώνει υφιστάμενες διαδικασίες του Ομίλου για την διαχείριση των κινδύνων, την επάρκεια του κεφαλαίου, καθώς και της απόδοσης, οι οποίες επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται σε διαρκή βάση, προκειμένου να επιτευχθεί η θέσπιση και εφαρμογή υψηλών επιπέδων στην διαχείριση κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας.

Την γενική εποπτεία, καθώς και την τελική ευθύνη της ΔΑΕΕΚ, έχει το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο μεριμνά για την ανάπτυξη κουλτούρας οργάνωσης και διαχείρισης κινδύνων στον Όμιλο σε υψηλά επίπεδα. Ο προσδιορισμός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και περιγράφει τα όρια κινδύνων στα οποία προτίθεται να λειτουργήσει ο Όμιλος.

Η διάθεση ανάληψης κινδύνου:

- Είναι διατυπωμένη, βάσει ποσοτικών και ποιοτικών δηλώσεων, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων ορίων ανοχής, τόσο ανά είδος κινδύνου, όσο και σε συνολικό επίπεδο κινδύνου, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις, η διαφύλαξη της δυνατότητας του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του και η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας.
- Επανεξετάζεται και επικαιροποιείται, τουλάχιστον, σε ετήσια βάση ή συχνότερα, εφόσον κριθεί απαραίτητο από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποτελεί μέσο επικοινωνίας μεταξύ των μονάδων και διευθύνσεων του οργανισμού.

Επιπρόσθετα, ενεργώντας ως μηχανισμός αξιολόγησης ολόκληρου του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, αναπόσπαστο στοιχείο της ΔΑΕΕΚ είναι η αναγνώριση των υφιστάμενων και μελλοντικών κινδύνων, καθώς και η αξιολόγηση της σημαντικότητάς τους, σε επίπεδο Ομίλου, επιτρέποντας έτσι στον Όμιλο να κατανείμει τους διαθέσιμους πόρους του και να εστιάσει την προσοχή της Διοίκησης στους κινδύνους που θα μπορούσαν δυνητικά να απειλήσουν τους επιχειρηματικούς στόχους ή την κεφαλαιακή επάρκειά του.

Οι σημαντικοί κίνδυνοι αξιολογούνται ποιοτικά αλλά και ποσοτικά κατά περίπτωση. Οι συνολικές εσωτερικές κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται ως το άθροισμα των επιμέρους κεφαλαιακών απαιτήσεων για την αντιμετώπιση μη αναμενόμενων ζημιών, που απορρέουν από το προφίλ κινδύνων του Ομίλου,

Όλες οι κατηγορίες κινδύνων εξετάζονται και αξιολογούνται σε διαρκή βάση, με σκοπό την ανάπτυξη του πλαισίου διαχείρισής τους, τον εμπλουτισμό των υφιστάμενων πολιτικών και διαδικασιών, τη δημιουργία νέων τεχνικών αντιμετώπισης τους και την βελτίωση του υπολογισμού των εσωτερικών κεφαλαιακών απαιτήσεων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει την ευθύνη διαχείρισης των κινδύνων και του κεφαλαίου, συμπεριλαμβανόμενης και της συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις εσωτερικές πολιτικές.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις εποπτικά καθοριζόμενες προσεγγίσεις ("Πυλώνας Ι") ως βάση, για τον καθορισμό των εσωτερικά κεφαλαιακών απαιτήσεων και αναπροσαρμοζόμενες με πρόσθετα κεφάλαια, όπου κρίνεται απαραίτητο. Η μέθοδος υπολογισμού των εσωτερικών κεφαλαίων ανταποκρίνεται καλύτερα στο επίπεδο και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων που αναλαμβάνει ο Όμιλος, σε σχέση με τη μέθοδο υπολογισμού των εποπτικών κεφαλαίων, αφού καλύπτει ένα ευρύτερο φάσμα κινδύνων. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στον Όμιλο να εκμεταλλευτεί τις υφιστάμενες προηγμένες υποδομές, καλύπτοντας συγχρόνως ευρύτερο φάσμα κινδύνων.

Ίδια Κεφάλαια

Σε τακτική βάση, η ΔΑΕΕΚ συμπληρώνεται από τη διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για συγκεκριμένο είδος κινδύνου, των οποίων οι υποθέσεις βασίζονται σε πραγματικά γεγονότα του παρελθόντος, καθώς και σε υποθετικά σενάρια που επιλέγονται από τη Διοίκηση του Ομίλου.
- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι οποίες απαιτούν περισσότερο πολύπλοκες διεργασίες και στηρίζονται σε συνδυασμό ακραίων μεταβολών, οι οποίες αξιολογούν την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου σε περίπτωση επιδείνωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

Ο Όμιλος επίσης προβαίνει σε μελλοντικές εκτιμήσεις για το επίπεδο και τη σταθερότητα των κεφαλαίων του, τις οποίες ενσωματώνει στη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού, έτσι ώστε να βελτιστοποιεί την απόδοση και την κατανομή των κεφαλαίων του, μεριμνώντας ταυτόχρονα για την διατήρησή τους σε επαρκή επίπεδα. Τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προγραμματισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, προκειμένου τα σχέδια έκτακτης ανάγκης να είναι επαρκή, ακόμη και σε ακραίες συνθήκες και να παραχθεί μια σειρά από πιθανές δράσεις, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων τους στην κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου.

Ο Όμιλος διατηρεί, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, επαρκή προ-προβλέψεων κερδοφορία και εφαρμόζει ισχυρές πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, ενώ οι ενέργειες ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης του, που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή είναι σε εξέλιξη, επιτρέπουν στον Όμιλο να καλύψει, τόσο τις εποπτικές, όσο και τις εσωτερικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος είναι σε θέση να καλύψει τους κινδύνους που απορρέουν από το σύνολο των δραστηριοτήτων του, ακόμη και στην περίπτωση που πραγματοποιηθεί περαιτέρω επιδείνωση στο μακροοικονομικό περιβάλλον του.

2.11 Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας (ILAAP)

Η ILAAP είναι η εσωτερική διαδικασία για τον εντοπισμό, μέτρηση, διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας και υλοποιείται από τον οργανισμό σύμφωνα με το Άρθρο 86 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Η ILAAP του Ομίλου καλύπτει τις ακόλουθες περιοχές:

- Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας και χρηματοδότησης: αναγνώριση των λειτουργιών/μονάδων και επιτροπών της διοίκησης που είναι υπεύθυνες για τη διαμόρφωση πολιτικής, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την υποβολή αναφορών σχετικά με τον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο χρηματοδότησης.
- Περιγραφή των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης: περιγραφή των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης που αντιμετωπίζει ο Όμιλος λαμβάνοντας υπόψη το γενικό μακροοικονομικό περιβάλλον, τις ιδιαιτερότητες των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος καθώς και ιδιοσυγκρατικούς παράγοντες.
- Διαδικασία παρακολούθησης κινδύνου ρευστότητας και προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress testing): λεπτομερής περιγραφή των διαδικασιών, των εργαλείων και των αναφορών που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ρευστότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στα ακόλουθα: προσομοίωση ακραίων καταστάσεων, ανάλυση διαθέσιμης ρευστότητας (buffer), δείκτες ρευστότητας και χρηματοδότησης.
- Σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης και Στρατηγική Ρευστότητας και Χρηματοδότησης: περιγραφή του σχεδίου έκτακτης χρηματοδότησης και της στρατηγικής ρευστότητας και χρηματοδότησης.
- Πληροφορίες για τη στρατηγική επί της διαχείρισης του αποθέματος ρευστότητας (liquidity buffer) και της διαχείρισης των εξασφαλίσεων που χρησιμοποιούνται για την άντληση ρευστότητας.
- Πληροφορίες για τον μηχανισμό κατανομής κόστους-οφέλους.
- Πληροφορίες για την ενδοημερήσια διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

---

3. Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

3.1 Στόχοι και πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων είναι ένα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του για την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων. Ως εκ τούτου, η Διοίκηση του Ομίλου θεσπίζει επαρκείς μηχανισμούς για την έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων τους στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει.

Λόγω του ότι το οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον όπως και οι εποπτικές απαιτήσεις διαρκώς εξελίσσονται και μεταβάλλονται, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει και διαρκώς επικαιροποιεί μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνων με στόχο την συνεχή και βέλτιστη προσαρμογή τους στο περιβάλλον αυτό.

Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Διοίκησης, όπως επίσης και ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, για τον Όμιλο. Ο Όμιλος έχει διαθέσει επαρκή μέσα για την αναβάθμιση των πολιτικών, μεθόδων και υποδομών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΚΤ, τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ (Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Ο Όμιλος εφαρμόζει μια διαφανή και σαφώς προσδιορισμένη εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων, με ανεξάρτητες αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και συνολικά αποτελεσματικές πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού, αγοράς, ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε κάθε χώρα όπου διατηρεί τις θυγατρικές Τράπεζες. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου εφαρμόζονται από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της και αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Το πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου είναι πλήρως τεκμηριωμένο και αναλυτικά περιγεγραμμένο στο εσωτερικό έγγραφο με τίτλο “Στρατηγική Κινδύνων και Κεφαλαίου”. Το έγγραφο περιγράφει αναλυτικά όλες τις πολιτικές και τις στρατηγικές που σχετίζονται με τον έλεγχο και την διαχείριση όλων των κινδύνων καθώς και με αυτές που σχετίζονται με την κεφαλαιακή δομή του Ομίλου. Το έγγραφο αυτό περιλαμβάνει συγκεκριμένα κεφάλαια στα οποία γίνεται λεπτομερής αναφορά στους δείκτες μέτρησης κινδύνων και κεφαλαιακής επάρκειας, στις αρχές και στο πλαίσιο ανάληψης κινδύνων, στον καθορισμό των συγκεκριμένων στόχων, στην εφαρμογή συγκεκριμένων πολιτικών κλπ. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και ο Γενικός Διευθυντής Risk Management Ομίλου διαμορφώνουν την στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διασφαλίζοντας την αρχή της ανεξαρτησίας και την επαρκή εποπτεία.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες διαχείρισης κινδύνου που έχουν παραχωρηθεί στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων αναφέρονται στο σχεδιασμό της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου, στον καθορισμό του πλαισίου για την ανάληψη κινδύνων, στη διαχείριση ενεργητικού/παθητικού και στην δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών διαχείρισης κινδύνου που προκύπτουν από τις συνολικές δραστηριότητες του Ομίλου. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από πέντε μη εκτελεστικούς συμβούλους. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο ΔΣ σε τριμηνιαία βάση καθώς και ωριότερα εάν κρίνεται απαραίτητο. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασε το 2015 δέκα (10) φορές.

Ο Τομέας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, που διευθύνεται από τον Γενικό Διευθυντή Risk Management Ομίλου, λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και είναι πλήρως υπεύθυνος για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, του λειτουργικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς και κινδύνου ρευστότητας. Αποτελείται από τον Τομέα Πίστης, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου, Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου, τον Τομέα Διεθνούς Πίστης, τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς & Αντισυμβαλλόμενου του Ομίλου και τον Τομέα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων. Επίσης ο Γενικός Διευθυντής Risk Management του Ομίλου έχει υπό την ευθύνη του την θυγατρική εταιρία Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.

Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

3.2 Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται ο Όμιλος να αναλάβει για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων, καθορίζεται στο εσωτερικό έγγραφο “Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων” μέσω ποσοτικών και ποιοτικών διατυπώσεων, που συμπεριλαμβάνουν και συγκεκριμένα όρια ανοχής, τόσο ανά είδος κινδύνου, όσο και σε συνολικό επίπεδο. Οι βασικοί στόχοι του προσδιορισμού της διάθεσης ανάληψης κινδύνων είναι η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις, η διαφύλαξη της δυνατότητας του Ομίλου να συνεχίσει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του και η διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας.

Η διάθεση για ανάληψη κινδύνων επικοινωνείται στο προσωπικό του Ομίλου καθώς διαμορφώνει την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων στον οργανισμό αποτελώντας το θεμέλιο λίθο για την διαμόρφωση των Πολιτικών και των Ορίων κινδύνου, τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και ανά επιχειρηματική και περιφερειακή δραστηριότητα.

Το πλαίσιο για την ανάληψη κινδύνων (“Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων”) αποτελείται από τις παρακάτω συνιστώσες:

- Μέγιστη ανοχή κινδύνου – αντικατοπτρίζει το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που μπορεί να αναλάβει ο Όμιλος, δεδομένων των εποπτικών και λειτουργικών περιορισμών, περιορισμοί κεφαλαιακής επάρκειας, περιορισμοί ρευστότητας και άλλες υποχρεώσεις.
- Διάθεση ανάληψης κινδύνου – αντικατοπτρίζει το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο Όμιλος προκειμένου να επιτύχει τους στρατηγικούς και επιχειρηματικούς του στόχους. Η ανοχή κινδύνου, αντικατοπτρίζει το βαθμό αποδοχής της Διοίκησης για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης συγκεκριμένων – μη χρηματοοικονομικών κινδύνων (π.χ. Λειτουργικός κίνδυνος) οι οποίοι δεν αναλαμβάνονται ενεργά, αλλά αξιολογούνται ως ανεκτοί.
- Όρια κινδύνου - Τιμές καθορισμένες με σαφήνεια που τίθενται ανά είδος κινδύνου, από τον Όμιλο, προκειμένου να αποτελέσουν τα μέγιστα επίπεδα ανάληψης κινδύνων. Τα όρια παρακολουθούνται σε τακτική βάση.

Οι διατυπώσεις για την διάθεση ανάληψης κινδύνων, καλύπτουν τις παρακάτω ευρείες κατηγορίες:

- Κεφαλαιακή επάρκεια και μόχλευση
- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος αγοράς
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Κίνδυνος χώρας
- Επιχειρηματικός κίνδυνος
- Κίνδυνος κερδοφορίας
- Στρατηγικός κίνδυνος
- Κίνδυνος φήμης
- Κίνδυνος χρηματοοικονομικού μοντέλου

Το πλαίσιο που καθορίζει τον βαθμό ανάληψης κινδύνων είναι κατάλληλα καταγεγραμμένο. Τα σχετικά όρια ανάληψης κινδύνων αξιολογούνται και εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σε ετήσια βάση εξασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με την στρατηγική του Ομίλου. Ο καθορισμός της διάθεσης ανάληψης κινδύνου έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος είναι εντός των επιθυμητών επιπέδων όπως έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο. Τα όρια ανοχής ανάληψης κινδύνου καθορίζονται σε διακριτά επίπεδα ενεργοποίησης, με σαφώς καθορισμένες διαδικασίες κλιμάκωσης δίνοντας τη δυνατότητα να λαμβάνονται οι κατάλληλες αποφάσεις και να υλοποιούνται οι αναγκαίες ενέργειες. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει υπέρβαση των επιπέδων ανοχής, οι

Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

αρμόδιες μονάδες έχουν ευθύνη να ενημερώσουν εγκαίρως την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων προκειμένου να ληφθούν οι αναγκαίες διορθωτικές ενέργειες..

Τα στελέχη όλων των επιπέδων της διοικητικής πυραμίδας του Ομίλου, έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των αναλαμβανόμενων κινδύνων ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτοί παραμένουν εντός θεσπισμένων και εγκεκριμένων ορίων.

3.3 Τύποι κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους τύπους κινδύνων, η διαχείριση των οποίων γίνεται σε διάφορα επίπεδα του οργανισμού.

Οι πιο σημαντικοί τύποι κινδύνων είναι οι εξής:

- ο πιστωτικός κίνδυνος,
- ο κίνδυνος αγοράς και ο κίνδυνος ρευστότητας,
- ο λειτουργικός κίνδυνος.

Οι επιμέρους τύποι κινδύνων ορίζονται στα ακόλουθα τμήματα.

3.4 Οργάνωση

Οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων της Επιτροπής Κινδύνων εκτελούνται από τον επικεφαλής διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου και τους τομείς διαχείρισης κινδύνων, οι οποίες καλύπτουν τα ακόλουθα πεδία:

- τον Πιστωτικό Κίνδυνο,
- τον κίνδυνο Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Ρευστότητας,
- τον Λειτουργικό Κίνδυνο.

Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου (GCRO)

Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Ρευστότητας	Λειτουργικός Κίνδυνος
---------------------	--	-----------------------

- Εφαρμογή της μεθόδου ΠΕΔ για σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου δανείων του Ομίλου για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη Βασιλεία III.
- Εφαρμογή της Εξελιγμένης μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για όλα τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (καταναλωτική, στεγαστική, μικρές επιχειρήσεις) και της θεμελιώδης προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων για το χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών δανείων.
- Χρήση ανεξάρτητου και κεντροποιημένου, συστήματος εγκρίσεων πιστοδοτήσεων.
- Συστηματική παρακολούθηση και αναθεώρηση των υφισταμένων πιστώσεων.
- Διαφοροποιημένο σύστημα πιστωτικής βαθμολόγησης για την καταναλωτική πίστη και την τραπεζική μικρών επιχειρήσεων, πλήρης χρηματοοικονομική ανάλυση ανά επιχειρηματικό τομέα.
- Πειθαρχημένη πολιτική προβλέψων βασισμένη σε ανεξάρτητο σύστημα πιστοληπτικής διαβάθμισης (μεγάλες επιχειρήσεις) και σε στατιστική ανάλυση της συμπεριφοράς του χαρτοφυλακίου (λιανική τραπεζική).
- Τακτικές και κατόπιν αιτήματος αναφορές προς την Διοίκηση (Εκτελεστική Επιτροπή Διοικητικού Συμβουλίου, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου) σχετικά με την πρόοδο των χαρτοφυλακίων και την εξέλιξη των

- Η πρώτη Ελληνική Τράπεζα με πλήρες και πιστοποιημένο από την εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος) σύστημα, το οποίο καλύπτει το εμπορικό και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.
- Συμμόρφωση με τους νέους κανόνες της Οδηγίας CRD IV για το Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (stressed VaR and IRC).
- Παρακολούθηση όλων των κινδύνων αγοράς καθημερινά έναντι των εγκεκριμένων VaR ορίων.
- Χρήση της μεθοδολογίας VaR για επιχειρηματικές αποφάσεις.
- Αξιοσημείωτη ανάπτυξη υποδομών για την υλοποίηση σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης που καλύπτουν ασυνήθιστες συνθήκες στην αγορά.
- Διαρκής παρακολούθηση των δεικτών ρευστότητας και των αποτελεσμάτων σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης για την ρευστότητα, σε μηνιαία βάση.
- Καθημερινή παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου θέσεων σε παράγωγα με χρήση της μεθοδολογίας Ενδεχομένου Μελλοντικού Ανοίγματος (PFE).
- Η λειτουργία και η παρακολούθηση των συμβάσεων περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSA, GMRA) γίνεται σε καθημερινή βάση μέσω κατάλληλου συστήματος.
- Καθημερινή παρακολούθηση κινδύνου χώρας Εκδότη και Αντισυμβαλλομένου με χρήση κεντροποιημένου συστήματος
- Προτυποποίηση CVA.
- Διεθνείς δραστηριότητες: κεντροποιημένη διαχείριση κινδύνων αγοράς για όλες τις θυγατρικές εξωτερικού.

- Τυποποιημένη Προσέγγιση σύμφωνα με τη Βασιλεία III, σε ενοποιημένη βάση.
- Τεκμηριωμένο πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου.
- Πρόγραμμα αυτοαξιολόγησης λειτουργικών κινδύνων και ελέγχων (Risk & Control Self Assessment - RCSA).
- Σύστημα καταγραφής γεγονότων λειτουργικού κινδύνου.
- Δημιουργία και παρακολούθηση δεικτών (Key Risk Indicators - KRIs).
- Ανάλυση σεναρίων λειτουργικού κινδύνου (stress testing).
- Παραγωγή αναφορών λειτουργικού κινδύνου (Εσωτερικών και Εξωτερικών).
- Ένας αριθμός επιχειρησιακών προγραμμάτων μετρίασμού του λειτουργικού κινδύνου σε εξέλιξη σε όλο τον Όμιλο
- Κέντρο τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση του κινδύνου απάτης.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4. Πιστωτικός Κίνδυνος

4.1 Ορισμός του πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος αδυναμίας ενός αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί πλήρως στις συμβατικές δανειακές υποχρεώσεις του κατά την ημερομηνία απαίτησης της οφειλής. Περιλαμβάνει δε και κινδύνους όπως της χώρας κατοικίας / έδρας / δραστηριοποίησης του αντισυμβαλλόμενου, καθώς και κινδύνους που απορρέουν από απομείωση (dilution) δικαιωμάτων και από τον διακανονισμό συναλλαγών.

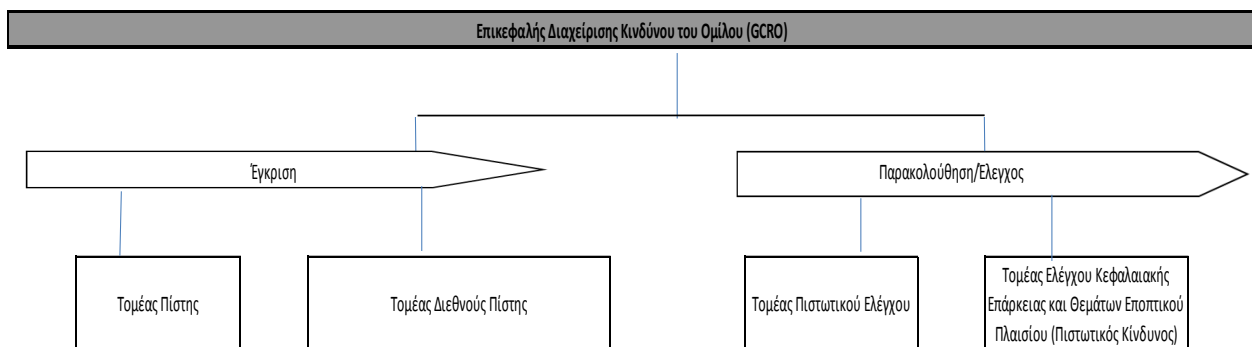
Ο κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ή πολιτικής αστάθειας σε μια χώρα και αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στη στάση πληρωμών, στην αναδιάρθρωση δημοσίου χρέους, και σε εθνοκοποιήσεις επιχειρήσεων.

Κίνδυνος διακανονισμού, είναι και ο κίνδυνος προερχόμενος από τη διαδικασία διακανονισμού πράξεων σε χρηματοοικονομικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων και πράξεων συναλλάγματος. Ο κίνδυνος προκύπτει όταν ο Όμιλος προβαίνει σε πληρωμές προτού επιβεβαιώσει ότι έχουν γίνει οι αντίστοιχες εισπράξεις από τον αντισυμβαλλόμενο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος προέρχεται κυρίως από το επιχειρηματικό και το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων πιστωτικών διευκολύνσεων, όπως οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και οι ενέγγυες πιστώσεις. Ο Όμιλος εκτίθεται επίσης σε πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από άλλες δραστηριότητες όπως οι επενδύσεις σε χρεόγραφα, οι πράξεις διαπραγμάτευσης (trading), οι διακυμάνσεις στις αγορές κεφαλαίων και οι δραστηριότητες διακανονισμού συναλλαγών. Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, ο οποίος ελέγχεται αυστηρά και παρακολουθείται από κεντροποιημένες εξειδικευμένες μονάδες διαχείρισης κινδύνου που αναφέρονται στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου.

4.2 Οργάνωση και διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

4.2.1 Οργάνωση διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει την οργάνωση της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου στην Τράπεζα. Οι αρμοδιότητες κάθε Τομέα / Διεύθυνσης περιγράφονται παρακάτω.

Ανάλογη οργάνωση της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου υπάρχει στις θυγατρικές Τράπεζες των διεθνών δραστηριοτήτων (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και Ουκρανία). Ο Risk Executive της κάθε θυγατρικής τράπεζας αναφέρεται απευθείας στον Γενικό Διευθυντή Risk Management.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.2.2 Εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων

Οι εγκρίσεις πιστοδοτήσεων και η περιοδική επανεξέταση είναι κεντροποιημένες διαδικασίες για την Τράπεζα, και τις θυγατρικές της. Υπάρχει διαχωρισμός καθηκόντων μεταξύ αυτών που είναι υπεύθυνοι για τις σχέσεις με τους πελάτες, αυτών που μετέχουν στην εγκριτική διαδικασία, αυτών που πραγματοποιούν τις εκταμιεύσεις δανείων βάσει των εγκρίσεων και των υπευθύνων για την παρακολούθηση της ποιότητας των πιστοδοτήσεων.

Οι διαδικασίες έγκρισης των πιστοδοτήσεων επιχειρηματικών δανείων είναι κεντροποιημένες και πραγματοποιείται μέσω Επιτροπών Πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά επίπεδα, με σκοπό τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου. Ενδεικτικά, ορισμένες από αυτές τις επιτροπές είναι οι εξής:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέα όρια, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν υπάρχοντα όρια στα επίπεδα εγκρίσεών τους, ανάλογα με τη συνολική έκθεση στον πιστούχο και την κατηγορία κινδύνου του (υψηλή, μεσαία, χαμηλή), όπως επίσης και με την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων.
- Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (ΕΠΙΧ 1, ΕΠΙΧ 2 και ΕΠΙΧ 3) οι οποίες λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα πιστοδοτήσεων και ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν σε ειδικές περιπτώσεις προβληματικών πιστούχων.
- Περιφερειακές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (Regional Credit Committees), οι οποίες εγκρίνουν νέα όρια, ανανεώνουν ή τροποποιούν υπάρχοντα όρια για πιστούχους των Θυγατρικών Τραπεζών στο εξωτερικό (άνω του συγκεκριμένου ορίου έγκρισης της κάθε θυγατρικής), ανάλογα με τη συνολική έκθεση και την κατηγορία κινδύνου των πιστούχων.

Οι Επιτροπές Πιστοδοτήσεων και Πιστωτικών Χειρισμών συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή συχνότερα, αν απαιτείται.

Ο Τομέας Πίστης της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου, κάνει ανεξάρτητα ανασκόπηση σε πιστωτικές προτάσεις. Ειδικότερα, οι κύριες αρμοδιότητες του Πιστωτικού Τομέα είναι:

- Η Εκτίμηση και η αξιολόγηση των αιτημάτων για πιστοδοτήσεις και προτάσεις από:
  - Μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις ανεξάρτητα της κατηγορίας κινδύνου
  - Ειδικότερες κατηγορίες, όπως Ναυτιλία, Real Estate, Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις, Structured Finance and Global Corporate Clients
  - Πελάτες Λιανικής Τραπεζικής (Μικρές Επιχειρήσεις, Ιδιώτες) πάνω από ένα προκαθορισμένο όριο
- Την έκδοση μιας ανεξάρτητης γνώματευσης για κάθε πιστοδοτική πρόταση η οποία περιλαμβάνει:
  - Αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του πιστούχου με βάση ορισμένους βασικούς παράγοντες (όπως οικονομικούς, λειτουργικούς, αγοράς, διαρθρωτικούς κλπ.).
  - Την περαιτέρω ανάλυση του τομέα δραστηριοποίησης του πιστούχου
  - Προτάσεις για τη διαμόρφωση πιστοδοτικών συναλλαγών που να είναι ικανοποιητικά καλυμμένες και επαρκώς ελεγχόμενες από την Τράπεζα.
- Επιβεβαίωση των πιστοληπτικών διαβαθμίσεων για κάθε πιστούχο ώστε να αντικατοπτρίζουν τους αντίστοιχους κινδύνους.
- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες εγκρίσεων.

Ο Τομέας Πίστης του Ομίλου έχει την ευθύνη της τήρησης σε ηλεκτρονική μορφή των πιστωτικών εγκρίσεων της Τράπεζας, της ετοιμασίας των θεμάτων που θα τεθούν στις συναντήσεις και τη διανομή τους, όπως επίσης και την ετοιμασία των πρακτικών. Ο Πιστωτικός Τομέας παρέχει εξειδικευμένη γνώση και υποστήριξη και σε άλλους Τομείς της Τράπεζας σχετικά με πιστοδοτικές και λειτουργικές διαδικασίες όπως επίσης και για πολιτική εξασφαλίσεων.

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι € 2,5 εκατ.) γίνεται κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών σχετικά με τις αποδεκτές εξασφαλίσεις καθώς και βάσει της αρχής

Πιστωτικός Κίνδυνος

του διττού ελέγχου ('four-eyes' principle). Η αξιολόγηση στηρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου και σε στατιστικά υποδείγματα (statistical scorecards).

Η εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων είναι κεντροποιημένη και στην μονάδα Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης. Υποστηρίζεται με την χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων (credit scoring models), καθώς και την εφαρμογή πιστοδοτικών κριτηρίων με βάση την συναλλακτική συμπεριφορά των πιστούχων, το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων, την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και άλλους παράγοντες. Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και των αποκλίσεων που παρατηρούνται, οδηγεί σε άμεση προσαρμογή της πιστοδοτικής πολιτικής και των διαδικασιών όταν κρίνεται απαραίτητο. Πλήρης συμμόρφωση με τις διαδικασίες πιστοδοτήσεων της μητρικής Τράπεζας έχουν και οι θυγατρικές τράπεζες στην Ευρώπη. Προκειμένου δε να διασφαλισθεί ο πλήρης εναρμονισμός με τα ισχύοντα στον Όμιλο και λόγω των αυξημένων κινδύνων, ιδιαίτερα στα επιχειρηματικά δάνεια στις χώρες της Νέας Ευρώπης δημιουργήθηκε τον Απρίλιο του 2008 η Διεύθυνση Πίστης (που αναβαθμίστηκε αργότερα σε Τομέα) για τις θυγατρικές εξωτερικού.

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Διεθνούς Πίστης περιλαμβάνουν:

- Συμμετοχή και διοικητική υποστήριξη στις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων και Επιτροπές Ειδικών Πιστωτικών Χειρισμών για τους επιχειρηματικούς πελάτες.
- Συνεχή υποστήριξη στους Τομείς Πίστης των Θυγατρικών του εξωτερικού μέσω συνεχών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Δημιουργία και παρακολούθηση του Διεθνούς Εγχειριδίου Πιστωτικής Πολιτικής (για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο).
- Συντονισμός και συνολική ευθύνη για τις Επιτροπές Κινδύνου των Θυγατρικών του εξωτερικού.
- Υλοποίηση ειδικών έργων σχετικά με θέματα πιστοδοτήσεων.
- Παρακολούθηση του επιχειρηματικού δανειακού χαρτοφυλακίου (σε συνεργασία με τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου).

4.2.3 Παρακολούθηση πιστωτικού κινδύνου

Η ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου (επιχειρηματικά, καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό), παρακολουθείται και αξιολογείται από τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου λειτουργεί ανεξάρτητα από τις άλλες μονάδες της Τράπεζας και αναφέρεται απευθείας στον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου (GCRO).

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου περιλαμβάνουν:

- παρακολούθηση και επισκόπηση των δανειακών χαρτοφυλακίων της μητρικής Τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα και στη Νέα Ευρώπη,
- πραγματοποίηση επιτόπιων ελέγχων και σύνταξη γραπτών αναφορών προς την Διοίκηση για την ποιότητα των δανείων όλων των μονάδων πιστοδοτήσεων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στις θυγατρικές εξωτερικού, Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα εξωτερικού,
- επανεξέταση πιστοδοτικής πολιτικής, προκειμένου να υποβληθεί στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου για την τελική έγκριση,
- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση της εφαρμογής Moody's Risk Advisor (MRA), που χρησιμοποιείται για τη διαβάθμιση των πελατών του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- δημιουργία, επίβλεψη και υποστήριξη της εφαρμογής Transactional Rating (TR), η οποία υπολογίζει, για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το συνολικό κίνδυνο μιας δανειακής σχέσης λαμβάνοντας υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου και τις προβλεπόμενες εξασφαλίσεις,

Πιστωτικός Κίνδυνος

- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση της συνολικής εικόνας των πιστοδοτικών ανοιγμάτων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και σε τριμηνιαία βάση στο Διοικητικό Συμβούλιο,
- καθορισμό της πολιτικής προβλέψεων και τακτικό έλεγχο της επάρκειας των προβλέψεων σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,
- συμμετοχή στην έγκριση νέων πιστωτικών πολιτικών και δημιουργίας νέων δανειακών προϊόντων,
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Διαχείρισης Ειδικών Πιστοδοτήσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου και
- Συμμετοχή στην Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και. Επιτροπή Δανείων και Προϊόντων

Οι κύριες αρμοδιότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου, είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή της μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (IRB) σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας και την οδηγία κεφαλαιακής επάρκειας (CRD) για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου, η μέτρηση και η παρακολούθηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων και η διαχείριση εποπτικών θεμάτων που αφορούν στον πιστωτικό κίνδυνο, όπως ο Έλεγχος Ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (AQR) και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests). Ο Τομέας αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου.

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου αφορούν στα ακόλουθα:

- Διαχείριση των ασκήσεων ελέγχου ποιότητας ενεργητικού, που διενεργούνται από τις εποπτικές αρχές (ΤΤΕ, ΕΚΤ), για τον Όμιλο.
- Ανάπτυξη, εφαρμογή και επικύρωση των IRB μοντέλων για την μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default - PD), της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (Loss Given Default - LGD) και της έκθεσης κατά την αθέτηση της υποχρέωσης (Exposure at Default - EAD) για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου.
- Μέτρηση και παρακολούθηση των παραμέτρων κινδύνου και του υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας (Πυλώνας I) και προετοιμασία των σχετικών αναφορών προς τις εποπτικές αρχές (όπως COREPs, SREP) και τη διοίκηση.
- Διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.
- Ανάπτυξη και επικύρωση μακροοικονομικών μοντέλων για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου.
- Προετοιμασία αναλύσεων πιστωτικού κινδύνου για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP) με βάση τον Πυλώνα II.
- Προετοιμασία των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα III της Βασιλείας.
- Συμμετοχή στην προετοιμασία του πλάνου αναδιάρθρωσης (restructuring plan) και του πλάνου ανακεφαλαιοποίησης του Ομίλου σε σχέση με την εξέλιξη της ποιότητας και των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων.
- Υποστήριξη των επιχειρηματικών μονάδων στη χρήση των IRB μοντέλων στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και στην ανάπτυξη και χρήση των σχετικών μετρικών κινδύνου όπως τον δείκτη RAROC (Risk Adjusted Return on Capital) κλπ.
- Παρακολούθηση του ρυθμιστικού πλαισίου σε σχέση με τα παραπάνω, μέτρηση των επιπτώσεων και διαχείριση σχετικών έργων προσαρμογής σε νέες εποπτικές απαιτήσεις.

Όλες οι θυγατρικές τράπεζες εξωτερικού ακολουθούν την ίδια δομή διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και τις ίδιες διαδικασίες ελέγχου με τη μητρική τράπεζα, με απευθείας γραμμή αναφοράς στον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου. Οι πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Πιστωτικού κινδύνου της μητρικής, εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο ότι οι οδηγίες της μητρικής τράπεζας εφαρμόζονται και η στρατηγική διαχείρισης κινδύνου είναι ενιαία σε όλο τον Όμιλο.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος ταξινομεί τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, καθορίζοντας όρια του αποδεκτού κινδύνου σε σχέση με κάθε πιστούχο ή με ομάδες πιστούχων, καθώς και για συγκεκριμένους κλάδους. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο, περιλαμβανομένων τραπεζών και χρηματοοικονομικών μεσαζόντων, περιορίζεται περαιτέρω από υπό-όρια που αφορούν τα εντός και εκτός ισολογισμού υπόλοιπα και ημερήσια όρια ανάληψης κινδύνου σχετικά με συναλλαγές διαπραγμάτευσης όπως τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος. Οι κίνδυνοι αυτού του είδους ελέγχονται σε τακτή βάση, ετήσια ή συχνότερη. Τα επίπεδα συγκέντρωσης κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

4.2.4 Διαχείριση Προβληματικών Δανείων

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα δυναμικό και ισχυρό μοντέλο διακυβέρνησης προβληματικών δανείων, που ενδυναμώνει την πελατοκεντρική προσέγγιση, μέσω της ανεξάρτητης διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Στόχοι του μοντέλου διακυβέρνησης είναι: η διευκόλυνση του πελάτη με οικονομικές δυσκολίες ώστε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, η μείωση των συνολικών διαχειριστικών εξόδων των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας των δανειακών χαρτοφυλακίων διατηρώντας τον δείκτη καθυστερήσεων σε χαμηλά επίπεδα και η διευκόλυνση της επαναδιαπραγμάτευσης με τους πελάτες σε καθυστέρηση. Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζεται από έμπειρο προσωπικό και από στατιστικές αναλύσεις που δείχνουν την διαχρονική εξέλιξη και τάση εντοπίζοντας παράλληλα τα τμήματα του χαρτοφυλακίου που εμφανίζουν υψηλό κίνδυνο.

Σε συνέχεια της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής 47/9.2.2015 της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία οριοθέτησε εποπτικές οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση των πιστωτικών ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η Τράπεζα υπεύθυνα ανέλαβε μια σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό την προσαρμογή στις απαιτήσεις της ανωτέρω οδηγίας και την ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των προβληματικών δανείων. Ειδικότερα, η Τράπεζα μετέβαλε το λειτουργικό μοντέλο προβληματικών δανείων σε μία κάθετη οργανωτική δομή μέσω της θέσπισης της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC) και της δημιουργίας της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group General Division- TAG).

Σε συνέχεια της μελέτης της BlackRock (Troubled Assets Review) και των οδηγιών της Τράπεζας της Ελλάδος θεσπίστηκε σε ανώτατο διοικητικό επίπεδο και με επικεφαλή τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου, η Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων με γραμμή αναφοράς την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων είναι οι ακόλουθες:

- Καθορίζει την στρατηγική στην διαχείριση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων στα πλαίσια των λειτουργικών στόχων της Τράπεζας και των οδηγιών της Τράπεζας της Ελλάδος, εξασφαλίζοντας την διαθεσιμότητα σε απαραίτητα τεχνικά μέσα και προσωπικό.
- Διασφαλίζει την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Λαμβάνει, αναλύει και αξιολογεί όλες τις εσωτερικές αναφορές, που αφορούν την διαχείριση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων σύμφωνα με τις οδηγίες της ΤτΕ.
- Αναπτύσσει πολιτικές παρακολούθησης και διαχείρισης των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων, των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και αναδιάρθρωσης καθώς και της παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας τους μέσω σχετικών δεικτών μέτρησης απόδοσης.
- Καθορίζει και επικαιροποιεί τα κριτήρια, που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα των λύσεων ρύθμισης και οριστικών διευθετήσεων που προσφέρονται.
- Προσδιορίζει τις παραμέτρους και τα καθήκοντα των μονάδων και του προσωπικού που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και καταλληλότητας των προτεινόμενων τύπων ρύθμισης, καθώς και του τρόπου παρακολούθησης της εφαρμογής τους.

Πιστωτικός Κίνδυνος

- Σχεδιάζει, παρακολουθεί και αξιολογεί (πιθανώς σε συνεργασία με τις επιχειρηματικές μονάδες) τα πιλοτικά προγράμματα σε νέες λύσεις ρύθμισης.
- Παρακολουθεί σε μηνιαία βάση την αποτελεσματικότητα και την εξέλιξη της διαχείρισης ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- Εξετάζει και επαναξιολογεί σε τακτή βάση τις στρατηγικές αρχές της διαχείρισης των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- Συντονίζει και αξιολογεί προτάσεις για την πώληση προβληματικών δανείων και λοιπών στοιχείων του ενεργητικού (π.χ. ακίνητα κλπ), καθώς και την δυνατότητα εξωτερικής ανάθεσης διαχείρισης ANPL χαρτοφυλακίου.

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων με άμεση διοικητική αναφορά στον Διευθύνοντα Σύμβουλο έχει την γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση των χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων του Ομίλου σε όλη την διαδικασία, ήτοι από το στάδιο προ-καθυστέρησης μέχρι και τις νομικές ενέργειες. Η Γενική Διεύθυνση αποτελείται από την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων Retail, τον Τομέα Απαιτήσεων Ειδικού Χειρισμού Τραπεζικής Επιχειρήσεων, τον Τομέα Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών, τον Τομέα Πίστης Retail Remedial και τον Τομέα TAG Risk Management & Business Policies.

Από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Τράπεζα ανέλαβε μια σειρά από στρατηγικές πρωτοβουλίες που αφορούν την διαχείριση ληξιπροθέσμων οφειλών. Οι στρατηγικές αυτές περιλαμβάνουν:

- Σαφή διαχωρισμό ανάμεσα στην επιχειρηματική μονάδα και την μονάδα διαχείρισης Καθυστερήσεων, ώστε να επιτρέπεται η εστίαση και η αποτελεσματική Διαχείριση Προβληματικών δανείων.
- Συμμετοχή της ανώτατης διοίκησης στην διαχείριση των προβληματικών δανείων.
- Ενίσχυση της εταιρίας Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε. και εφαρμογή πολιτικών είσπραξης βάσει πιστωτικού κινδύνου σε επίπεδο πελάτη για την λιανική τραπεζική.
- Έγκαιρη προληπτική παρέμβαση και ανάπτυξη early warning υποδειγμάτων, για την μείωση του ρυθμού αύξησης των καθυστερήσεων, αλλά και τον υπολογισμό της πιθανότητας μετακύλισης ενός λογαριασμού σε στάδιο καθυστέρησης.
- Άμεση και ενδεδειγμένη έρευνα για την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και ανάπτυξη διαδικασιών για την μετατροπή των ανεξασφάλιστων χρηματοδοτήσεων σε εξασφαλισμένες.
- Ανάπτυξη πολιτικών για ρυθμίσεις/αναδιαρθρώσεις δανείων και καινοτόμων ενεργειών στο πλαίσιο διαχείρισης του συνολικού προβληματικού χαρτοφυλακίου, που οδηγούν σε βιώσιμες λύσεις.
- Διασφάλιση της εναρμόνισης του πλαισίου Διαχείρισης Προβληματικού Χαρτοφυλακίου σε όλες τις μονάδες της Τράπεζας.
- Στοχευμένες ενέργειες στην διασφάλιση της μείωσης του πιστωτικού κινδύνου του χαρτοφυλακίου.
- Καθορισμός κριτηρίων και σχεδιασμός δέντρων αποφάσεων, ώστε να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των λύσεων ρύθμισης και οριστικών διευθετήσεων που προσφέρονται.

Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε.

Η εταιρία Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε (FPS) είναι θυγατρική της Τράπεζας με αρμοδιότητα την διαχείριση των καθυστερήσεων της τραπεζικής ιδιωτών. Η εταιρία εμπλέκεται σε όλα τα στάδια της διαχείρισης των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένου των εισπράξεων των οφειλών, των προ νομικών ενεργειών για το καταναλωτικό και των νομικών ενεργειών για το μη εξασφαλισμένο καταναλωτικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Η FPS διασφαλίζει ότι όλοι οι διαθέσιμοι εσωτερικοί και εξωτερικοί πόροι είναι επικεντρωμένοι και αποτελεσματικά κατανομημένοι στην διαχείριση των καθυστερήσεων του χαρτοφυλακίου. Στο πλαίσιο αυτό η εφαρμογή προσαρμοσμένου συστήματος διαχείρισης εισπράξεων και στοχευμένων αυτοματοποιήσεων (π.χ. λειτουργία automatic dialer) βελτίωσαν σημαντικά την λειτουργική αποτελεσματικότητα των εισπράξεων.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Επιπρόσθετα στα καθήκοντα της FPS περιλαμβάνονται τα ακόλουθα :

- Επικοινωνία με πελάτες που είναι σε καθυστέρηση (μέσω της Eurobank Remedial Services (ERS) και των τηλεφωνικών κέντρων της Τράπεζας) στα πλαίσια της είσπραξης της οφειλής ή πρότασης μιας λύσης ρύθμισης.
- Συντονισμό των καναλιών διαχείρισης καθυστερήσεων.
- Παρακολούθηση των πιστούχων σε καθυστέρηση.
- Προ-νομικές και νομικές ενέργειες

Τομέας Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών (ΤΟΔΕΠ)

Ο Τομέας Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών είναι ανεξάρτητη μονάδα με άμεση διοικητική αναφορά στον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και με αρμοδιότητες την εύρεση βέλτιστων λύσεων οριστικής διευθέτησης, την διενέργεια νομικών ενεργειών και την διαχείριση και ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Ο ΤΟΔΕΠ ενεργοποιείται στην διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων εκμεταλλευόμενος τις συνέργιες που προκύπτουν από την συνεργασία με τις λοιπές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και με την Γενική Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών.

4.2.5 Πρόσφατες εξελίξεις

Η οικονομική κρίση στην Ελλάδα και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, είχαν ως αποτέλεσμα την σημαντική μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των καταναλωτών. Επίσης, επιδεινώθηκαν τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων, κυρίως των μικρών και μεσαίων. Κατά την διάρκεια της περιόδου έχουν επιδεινωθεί τα οικονομικά αποτελέσματα όλων των τύπων των εταιριών (μικρές, μεσαίες και μεγάλες) δημιουργώντας έτσι δυσχέρειες στην τακτική εξυπηρέτηση των οικονομικών υποχρεώσεων τους.

Στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια αυξήθηκαν από 4,6% το 2007 σε 34,3% το 2014. Το 2014 η εξέλιξη του ΑΕΠ ήταν θετική (0,8%) για πρώτη φορά ύστερα από 6 χρόνια ύφεσης και οφειλόταν κυρίως στη σημαντική βελτίωση των εσόδων από τον Τουριστικό Τομέα. Εντούτοις το 2015 η αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα, η επιβολή περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίων και η ανάγκη για νέα ανακεφαλαιοποίηση των Τραπεζών οδήγησαν στην επιδείνωση του ΑΕΠ.

Για το 2015 αναμένεται να μειωθεί το ΑΕΠ κατά -0,2%. Η οικονομική δραστηριότητα υποστηρίχτηκε κυρίως από τα έσοδα του Τουριστικού Τομέα (το 2015 ήταν ένα σημαντικό έτος τόσο για τον αριθμό των αφίξεων τουριστών και των συνολικών εσόδων, όσο και για την ύφεση της λιανικής εμπορικής δραστηριότητας (όλοι οι δείκτες ήταν αρνητικοί το 2015).

4.3 Αναφορές σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου και Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας, ετοιμάζει σε τακτική βάση λεπτομερείς αναφορές με αναλύσεις, μετρήσεις και αξιολόγηση των αναληφθέντων κινδύνων ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο, παρέχοντας υποστήριξη στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (BRC) προκειμένου να λάβει σχετικές αποφάσεις. Οι αναφορές αυτές, που γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, έχουν σκοπό επίσης να ενημερώνουν όλα τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης (Διοικητικό Συμβούλιο, Επιτροπές-Διαχείρισης Κινδύνων) για τις εξελίξεις στα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου.

Οι βασικές αναφορές κινδύνων που υποβάλλονται ανά τρίμηνο στις σχετικές επιτροπές, αναφέρονται στα παρακάτω θέματα:

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων Ομίλου:	Ανάλυση των προβλέψεων για απομειώσεις και ζημιές κατά χορηγητική μονάδα. Αναλύσεις χαρτοφυλακίων και διαχρονική εξέλιξη ανά διαβάθμιση πιστοληπτικής
--	---

Πιστωτικός Κίνδυνος

	ικανότητας, μέγεθος, ημέρες καθυστέρησης, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, διάρκεια και χρόνο χορήγησης του δανείου, καθώς επίσης και τις υπάρχουσες εξασφαλίσεις (π.χ. την σχέση στεγαστικού δανείου προς την αξία του ακινήτου: LTV ratio).
Μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα:	Επισκόπηση των είκοσι μεγαλύτερων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του Ομίλου (για την Ελλάδα και τις θυγατρικές εξωτερικού), καθώς επίσης και των πιστοδοτικών ορίων άνω των € 60 εκατ. Τα μεγαλύτερα προβληματικά και μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (υφιστάμενα υπόλοιπα, εξασφαλίσεις, προβλέψεις).
Εξέλιξη των δανείων υπό ρύθμιση	Ανάλυση ανά χαρτοφυλάκιο, την κατάσταση καθυστερήσεων, επίπεδα απομείωσης και διαχρονική εξέλιξη.
Υποδείγματα αξιολόγησης κινδύνου και παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη:	Ενημέρωση για τα αποτελέσματα από την χρήση των υποδειγμάτων αξιολόγησης, πληροφορίες σχετικά με τις παραμέτρους κινδύνου και των αποτελεσμάτων της επικύρωσης των υποδειγμάτων.
	Ενημέρωση για την εξέλιξη των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων.
	Σενάρια αντοχής σε αντίξοες συνθήκες (stress testing).

Επιπλέον, ετοιμάζει και σε μηνιαία βάση, μία σειρά από αναφορές για την ενημέρωση των αρμοδίων οργάνων σχετικά με τις τρέχουσες εξελίξεις στα δάνεια (υπόλοιπα, καθυστερήσεις, απαιτούμενες προβλέψεις).

4.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα για εποπτικούς σκοπούς, πριν την χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, διαφέρουν σημαντικά από τα αντίστοιχα μεγέθη που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις βάσει των ΔΠΧΑ, λόγω της διαφορετικής βάσης ενοποίησης (βλ. παρ. 1.4.2), λόγω του συνυπολογισμού των εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων και των πιθανών μελλοντικών ανοιγμάτων από συμβάσεις σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, καθώς επίσης και τίτλων στις συναλλαγές επαναγοράς (repos).

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα του Ομίλου (πριν την χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου) για εποπτικούς σκοπούς, κατά την 31.12.2015 και 2014.

	Μέσο ποσό 2015		Μέσο ποσό 2014	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση)				
Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	22.522	18.500	26.177	26.902
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	80	102	1	0
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	131	10	1.360	610
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	426	385	457	441
Διεθνείς Οργανισμοί	10.057	10.042	10.101	10.061
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	7.209	7.500	13.968	14.400
Επιχειρήσεις (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	3.149	3.074	3.350	3.065
Λιανική τραπεζική (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	3.427	3.066	4.046	4.098
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση)	4.586	4.525	4.917	4.409
Ανοίγματα σε αθέτηση	1.560	1.552	1.718	1.581
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1.178	1.183	965	1.152
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	213	217	126	208
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	52	55	72	45
Ανοίγματα σε μετοχές	383	413	384	371
Άλλα στοιχεία (*)	3.908	3.848	4.668	3.991
Ανοίγματα από εκτός ισολογισμού στοιχεία	478	462	508	482
Σύνολο Πιστωτικού Κινδύνου, Τυποποιημένη προσέγγιση	59.359	54.934	72.818	71.816
<i>Βλ. παρ. 4.7 για ανοίγματα μετά την εφαρμογή τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου</i>				
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την μέθοδο ΠΕΔ)				
Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων				
- Επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	14.713	14.623	14.505	14.494
- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής άνω του € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	457	458	428	423
Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής				
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	10.549	10.515	10.304	10.254
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	1.919	1.892	2.089	2.005
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	5.835	5.825	5.812	5.795
- Λοιπά ανοίγματα λιανικής	1.860	1.810	1.900	1.878
Ανοίγματα σε μετοχές	38	47	44	30
Θέσεις σε τιτλοποιήσεις	258	224	307	285
Ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου σχετικά με εκτός Ισολογισμού στοιχεία	1.537	1.505	1.530	1.566
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος σύμφωνα με την ΠΕΔ	37.166	36.899	36.919	36.730
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	96.525	91.833	109.737	108.546

(*) Τα λοιπά ανοίγματα περιλαμβάνουν κυρίως μετρητά, πάγια και λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Τα εκτός ισολογισμού στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω περιλαμβάνουν το δανειακό ισοδύναμο των:

- Εγγυητικών Επιστολών,
- Εγγύων Πιστώσεων και
- Εν ισχύ μη χρησιμοποιηθέντων πιστοδοτικών ορίων, μετά την εφαρμογή στα στοιχεία αυτά των
- συντελεστών μετατροπής (βλ. παρ. 4.8.3)

Στα παραπάνω ανοίγματα προς κεντρικές κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνονται ομόλογα έκδοσης Τράπεζας αξίας € 13,043εκατ. (2014: € 13,717εκατ.) στα πλαίσια του δεύτερου πυλώνα του Προγράμματος Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας και καλυμμένες ομολογίες αξίας € 100 εκατ. (2014: € 3,150εκατ.). Οι εκδόσεις αυτές κατέχονται πλήρως από τον Όμιλο και χρησιμοποιούνται ως εξασφαλίσεις σε συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων ή ενέχυρα στις Κεντρικές Τράπεζες και Διεθνείς χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς.

4.4.1 Γεωγραφική και κλαδική ανάλυση

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου ανά γεωγραφική περιοχή την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, όπως παρουσιάζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ και την χώρα εγκατάστασης των αντισυμβαλλομένων.

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	10	14
Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες	2.692	2.537
Λοιπές Χώρες	106	508
Σύνολο ανοιγμάτων	2.808	3.059

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τον πιστωτικό κίνδυνο των παραγώγων του Ομίλου ανά γεωγραφική περιοχή και κλαδική ανάλυση την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, όπως παρουσιάζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ και την χώρα εγκατάστασης των αντισυμβαλλομένων.

	31 Δεκεμβρίου 2015			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες		Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κεντρικές Κυβερνήσεις	1.065	0	0	1.065
Τράπεζες	17	332	418	767
Επιχειρήσεις	46	5	1	52
	1.128	337	419	1.884

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Λοιπές Ευρωπαϊκές			Σύνολο € εκατ.
	Ελλάδα	Χώρες	Λοιπές Χώρες	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Κεντρικές Κυβερνήσεις	1.198	0	0	1.198
Τράπεζες	27	448	383	858
Επιχειρήσεις	60	5	13	78
	1.285	453	396	2.134

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα συνολικά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Ομίλου ανά γεωγραφική κατανομή και ανά κλάδο δραστηριότητας, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, όπως δημοσιοποιήθηκαν για σκοπούς ΔΠΧΑ, σύμφωνα με την γεωγραφική θέση ή δραστηριότητα της ομάδας των δανειοληπτών που θα μπορούσαν να πλήττονται επίσης από τις αλλαγές στις οικονομικές και λοιπές συνθήκες, με σκοπό την αντιμετώπιση του κινδύνου. Αναφορικά με την γεωγραφική κατανομή, τα ανοίγματα κατατάσσονται στους κλάδους δραστηριότητας, με βάση τη χώρα της έδρας του αντισυμβαλλομένου.

	31 Δεκεμβρίου 2015								
	Ελλάδα			Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες			Λοιπές Χώρες		
	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης	Σύνολο δανείων	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Λιανική Τραπεζική	28.417	13.078	(6.600)	3.637	994	(497)	23	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	16.449	5.470	(2.060)	1.790	346	(112)	22	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	3.965	2.576	(1.980)	844	201	(152)	1	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.475	753	(581)	285	75	(52)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.528	4.279	(1.979)	718	372	(181)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.392	6.805	(3.720)	3.618	1.367	(836)	1.768	170	(129)
- Εμπόριο και Υπηρεσίες	6.182	3.411	(2.087)	1.696	627	(461)	673	139	(120)
- Βιομηχανία	3.209	1.318	(725)	518	162	(92)	16	-	-
- Ναυτιλία	118	51	(24)	37	12	(1)	619	28	(8)
- Κατασκευές	2.076	1.279	(664)	1.086	520	(262)	163	3	(1)
- Τουρισμός	1.291	678	(165)	100	17	(6)	-	-	-
- Ενέργεια	267	12	(13)	34	-	-	-	-	-
- Λοιπές	249	56	(42)	147	29	(14)	297	-	-
Δημόσιος τομέας	802	1	(8)	26	-	-	-	-	-
Σύνολο	42.611	19.884	(10.328)	7.281	2.361	(1.333)	1.791	170	(129)

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014								
	Ελλάδα			Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες			Λοιπές Χώρες		
	Συνολική αξία προ απομείωσης € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευ-μένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Σύνολο δανείων € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευμένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.	Συνολική αξία προ απομείωσης € εκατ.	Εκ των οποίων: απομειωμένα δάνεια € εκατ.	Συσσωρευ-μένη πρόβλεψη απομείωσης € εκατ.
Λιανική Τραπεζική	28.667	11.026	(5.177)	3.733	1.008	(508)	6	-	-
- Στεγαστικά δάνεια	16.592	4.184	(1.363)	1.758	318	(114)	5	-	-
- Καταναλωτικά δάνεια	4.055	2.289	(1.761)	871	204	(148)	1	-	-
- Πιστωτικές κάρτες	1.529	707	(493)	312	79	(63)	-	-	-
- Μικρές επιχειρήσεις	6.491	3.846	(1.560)	792	407	(183)	-	-	-
Επιχειρηματικά	13.284	6.347	(3.088)	4.134	1.480	(849)	1.122	159	(117)
- Εμπόριο και Υπηρεσίες	5.836	2.759	(1.424)	1.616	374	(220)	392	60	(53)
- Βιομηχανία	2.915	1.129	(499)	517	201	(118)	18	-	-
- Ναυτιλία	71	19	(3)	101	46	(30)	571	37	(18)
- Κατασκευές	2.153	1.180	(484)	775	485	(222)	11	4	(0)
- Τουρισμός	1.159	503	(122)	59	16	(11)	-	-	-
- Ενέργεια	297	14	(13)	63	6	(0)	-	-	-
- Λοιπές	853	743	(543)	1.003	352	(248)	130	58	(46)
Δημόσιος τομέας	934	0	(9)	1	-	-	-	-	-
Σύνολο	42.885	17.373	(8.274)	7.868	2.488	(1.357)	1.128	159	(117)

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τα ανοίγματα του Ομίλου σε χρεωστικούς τίτλους κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014, όπως δημοσιοποιήθηκαν για σκοπούς ΔΠΧΑ και κατηγοριοποιούνται ανά γεωγραφική κατανομή αντισυμβαλλομένου και ανά κλάδο δραστηριότητας.

	31 Δεκεμβρίου 2015			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες	Λοιπές Χώρες	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κεντρικές Κυβερνήσεις	3.834	11.801	-	15.635
Τράπεζες	29	127	-	156
Επιχειρήσεις	190	237	23	450
Σύνολο	4.053	12.165	23	16.241

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Ελλάδα	Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες		Σύνολο
		Λοιπές Χώρες	Λοιπές Χώρες	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κεντρικές Κυβερνήσεις	3.994	12.747	165	16.906
Τράπεζες	32	187	0	219
Επιχειρήσεις	210	296	22	528
Σύνολο	4.236	13.230	187	17.653

4.4.2 Χρονοανάλυση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ανάλυση την ληκτότητα των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων (προ προβλέψεων για απομείωση δανείων ή συναλλαγές επί OTC παραγώγων) του Ομίλου για εποπτικούς σκοπούς, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014. Τα στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (π.χ. αλληλόχρεοι λογαριασμοί) εμφανίζονται στη χρονική ζώνη "Μέχρι 1 μήνα".

	31 Δεκεμβρίου 2015				
	Μέχρι 1 μήνα	1-3 μήνες	3 μήνες - 1 χρόνο	> 1 χρόνο	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από κεντρικές τράπεζες	1.815	-	-	-	1.815
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	867	26	-	130	1.023
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	7.640	845	3.087	40.512	52.084
Ομόλογα	426	1.333	718	13.767	16.244
Άλλα στοιχεία του ενεργητικού	19	2	8	1.318	1.347
Χρηματοδοτικά ανοίγματα εντός ισολογισμού	10.767	2.206	3.813	55.727	72.513
Συμβάσεις ISDA και CSA (παράγωγα) και συμβάσεις GMRA (συμφωνίες επαναγοράς, συμφωνίες επαν. και επαναπώλ.)	279	1	26	281	587
Άλλες συμβάσεις (παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς εκτός ISDA, CSA, GMRA)	36	4	5	62	107
Χρηματοδοτικά ανοίγματα σχετιζόμενα με στοιχεία εκτός ισολογισμού	315	5	31	343	694
Σύνολο χρηματοδοτικών ανοιγμάτων	11.082	2.211	3.844	56.070	73.207

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Μέχρι 1 μήνα	1-3 μήνες	3 μήνες - 1 χρόνο	> 1 χρόνο	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Απαιτήσεις από κεντρικές τράπεζες	1.977	-	-	-	1.977
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	612	97	5	337	1.051
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	10.745	624	1.999	38.968	52.336
Ομόλογα	849	837	952	13.697	16.335
Άλλα στοιχεία του ενεργητικού	25	23	103	1.083	1.234
Χρηματοδοτικά ανοίγματα εντός ισολογισμού	14.208	1.581	3.059	54.085	72.933
Συμβάσεις ISDA και CSA (παράγωγα) και συμβάσεις GMRA (συμφωνίες επαναγοράς, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης)	629	883	2	289	1.803
Άλλες συμβάσεις (παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς εκτός ISDA, CSA, GMRA)	111	4	16	72	203
Χρηματοδοτικά ανοίγματα σχετιζόμενα με στοιχεία εκτός ισολογισμού	740	887	18	361	2.006
Σύνολο χρηματοδοτικών ανοιγμάτων	14.948	2.468	3.077	54.446	74.939

Στα πιστωτικά ανοίγματα που παρουσιάζονται παραπάνω περιλαμβάνεται η επιπλέον εξασφάλιση την οποία έχει καταθέσει η Τράπεζα σε συμφωνίες συμψηφισμού (αρχικά περιθώρια, ανεξάρτητα ποσά, επιπλέον καλύμματα που επιβάλλονται από τους αντισυμβαλλόμενους στα πλαίσια των συμβάσεων CSAs, GMRA, GMSLAs) καθώς και τα πιστωτικά ανοίγματα από συναλλαγές παραγώγων και συμφωνιών επαναγοράς/επαναπώλησης για τα οποία δεν ανταλλάσσονται εξασφαλίσεις. Στα ανωτέρω ανοίγματα δεν έχουν ληφθεί υπόψη αναβαλλόμενοι φόροι, ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού. Δεν περιλαμβάνονται επίσης οι μετοχικοί τίτλοι του διαθεσίμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, καθώς παρουσιάζονται στην παρ. 5.4.

4.5 Δάνεια σε καθυστέρηση και απομειωμένα δάνεια

4.5.1 Δάνεια σε καθυστέρηση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται σε καθυστέρηση εάν ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει πραγματοποιήσει τις συμβατικά προβλεπόμενες πληρωμές στις καθορισμένες ημερομηνίες. Τα ανοίγματα σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών που εμφανίζονται στον πίνακα της παρ. 4.5.2 είναι αυτά στα οποία ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει πραγματοποιήσει συμβατικά προβλεπόμενες πληρωμές για χρονικό διάστημα πέραν των 90 ημερών, ανεξάρτητα από το εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένο ή όχι.

4.5.2 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται με τη μέθοδο της εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού θεωρείται απομειωμένο και αναγνωρίζεται σχετική ζημιά απομείωσης, όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ενδείξεις απομείωσης

Για την έκθεση του Ομίλου σε δάνεια λιανικής τραπεζικής, η αντικειμενική ένδειξη ότι ένα δάνειο ή ομάδα δανείων είναι απομειωμένο, αναφέρεται σε παρατηρήσιμα δεδομένα που περιέχονται σε γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, σημαντική μείωση του ατομικού και/ή του οικογενειακού εισοδήματος ή απώλεια εργασίας,
- (β) αθέτηση ή παραβίαση συμβολαίου,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση και συμπεριφορά του πιστούχου (για παράδειγμα καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των συμβατικών του υποχρεώσεων),
- (δ) μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές δανείων μέσω ενός αρνητικού μοντέλου αποπληρωμής όπως μη πραγματοποιηθείσες πληρωμές, ή μείωση στη τιμή των ακινήτων
- (ε) ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστόχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση, όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση επιτοκίου,
- (στ) είναι πιθανό ο πιστόχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης, και
- (ζ) ζημιογόνα γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του πιστούχου να αποπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις εντός του συμφωνηθέντος χρόνου όπως:
  - σοβαρή ασθένεια ή αδυναμία του οφειλέτη ή μέλους της οικογένειας,
  - θάνατος του πιστούχου.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών δανείων, ο Όμιλος αξιολογεί ανά περίπτωση, εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή πιστούχου,
- (β) αθέτηση ή παραβίαση της σύμβασης,
- (γ) σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση του πιστούχου, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις όπως:
  - λειτουργικές ζημιές
  - ανεπάρκεια κεφαλαίου κίνησης
  - αρνητική καθαρή θέση του πιστούχου
- (δ) άλλα γεγονότα που υποδηλώνουν την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής θέσης του πιστούχου, όπως παραβίαση ρητρών ή άλλων όρων του δανείου ή μερική διαγραφή των υποχρεώσεων του πιστούχου εξαιτίας οικονομικών ή νομικών λόγων σχετικών με την οικονομική του κατάσταση,
- (ε) σημαντική μεταβολή στην αξία των εξασφαλίσεων,
- (στ) ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστόχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- (ζ) είναι πιθανό ο πιστόχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης,
- (η) σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στον κλάδο δραστηριότητας ή στην γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιείται ο οφειλέτης, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις,
- (θ) πληροφορίες σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς που περιλαμβάνουν την κατάσταση άλλων δανειακών υποχρεώσεων του πιστούχου και
- (ι) σημαντική υποβάθμιση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του οφειλέτη, είτε εσωτερικής είτε προερχόμενης από εξωτερικές πηγές, σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Αξιολόγηση πρόβλεψης απομείωσης

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν ο Όμιλος αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση.

Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης, δεν περιλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Για να οριστεί εάν ένα δάνειο είναι από μόνο του σημαντικό για σκοπούς αξιολόγησης απομείωσης, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τη σημασία της επιμέρους δανειακής σχέσης και πως γίνεται η διαχείριση αυτής, το μέγεθος του δανείου και την κατηγορία του προϊόντος. Συνεπώς, δάνεια σε μεγάλες επιχειρήσεις και δάνεια σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όπως επίσης και οι επενδυτικοί τίτλοι θεωρούνται γενικώς από μόνα τους σημαντικά. Τα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής τραπεζικής γενικώς αξιολογούνται για απομείωση σε συλλογική βάση καθώς αποτελούνται από μεγάλα ομοιογενή χαρτοφυλάκια. Τα ανοίγματα για τα οποία γίνεται εξατομικευμένη διαχείριση αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης δανείων.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση κατά είδος δανείου, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	31 Δεκεμβρίου 2015			31 Δεκεμβρίου 2014		
	Χρηματοδοτικό άνοιγμα			Χρηματοδοτικό άνοιγμα		
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	Σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	Απομειωμένα	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	Σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	Απομειωμένα	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Επιχειρηματικά δάνεια	19.606	6.207	8.343	19.475	6.397	7.986
Στεγαστικά δάνεια	18.261	4.735	5.816	18.355	4.099	4.502
Καταναλωτικά δάνεια	6.570	3.297	3.605	6.768	3.108	3.279
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	7.246	3.951	4.651	7.283	3.698	4.253
Σύνολο	51.683	18.190	22.415	51.881	17.302	20.020

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την γεωγραφική ανάλυση των δανείων σε καθυστέρηση και των απομειωμένων δανείων στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	31 Δεκεμβρίου 2015			31 Δεκεμβρίου 2014		
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	Σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	Απομειωμένα	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	Σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	Απομειωμένα
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	44.088	16.601	20.428	44.326	15.680	17.905
Διεθνείς δραστηριότητες	7.595	1.589	1.987	7.555	1.622	2.115
Σύνολο	51.683	18.190	22.415	51.881	17.302	20.020

4.5.3 Δάνεια σε καθυστέρηση αλλά μη απομειωμένα

Η κατηγορία «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, τουλάχιστον για μία ημέρα, χωρίς ωστόσο να έχει απομειωθεί η αξία τους εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που να υποδεικνύουν το αντίθετο. Αυτό συνήθως συμβαίνει για καταναλωτικά και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις, τα οποία είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 90 ημέρες, και για στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια, τα οποία είναι σε καθυστέρηση λιγότερο από 180 ημέρες. Για τα δάνεια σε αυτή τη κατηγορία, παρόλο που δεν θεωρούνται απομειωμένα, ο Όμιλος μπορεί να αναγνωρίσει πρόβλεψη απομείωσης.

4.6 Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους

Ο Όμιλος επισκοπεί το δανειακό του χαρτοφυλάκιο σε διαρκή βάση προκειμένου να αξιολογήσει εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε ατομική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί την κρίση της κατά τη υιοθέτηση των παραδοχών και εκτιμήσεων για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένονται να εισπραχθούν από τα δάνεια και απαιτήσεις που αξιολογούνται τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε ατομική βάση

Για τα δάνεια που αξιολογούνται σε ατομική βάση, κυρίως για το επιχειρηματικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για να προσδιορίσει την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που αναμένονται να εισπραχθούν. Για τον υπολογισμό αυτών των ταμειακών ροών, η Διοίκηση κάνει εκτιμήσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση του πιστούχου και την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των υφιστάμενων εξασφαλίσεων. Οι προσδοκώμενες ανακτήσεις από τα ακίνητα που λαμβάνονται ως εξασφαλίσεις, επηρεάζονται από την πτωτική τάση που παρατηρείται στις εμπορικές τους αξίες. Υπολογίζεται ότι μια πτώση της τάξεως του 5% στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης του επιχειρηματικού δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης απομείωσης το 2015 ποσού € 118 εκατ. περίπου.

Κάθε δάνειο που αξιολογείται για απομείωση σε ατομική βάση, αξιολογείται κατά περίπτωση (σε συνεργασία της μονάδας διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και των επιχειρησιακών μονάδων) και στη συνέχεια εγκρίνεται ανεξάρτητα από την Διεύθυνση Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε συλλογική βάση

Η πρόβλεψη απομείωσης σε συλλογική βάση σχηματίζεται (α) για ομαδοποιημένα μη απομειωμένα ή ομαδοποιημένα απομειωμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής που δε θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά και (β) για ομαδοποιημένα επιχειρηματικά ή δάνεια λιανικής τραπεζικής που θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά αλλά δεν είναι απομειωμένα σε ατομική βάση.

Προκειμένου να καθορίσει εάν υπάρχουν ζημιές απομείωσης που θα πρέπει να αναγνωριστούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η Διοίκηση εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν σε μετρήσιμη μείωση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χαρτοφυλακίου δανείων, πριν την αναγνώριση της μείωσης αυτής σε μεμονωμένα δάνεια του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη είναι δυνατόν να περιλαμβάνει παρατηρήσιμα δεδομένα που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια δυσμενής μεταβολή στη δυνατότητα αποπληρωμής από την ομάδα των πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με την ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων του χαρτοφυλακίου.

Αξιολογώντας την ανάγκη για συλλογική πρόβλεψη απομείωσης, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως την πιστοληπτική διαβάθμιση, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, τις συγκεντρώσεις κινδύνου και οικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση χρησιμοποιεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών οι οποίες βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα ζημιών περιουσιακών στοιχείων με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά του δανειακού χαρτοφυλακίου υπό αξιολόγηση. Η Διοίκηση επίσης ασκεί σημαντική κρίση προκειμένου να εκτιμήσει εάν οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες ώστε το πραγματικό επίπεδο της ζημιάς απομείωσης να είναι πιθανόν υψηλότερο ή χαμηλότερο από αυτό το οποίο προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα.

Υπό κανονικές συνθήκες, ιστορική εξέλιξη των καταγεγραμμένων ζημιών παρέχει αντικειμενική και συναφή πληροφόρηση για την αξιολόγηση της ζημιάς του κάθε δανειακού χαρτοφυλακίου. Υπό άλλες συνθήκες, τα ιστορικά δεδομένα παρέχουν λιγότερο συναφή πληροφόρηση, για παράδειγμα όταν οι πρόσφατες τάσεις κινδύνου δεν αντικατοπτρίζονται επαρκώς στην ιστορική πληροφόρηση. Ειδικότερα, όταν οι αλλαγές στις οικονομικές, εποπτικές και συναλλακτικές συνθήκες συμπεριλαμβανομένων των νέων τάσεων που δημιουργούν στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου, δεν αντικατοπτρίζονται στο μοντέλο υπολογισμού απομείωσης που χρησιμοποιείται τότε ο Όμιλος αναπροσαρμόζει ανάλογα την πρόβλεψη απομείωσης που προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα.

Η αβεβαιότητα που εμπεριέχεται στην εκτίμηση της ζημιάς απομείωσης έχει αυξηθεί λόγω της τρέχουσας μακροοικονομικής κατάστασης και είναι ευαίσθητη σε παράγοντες όπως η πολιτική αβεβαιότητα, το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας, τους δείκτες χρεοκοπίας, τη γεωγραφική συγκέντρωση, τις αλλαγές σε νόμους και κανονισμούς, τις τιμές ακίνητης περιουσίας και το ύψος των επιτοκίων.

Για το στεγαστικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου, οι δείκτες ανάκτησης, οι οποίοι υπολογίζονται βάσει στατιστικών μοντέλων, αντανακλούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης σχετικά με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των οικιστικών ακινήτων οι οποίες κρατούνται ως εξασφάλιση όπως επίσης ο χρόνος κατά τον οποίο θα λάβει χώρα η κατάσχεση, ο οποίος με τη σειρά του επηρεάζεται από το τοπικό νομικό πλαίσιο. Τόσο το ποσό όσο και ο χρόνος των προσδοκώμενων ταμειακών ροών έχουν επηρεαστεί από την μείωση του επιπέδου δραστηριότητας στην αγορά ακινήτων και στις αλλαγές του εγχώριου φορολογικού και νομικού περιβάλλοντος. Μία μείωση 3% στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό της πρόβλεψης συλλογικής απομείωσης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων του Ομίλου, συνεπάγεται επιπρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης το 2015 κατά προσέγγιση € 122 εκατ. (2014: € 108 εκατ.)

Στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, η στατιστική ανάλυση της ιστορικής εμπειρίας ζημιών είναι το κύριο εργαλείο με το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί η μελλοντική συμπεριφορά του πελάτη και το σχέδιο πληρωμών. Εξαιτίας του δυσμενούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, ανάλογα και με το χαρτοφυλάκιο υπό εξέταση, υπάρχει ένας βαθμός αβεβαιότητας όσον αφορά το επίπεδο των μελλοντικών

Πιστωτικός Κίνδυνος

ταμειακών ροών όπως επίσης και του χρονικού διαστήματος που αυτές θα εισπραχθούν. Όσον αφορά την έκθεση σε καταναλωτικά και δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις χωρίς εξασφάλιση, η Διοίκηση ασκεί σημαντική κρίση για να καθορίσει τις υποθέσεις που υπόκεινται στους κατάλληλους δείκτες ανάκτησης οι οποίοι υπολογίζονται βάσει στατιστικών μοντέλων και επηρεάζονται από τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες. Υπολογίζεται ότι μία πτώση στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης του χαρτοφυλακίου καταναλωτικών δανείων χωρίς εξασφάλιση κατά 5%, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης απομείωσης το 2015 ποσού € 45 εκατ. περίπου (2014: € 42 εκατ.). Η ίδια μείωση στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης του χαρτοφυλακίου δανείων μικρών επιχειρήσεων, θα είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση πρόσθετης πρόβλεψης ποσού € 40 εκατ. Περίπου 2014: € 42 εκατ.).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση των προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, ανά κατηγορία δανείων, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Ανάλυση υπολοίπου € εκατ.	Ζημιές που χρεώθηκαν στη χρήση € εκατ.	Ανάλυση υπολοίπου € εκατ.	Ζημιές που χρεώθηκαν στη χρήση € εκατ.
Επιχειρηματικά δάνεια	4.693	902	4.063	928
Στεγαστικά δάνεια	2.172	838	1.477	537
Καταναλωτικά δάνεια	2.765	361	2.465	320
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις	2.160	564	1.743	479
Σύνολο	11.790	2.665	9.748	2.264

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την κίνηση της πρόβλεψης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών στα δωδεκάμηνα που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014.

	31 Δεκεμβρίου 2015		
	Εξατομικευμένες προβλέψεις € εκατ.	Γενικές προβλέψεις € εκατ.	Συνολικές προβλέψεις € εκατ.
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2015	5.215	4.533	9.748
Προβλέψεις χρήσης	1.176	1.489	2.665
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	2	12	14
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(219)	(75)	(294)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(206)	(91)	(297)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	4	(50)	(46)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2015	5.972	5.818	11.790

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Εξατομικευμένες προβλέψεις	Γενικές προβλέψεις	Συνολικές προβλέψεις
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2014	3.846	4.042	7.888
Προβλέψεις χρήσης	1.410	854	2.264
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	2	12	14
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων	(202)	(180)	(382)
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(206)	(80)	(286)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	2	(67)	(65)
Πώληση δραστηριοτήτων στο εξωτερικό	(79)	(48)	(127)
Προσαρμογή για αναταξινόμηση δανείων	442	-	442
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2014	5.215	4.533	9.748

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη γεωγραφική κατανομή των προβλέψεων για ζημίες απομείωσης από δάνεια για τα έτη που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 με βάση τη χώρα της θυγατρικής που χορηγήθηκε το δάνειο:

	2015 € εκατ.	2014 € εκατ.
Ελλάδα	10.750	8.687
Διεθνείς δραστηριότητες	1.040	1.061
Σύνολο	11.790	9.748

4.7 Τυποποιημένη Προσέγγιση

Ο Όμιλος εφαρμόζει την Τυποποιημένη Προσέγγιση σε όλα τα ανοίγματα των θυγατρικών και σε ένα τμήμα των δανείων της Τράπεζας που αφορά την λιανική τραπεζική. Επιπλέον, η Τυποποιημένη Προσέγγιση εφαρμόζεται στα ανοίγματα προς κεντρικές κυβερνήσεις και ιδρύματα του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς επίσης και προς εκδότες εταιρικών ομολόγων, για τα οποία έχει χορηγηθεί μόνιμη εξαίρεση από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι Εξωτερικοί Οργανισμοί Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (ΕΟΠΑ), των οποίων οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, είναι οι: Moody's, Standard & Poor's and Fitch. Σε περίπτωση που για έναν αντισυμβαλλόμενο υπάρχουν διαφορετικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις, χρησιμοποιείται η δεύτερη υψηλότερη.

Οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις των ΕΟΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την απευθείας κατηγοριοποίηση του δανειακού χαρτοφυλακίου, αλλά μόνον σε περιπτώσεις δανείων εγγυημένων από κεντρικές κυβερνήσεις ή ιδρύματα του χρηματοπιστωτικού τομέα (υποκατάσταση κινδύνου). Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιούνται οι ΕΟΠΑ που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Οι ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται επίσης στις εκδόσεις εταιρικών ομολόγων. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει πιστοληπτική αξιολόγηση συγκεκριμένης έκδοσης, χρησιμοποιείται η αξιολόγηση άλλων εκδόσεων του ίδιου εκδότη εφόσον α) το άνοιγμα έχει την ίδια ή υψηλότερη εξοφλητική προτεραιότητα από εκείνη της πιστωτικής διευκόλυνσης για την

Πιστωτικός Κίνδυνος

σποία υπάρχει πιστοληπτική αξιολόγηση ή β) η στάθμιση που προκύπτει είναι χαμηλότερη από τη στάθμιση μίας ακόλυπτης έκδοσης του ιδίου.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα (πριν τη χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου) στα οποία εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 και αναλύονται ανάλογα με τον εποπτικό συντελεστή στάθμισης κινδύνου:

Εποπτικοί συντελεστές στάθμισης κινδύνου - 31 Δεκεμβρίου 2015							
0%	10% - 20%	35%	50%	75%	100%	150% - 250%	Σύνολο
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.

Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)

Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	13.676	-	-	40	-	4.272	512	18.500
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	-	75	-	-	-	27	-	102
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	-	-	-	-	-	-	14	14
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	385	-	-	-	-	-	-	385
Διεθνείς Οργανισμοί	10.042	-	-	-	-	-	-	10.042
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	1.615	5.557	-	339	-	8	28	7.547
Επιχειρήσεις	1.147	-	-	20	-	2.011	116	3.294
Λιανική τραπεζική	52	-	-	34	3.154	-	-	3.240
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	4.037	503	-	-	-	4.540
Ανοίγματα σε αθέτηση	1	-	-	1	-	1.427	123	1.552
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1	-	-	13	-	804	365	1.183
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	-	188	-	-	-	29	-	217
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	55	-	55
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	40	373	413
Άλλα στοιχεία	861	16	-	-	-	2.971	-	3.848
Σύνολο	27.780	5.836	4.037	950	3.154	11.644	1.531	54.932

Εποπτικοί συντελεστές στάθμισης κινδύνου - 31 Δεκεμβρίου 2014							
0%	10% - 20%	35%	50%	75%	100%	150%	Total
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.

Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)

Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	25.826	-	-	202	-	184	690	26.902
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	-	-	-	-	-	-	-	0
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	-	633	-	-	-	3	-	636
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	441	-	-	-	-	-	-	441
Διεθνείς Οργανισμοί	10.061	-	-	-	-	-	-	10.061
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	1.898	11.854	-	665	-	21	9	14.447
Επιχειρήσεις	885	-	-	17	-	2.293	93	3.288
Λιανική τραπεζική	75	-	-	1	4.201	-	-	4.277
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	3.885	531	-	-	-	4.416
Ανοίγματα σε αθέτηση	7	-	-	1	-	1.342	231	1.581
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	23	-	-	11	-	787	331	1.152
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	100	77	-	-	-	31	-	208
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	45	-	45
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	47	324	371
Άλλα στοιχεία	908	30	-	-	-	3.053	-	3.991
Σύνολο	40.224	12.594	3.885	1.428	4.201	7.806	1.678	71.816

Πιστωτικός Κίνδυνος

Τα παραπάνω χρηματοδοτικά ανοίγματα δεν περιλαμβάνουν υπεραξία, άλλα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και συμμετοχές σε ασφαλιστικές εταιρείες, τα οποία αφαιρούνται από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα (μετά τη χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου) στα οποία εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 και αναλύονται ανάλογα με τον εποπτικό συντελεστή στάθμισης κινδύνου:

Εποπτικοί συντελεστές στάθμισης κινδύνου - 31 Δεκεμβρίου 2015							
0%	10% - 20%	35%	50%	75%	100%	150% - 250%	Σύνολο
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.

Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)

Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	8.509	-	-	78	-	4.273	512	13.372
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	-	72	-	-	-	27	-	99
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	-	-	-	-	-	-	4	4
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	206	-	-	-	-	-	-	206
Διεθνείς Οργανισμοί	10.042	-	-	-	-	-	-	10.042
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	1.677	1.705	-	336	-	87	28	3.833
Επιχειρήσεις	-	-	-	17	-	1.932	116	2.065
Λιανική τραπεζική	-	-	-	-	3.097	-	-	3.097
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	4.034	503	-	-	-	4.537
Ανοίγματα σε αθέτηση	-	-	-	-	-	1.428	123	1.551
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	-	-	-	11	-	804	365	1.180
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	-	188	-	-	-	29	-	217
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	55	-	55
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	40	373	413
Άλλα στοιχεία	861	16	-	-	-	2.971	-	3.848
Σύνολο	21.295	1.981	4.034	945	3.097	11.646	1.521	44.519

Εποπτικοί συντελεστές στάθμισης κινδύνου - 31 Δεκεμβρίου 2014							
0%	10% - 20%	35%	50%	75%	100%	150%	Σύνολο
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.

Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)

Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	13.394	-	-	202	-	184	690	14.470
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	-	-	-	-	-	-	-	0
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	-	210	-	-	-	3	-	213
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	248	-	-	-	-	-	-	248
Διεθνείς Οργανισμοί	10.061	-	-	-	-	-	-	10.061
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	1.948	3.101	-	631	-	143	37	5.860
Επιχειρήσεις	-	-	-	17	-	2.081	93	2.191
Λιανική τραπεζική	-	-	-	-	4.136	-	-	4.136
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	3.882	531	-	-	-	4.413
Ανοίγματα σε αθέτηση	-	-	-	-	-	1.341	231	1.572
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	15	-	-	11	-	787	330	1.143
Ανοίγματα υπό την μορφή καλυμμένων ομολόγων	100	77	-	-	-	31	-	208
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	45	-	45
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	47	324	371
Άλλα στοιχεία	908	30	-	-	-	3.053	-	3.991
Σύνολο	26.674	3.418	3.882	1.392	4.136	7.715	1.705	48.922

Πιστωτικός Κίνδυνος

Τα παραπάνω χρηματοδοτικά ανοίγματα δεν περιλαμβάνουν υπεραξία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και συμμετοχές σε ασφαλιστικές εταιρείες, τα οποία αφαιρούνται από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια.

4.8 Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)

4.8.1 Συστήματα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου

Τα συστήματα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας διαχωρίζονται σε δύο κύριες κατηγορίες:

- συστήματα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων και
- συστήματα διαβάθμισης λιανικής τραπεζικής

(α) Συστήματα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διαφορετικά υποδείγματα αξιολόγησης επιχειρήσεων, προκειμένου να αξιολογούνται ορθότερα τα επί μέρους χαρακτηριστικά κινδύνου του χαρτοφυλακίου. Κατά συνέπεια, υπάρχουν διαφορετικά υποδείγματα αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται σε γενικά, καθώς επίσης και σε ειδικά τμήματα, του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου.

- Παραδοσιακός δανεισμός επιχειρήσεων:
  - Moody's Risk Advisor (MRA).
  - Εσωτερικά αναπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA.

Το MRA είναι σύστημα αξιολόγησης το οποίο συγκεντρώνει ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για επιχειρήσεις σε ατομική βάση, προκειμένου να αξιολογήσει την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσει την πιστοληπτική τους ικανότητα. Λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά αποτελέσματα και την διάρθρωση του ισολογισμού της κάθε επιχείρησης, τις ταμειακές ροές της, τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο δραστηριοποίησής της, την κατάσταση των ανταγωνιστών της, καθώς επίσης και ποιοτική αξιολόγηση της διοίκησής της, της εν γένει κατάστασής της και άλλων παραγόντων σχετικά με την αγορά και τη δομή του κλάδου δραστηριότητάς της.

Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχει η αντιστοίχιση των βαθμίδων πιστοληπτικής ικανότητας μεταξύ MRA και ICAP (ΕΟΠΑ):

Αντιστοίχιση βαθμίδων MRA και ΕΟΠΑ	
ICAP	MRA
AA, A	1,0 - 2,0
BB, B	2,1 - 3,3
C, D	3,4 - 4,3
E	4,4 - 5,5
F	5,6 - 7,4
G, H	7,5 - 9,9

Η αντιστοίχιση έχει βασιστεί κατά κύριο λόγο σε μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που δεν μπορεί να αξιολογηθούν με το MRA λόγω ειδικών χαρακτηριστικών των οικονομικών τους καταστάσεων, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι χρηματιστηριακές εταιρείες, και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το εσωτερικά ανεπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης. Αποτελεί προϊόν επεξεργασίας υπαρχόντων δεδομένων και, όπως το MRA,

Πιστωτικός Κίνδυνος

συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης (μέγεθος επιχείρησης, χρόνια δραστηριότητας, ιστορικό συναλλακτικής συμπεριφοράς, κλάδος δραστηριότητας κλπ).

Οι πιστούχοι ταξινομούνται ως προς την πιστοληπτική τους ικανότητα σε 11 βαθμίδες. Οι βαθμίδες 1 έως 3 αντιστοιχούν σε χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο, ενώ από 4 έως 6 σε μέσο πιστωτικό κίνδυνο. Οι βαθμίδες 7 έως 9 αφορούν περιπτώσεις υψηλού κινδύνου που βρίσκονται υπό στενή παρακολούθηση. Οι βαθμίδες 10 και 11 αφορούν δάνεια σε οριστική καθυστέρηση και υπό διαγραφή (write off) αντίστοιχα.

Επιπλέον, η Τράπεζα προβαίνει σε συνολική αξιολόγηση των επιχειρηματικών πελατών, με βάση το rating (MRA ή ICR) και τις εξασφαλίσεις που απαιτούνται σύμφωνα με την έγκριση του ορίου του, κατατάσσοντας τους σε κλίμακα αξιολόγησης 14 βαθμών. Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα αξιολογούνται και παρακολουθούνται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο της τράπεζας με βάση το αντίστοιχο συνολικό τους rating (TR). Οι χαμηλού κινδύνου πιστούχοι αξιολογούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενώ οι υψηλότερου κινδύνου σε εξαμηνιαία (watchlist) ή τριμηνιαία (substandard, distressed) βάση. Όλοι οι υψηλού κινδύνου πελάτες παρακολουθούνται από τις Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (οι Επιτροπές είναι τρεις (3)) σε εβδομαδιαία βάση.

- **Ειδικές χρηματοδοτήσεις (ναυτιλία, χρηματοδότηση έργων και χρηματοδότηση ακινήτων που αποφέρουν εισόδημα):** ειδική διαβάθμιση (slotting methodology).

Για ειδικές χρηματοδοτήσεις που η αρχική πηγή αποπληρωμής της υποχρέωσης είναι το έσοδο που πηγάζει από τα στοιχεία ενεργητικού και όχι από την ικανότητα της εμπορικής επιχείρησης, η Τράπεζα χρησιμοποιεί την slotting method υιοθετώντας τις Οδηγίες της CRD για τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου. Οι πελάτες που εντάσσονται σε ειδικές κατηγορίες (ναυτιλία, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, χρηματοδότηση έργου), κατατάσσονται σε μία από τις 5 βαθμίδες. Για κάθε μία από αυτές τις 5 βαθμίδες αντιστοιχεί εποπτικά προκαθορισμένος συντελεστής στάθμισης κινδύνου και αναμενόμενη ζημία.

Οι βασικές αρχές που διέπουν τις κεντροποιημένες διαδικασίες έγκρισης και αξιολόγησης των πιστοδοτήσεων του Ομίλου, είναι η εξέταση του συνολικού χρηματοδοτικού ανοίγματος σε έναν πιστούχο και αυτό με βάση την αρχή του διττού ελέγχου, η οποία απαιτεί κάθε πρόταση πιστοδοτικού ορίου και διαβάθμισης να αξιολογείται και να εγκρίνεται από περισσότερα του ενός εξουσιοδοτημένα άτομα. Οι διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών εγκρίνονται από τις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων ανάλογα με το εγκριτικό τους όριο. Εφόσον το πιστοδοτικό όριο ενός πιστούχου ξεπερνά ένα καθορισμένο επίπεδο, η διαβάθμισή του εγκρίνεται από την Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων. Οι επιτροπές αποτελούνται από ανώτατα διευθυντικά στελέχη προερχόμενα από διάφορες χορηγητικές μονάδες, καθώς επίσης και μονάδες διαχείρισης κινδύνου. Κάθε επιτροπή έχει δικό της ανεξάρτητο πρόεδρο.

Κατά κανόνα, η διαβάθμιση γίνεται για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Σε μεγάλους Ομίλους, χρησιμοποιείται η διαβάθμιση της μητρικής ή βασικής εταιρείας εφόσον θεωρείται σίγουρο ότι η μητρική μπορεί και θα εγγυηθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των θυγατρικών της.

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων:

- στην εγκριτική διαδικασία, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην ανανέωση πιστοδοτικών ορίων,
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added - EVA) και την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου (Risk Adjusted Pricing) και
- στην αξιολόγηση εκδοτών επιταγών που λαμβάνονται ως ενέχυρο για την κάλυψη πιστοδοτήσεων.

(β) Αξιολόγηση πελατών λιανικής τραπεζικής (credit scores)

Η Τράπεζα αξιολογεί τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής με τη χρήση στατιστικών υποδειγμάτων, κατά την έναρξη της σχέσης αλλά και σε συνεχή βάση, μέσω συστημάτων αξιολόγησης της συναλλακτικής συμπεριφοράς. Τα

Πιστωτικός Κίνδυνος

υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (Loss Given Default - LGD) και να υπολογίζουν το ύψος του συνολικού χρηματοδοτικού ανοίγματος κατά τη στιγμή της αθέτησης (Exposure at default - EAD), καλύπτοντας όλο το φάσμα των προϊόντων λιανικής τραπεζικής (Πιστωτικές Κάρτες, Ανακυκλούμενα Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής χωρίς εξασφαλίσεις, Δάνεια Αγοράς Αυτοκινήτου, Προσωπικά Δάνεια, Στεγαστικά και Δάνεια Μικρών Επιχειρήσεων).

Τα υποδείγματα αυτά αναπτύχθηκαν με βάση ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας και της αγοράς (Τειρεσίας). Οι σχετικές μετρήσεις γίνονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής επικαιροποίηση των αξιολογήσεων του πιστωτικού κινδύνου με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία.

Τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στην διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στην διαχείριση των ληξυπροθέσμων απαιτήσεων για την προτεραιοποίηση των λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, έχουν συχνά χρησιμοποιηθεί στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο (risk based segmentation). Χρησιμοποιούνται επίσης στην τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών (risk based pricing) συγκεκριμένων κατηγοριών πελατών ή νέων προϊόντων.

Όλες οι παραπάνω διαδικασίες είναι κεντροποιημένες και βασίζονται στην αρχή του διττού ελέγχου ('four-eyes' principle).

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα της λιανικής τραπεζικής ομαδοποιούνται σε ομάδες με ομοιογενή χαρακτηριστικά (pools) (βλ. παρ. 4.8.3(ε)).

4.8.2 Διαδικασία διαβάθμισης και έλεγχος υποδειγμάτων

Η εφαρμογή και, η κατά περιόδους αναθεώρηση της πιστωτικής πολιτικής θεωρούνται από την Τράπεζα κρίσιμης σημασίας, καθώς εντάσσουν τις τελευταίες πληροφορίες και αναλύσεις της αγοράς στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διασφαλίζουν την απαραίτητη ομοιόμορφη αντιμετώπιση του πιστούχου. Χρησιμοποιούνται λεπτομερή εγχειρίδια πιστωτικής πολιτικής για την έγκριση και παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων, τα οποία καθορίζουν τις βασικές αρχές καθώς και τις συγκεκριμένες οδηγίες και κανόνες πιστοδοτικής πολιτικής.

Η διαδικασία πιστοληπτικής διαβάθμισης ελέγχεται επίσης από τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου ως εξής: με το δικαίωμα ψήφου στις περιπτώσεις υποβάθμισης ή αναβάθμισης των πιστούχων στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων (επιβεβαιώνοντας έτσι την ακρίβεια της διαβάθμισης) και μέσω της εκ των υστέρων αξιολόγησης των εγκεκριμένων διαβαθμίσεων. Επιπλέον, ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου αξιολογεί την ποιότητα του χαρτοφυλακίου μέσω επιτόπιων ελέγχων των διαφόρων χορηγητικών μονάδων της τραπεζικής επιχειρήσεων καθώς και με στατιστικές αναλύσεις και επιτόπιους ελέγχους στην λιανική τραπεζική.

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας & Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου ελέγχει επίσης ανεξάρτητα την αποτελεσματικότητα των υποδειγμάτων διαβάθμισης όσον αφορά στην ορθή ταξινόμηση των πιστούχων βάσει κινδύνου, καθώς και την προβλεπτική τους ικανότητα όσον αφορά στην πιθανότητα αθέτησης, την εκτίμηση της ζημίας και του ύψους των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Η πολιτική επικύρωσης των υποδειγμάτων είναι συμβατή με τις τη διεθνή πρακτική (international best practice) και τις εποπτικές απαιτήσεις. Η επικύρωση των υποδειγμάτων και των συστημάτων αξιολόγησης γίνεται σε ετήσια βάση και περιλαμβάνει τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά κριτήρια.

Η ποσοτική επικύρωση περιλαμβάνει στατιστικούς ελέγχους σχετικά με τα ακόλουθα:

- Σταθερότητα του συστήματος αξιολόγησης, όπως σταθερότητα του πληθυσμού, σύγκριση αναμενόμενων και πραγματικών κατανομών,

Πιστωτικός Κίνδυνος

- Διακριτική δυνατότητα του υποδείγματος, δηλαδή την ικανότητα να διακρίνει κίνδυνο αθέτησης σε σχετική βάση,
- Ακρίβεια / επανέλεγχος (backtesting), δηλαδή σύγκριση ex ante πιθανοτήτων αθέτησης και άλλων παραμέτρων κινδύνου με ex post παρατηρήσεις για αθετήσεις / ζημίες / ύψος χρηματοδοτικών ανοιγμάτων για εποπτικούς σκοπούς.

Η επικύρωση των παραμέτρων κινδύνου βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας με την χρήση διαστημάτων εμπιστοσύνης ή/και με δεδομένα αναφοράς της αγοράς, όπου είναι διαθέσιμα. Η ποιοτική επικύρωση περιλαμβάνει την χρήση των υποδειγμάτων, την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων, τον σχεδιασμό, καθώς και των διαδικασιών που υποστηρίζουν τα συστήματα αξιολόγησης. Πέραν των ετήσιων επικυρώσεων υπάρχει και μία τριμηνιαία διαδικασία επισκόπησης για να αξιολογηθούν τυχόν σημαντικές μεταβολές.

Οι ενέργειες αυτές είναι καταγεγραμμένες, επικαιροποιούνται σε τακτική βάση και γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Ο Τομέας Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει επίσης την διαδικασία επικύρωσης των υποδειγμάτων και των συστημάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση.

4.8.3 Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχωρίζεται, εν προκειμένω σε δύο μεγέθη: την αναμενόμενη ζημία (Expected Loss - EL) και την μη αναμενόμενη ζημία (Unexpected Loss - UL).

- Το EL είναι η αναμενόμενη ετήσια ζημία καθόλη την διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου.
- Το UL ορίζεται ως η μεταβλητότητα (ή μία τυπική απόκλιση) των ετήσιων ζημιών. Εάν οι ζημίες ήταν πάντα ίσες με τις αναμενόμενες, τότε δεν θα υπήρχε αβεβαιότητα. Το UL υποδηλώνει τον κίνδυνο που υπάρχει λόγω της μεταβλητότητας των ζημιών και επομένως των αποτελεσμάτων.

Οι κύριες παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του EL, του UL και των σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού είναι: η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default - PD), η ζημία λόγω αθέτησης (Loss Given Default - LGD), το χρηματοδοτικό άνοιγμα όπως ορίζεται για εποπτικούς σκοπούς (Exposure At Default - EAD) και η πραγματική ληκτότητα (effective Maturity - M).

(α) Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default-PD)

Το PD αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο αντισυμβαλλόμενος να αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις εντός των επόμενων 12 μηνών. Ο ορισμός που χρησιμοποιείται από την Τράπεζα είναι συνεπής προς τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και του CRD.

Για την εκτίμηση των PDs χρησιμοποιήθηκαν ιστορικά στοιχεία αθέτησης της Τράπεζας. Για κάθε βαθμίδα πιστωτικού κινδύνου ή ομάδα ομοιογενών προϊόντων λήφθηκαν υπόψη στοιχεία 6-7 ετών, προκειμένου να υπολογισθεί η εκτίμηση για το PD.

Σύμφωνα με το πλαίσιο επικύρωσης της Τράπεζας, τα υποδείγματα επικυρώνονται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Ο επανέλεγχος γίνεται για να εντοπισθούν εγκαίρως πιθανές αδυναμίες του συστήματος ή αντιστροφή τάσεων των PDs. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η αξιοπιστία των PDs που χρησιμοποιούνται και η αντιπροσωπευτικότητά τους.

(β) Ζημία λόγω αθέτησης υποχρέωσης (Loss Given Default-LGD)

Το LGD αντιπροσωπεύει την ζημία που θα προκύψει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις. Εκφράζεται ως ποσοστό επί του χρηματοδοτικού ανοίγματος, το οποίο πολλαπλασιαζόμενο επί το άνοιγμα δίνει το ποσό της ζημίας της Τράπεζας κατά την στιγμή της αθέτησης.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Το πρώτο βήμα στην διαδικασία ανάπτυξης υποδειγμάτων LGD για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής ήταν ο υπολογισμός των πραγματοποιηθεισών ζημιών λόγω αθέτησης (ιστορικά LGDs) για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα αρχής γενομένης πριν το 2000. Η συλλογή των στοιχείων και οι πραγματοποιηθείσες ζημιές υπολογίστηκαν βάσει της έννοιας της οικονομικής ζημίας. Για τον υπολογισμό των ιστορικών LGDs στην λιανική τραπεζική χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ανάκτησης απαιτήσεων (work out LGD) με προεξόφληση των ταμιακών ροών.

Στα καταναλωτικά δάνεια, έχουν αναπτυχθεί μοντέλα συμπεριφοράς για την εκτίμηση ζημίας. Η στατιστική τεχνική που χρησιμοποιήθηκε ήταν η Γραμμική Παλινδρόμηση με σταδιακή προσθήκη μεταβλητών. Με την τεχνική αυτή συλλέγονται καταρχήν στοιχεία για τις μεταβλητές με την υψηλότερη προβλεπτική ικανότητα και εν συνεχεία καθορίζονται οι σταθμίσεις των μεταβλητών. Για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια χρησιμοποιήθηκε η τμηματική προσέγγιση (segmentation approach) χρησιμοποιώντας ως κριτήρια κατάτμησης, βασικές παραμέτρους ζημίας.

Κατά τον καθορισμό των τελικών παραμέτρων λαμβάνεται υπόψη η αβεβαιότητα της ακρίβειας των δεδομένων και τίθεται ένα πρόσθετο περιθώριο για οικονομική ύφεση, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα από εξωτερικές πηγές.

Στα επιχειρηματικά δάνεια, όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης μέθοδος ΠΕΔ (Foundation IRB), για τον προσδιορισμό του LGD χρησιμοποιούνται οι εποπτικές παράμετροι.

(γ) Χρηματοδοτικό άνοιγμα όπως ορίζεται για εποπτικούς σκοπούς (EAD)

Η εκτίμηση του ύψους του χρηματοδοτικού ανοίγματος για εποπτικούς λόγους λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές εκταμιεύσεις με την χρήση συντελεστών μετατροπής πιστωτικού ισοδύναμου (credit conversion factors-CCFs).

Ο υπολογισμός αυτός έχει νόημα μόνο για προϊόντα με κίνδυνο μελλοντικών εκταμιεύσεων, όπως συγκεκριμένα δάνεια, πιστωτικές κάρτες και συναφή προϊόντα, καθώς τα συνήθη δάνεια δεν ενέχουν τέτοιο κίνδυνο. Οι συντελεστές μετατροπής επηρεάζονται από την ικανότητα της Τράπεζας να εντοπίσει έγκαιρα πελάτες της που καθυστερούν στις πληρωμές τους και να περιορίσει την δυνατότητα που έχουν για περαιτέρω χρηματοδότηση.

Οι εκτιμήσεις των συντελεστών μετατροπής για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας. Όπως και στην εκτίμηση του LGD, στα προϊόντα Καταναλωτικής Πίστης (πιστωτικές κάρτες και ανοιχτές γραμμές), όπως επίσης και στους ανακυκλούμενους λογαριασμούς και στους αλληλόχρεους μικρών επιχειρήσεων εφαρμόζονται στατιστικές τεχνικές.

Σημειώνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις τα πιστωτικά ανοίγματα, όπως περιγράφονται για εποπτικούς σκοπούς, είναι χαμηλότερα από τα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα. Σε αυτές τις περιπτώσεις έχει ορισθεί ανώτατο όριο κατά τον σχεδιασμό της ομαδοποίησης και τα πιστωτικά ανοίγματα, όπως περιγράφονται για εποπτικούς σκοπούς, έχουν εξισωθεί με τα λογιστικά υπόλοιπα, όπως ορίζεται από το πλαίσιο της Βασιλείας, ώστε οι υπολογισμοί να είναι ακόμα πιο συντηρητικοί.

Στα επιχειρηματικά δάνεια, όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης ΠΕΔ (Foundation IRB), χρησιμοποιούνται οι εποπτικές παράμετροι για τον προσδιορισμό των CCFs.

(δ) Πραγματική Ληκτότητα (M)

Για τα επιχειρηματικά δάνεια όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης ΠΕΔ (Foundation IRB), χρησιμοποιείται η εποπτική παράμετρος (δηλ. 2,5 χρόνια).

Πιστωτικός Κίνδυνος

(ε) Ομάδες δανείων με ομοειδή χαρακτηριστικά (pools) (δάνεια λιανικής τραπεζικής)

Στα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής, μετά την δημιουργία των υποδειγμάτων καθορίστηκαν βαθμίδες ταξινόμησης για ομάδες δανείων με ομοειδή χαρακτηριστικά ώστε να υπάρξει συνεπής και αξιόπιστη εκτίμηση παραμέτρων κινδύνου (PD, LGD και CCF) ανά βαθμίδα ή ομάδα.

Για την δημιουργία ενιαίας κλίμακας διαβάθμισης των PDs, LGDs και CCFs σε όλα τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, χρησιμοποιήθηκε η λειτουργική σχέση μεταξύ της διαβάθμισης μέσω score και της παραμέτρου κινδύνου. Για παράδειγμα, η βαθμίδα 1 του PD αντιστοιχεί στο ίδιο εύρος πιθανοτήτων αθέτησης ανεξάρτητα από την χορηγητική μονάδα, το προϊόν ή την σκοροκάρτα που χρησιμοποιήθηκε.

Τα διαβαθμισμένα δάνεια έχουν περιληφθεί σε συγκεκριμένες ομάδες, οι οποίες παρουσιάζουν ομοιογένεια, ώστε να είναι δυνατή η ακριβής και συνεπής εκτίμηση των ενδεχόμενων ζημιών κάθε ομάδας.

Ο καθορισμός των ομοειδών ομάδων πιστωτικού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής έγινε λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες κινδύνου (δανειακό προϊόν, οικονομική κατάσταση του πιστούχου, χρόνος από την αρχική εκταμίευση, ενημερότητα λογ/σμού, κλπ), καθώς επίσης και τη μέτρηση (score). Η χρήση όλων αυτών των παραμέτρων κινδύνου (χαρακτηριστικά δανειολήπτη και δανείου), έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία βαθμίδων ταξινόμησης με ουσιαστική διαφοροποίηση του πιστωτικού κινδύνου.

Ο εκ των υστέρων έλεγχος και η συγκριτική ανάλυση με δεδομένα από εξωτερικές πηγές, όπου είναι διαθέσιμα, γίνονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο για την επικύρωση των εκτιμήσεων παραμέτρων κινδύνου ανά ομάδα/βαθμίδα διαβάθμισης, όπως έχει αναφερθεί στην παρ.4.8.2 παραπάνω.

Ο Όμιλος έχει λάβει έγκριση για την χρήση υποδειγμάτων εσωτερικής διαβάθμισης και όλες οι επικυρώσεις παραμέτρων υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν λεπτομερώς από τις εποπτικές αρχές τόσο κατά την εγκριτική διαδικασία για την υιοθέτηση της ΠΕΔ όσο και στα πλαίσια της συνεχούς εποπτείας. Τα αποτελέσματα της ετήσιας επικύρωσης και οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν βάσει των αποτελεσμάτων αυτών (προσαρμογές υποδειγμάτων και παραμέτρων κινδύνου) ελέγχθησαν ανεξάρτητα από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου στα πλαίσια του ετήσιου ελέγχου της εφαρμογής της ΠΕΔ της Βασιλείας II, σύμφωνα και με όσα ορίζονται στην σχετική Πράξη Διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος. Κατά την διάρκεια του 2015, η Τράπεζα πραγματοποίησε όλες τις απαιτούμενες προσαρμογές και κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων έλαβε υπόψη αυξημένες παραμέτρους κινδύνου ενός οικονομικού κύκλου (through the cycle) προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η επίπτωση της συνεχιζόμενης οικονομικής ύφεσης στην ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων. Ειδικότερα η Τράπεζα έχει αναθεωρήσει προς το χειρότερο τις εκτιμήσεις PD και LGD χρησιμοποιώντας πρόσφατα στοιχεία και υιοθετώντας συντηρητικές εκτιμήσεις για τη ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων (4.8.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ).

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.8.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα όπως ορίζονται για εποπτικούς σκοπούς, μετά την αφαίρεση των εγγυήσεων, βάσει της ΠΕΔ, με ανάλυση κατά εποπτική κατηγορία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	2015 € εκατ.	2014 € εκατ.
Πιστωτικός κίνδυνος (βάσει ΠΕΔ)		
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων		
- Επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	14.969	14.806
- Ανοίγματα λιανικής άνω του € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	456	421
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής		
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	10.513	10.250
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	2.805	2.945
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	5.782	5.764
- Λοιπά ανοίγματα λιανικής	1.812	1.880
Ανοίγματα σε μετοχές	47	30
Θέσεις σε τιτλοποιήσεις	224	285
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος, (βάσει ΠΕΔ)	36.608	36.381

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν τα ανοίγματα προς επιχειρήσεις όπως ορίζονται για εποπτικούς σκοπούς, μετά την αφαίρεση των εγγυήσεων καθώς και τον αντίστοιχο σταθμισμένο μέσο συντελεστή στάθμισης κινδύνου, την σταθμισμένη μέση πιθανότητα αθέτησης (PD) και την σταθμισμένη μέση ζημία λόγω αθέτησης (LGD) ή την σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία (EL), με ανάλυση κατά κλίμακα PD στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

Κλίμακες PD	31 Δεκέμβριος 2015				31 Δεκέμβριος 2015			
	Ανοίγματα προς επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)				Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής άνω του € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)			
	Σταθμισμένο μέσο PD %	Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου € εκατ.	Σταθμισμένο μέσο LGD %	Σταθμισμένο μέσο EL %	Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου € εκατ.	Σταθμισμένο μέσο EL %	Σταθμισμένο μέσο EL %	Σταθμισμένο μέσο EL %
0.00% - 0.03%	0,03%	50	14%	44%	0	-	-	-
0.03% - 0.10%	0,10%	254	29%	42%	0	-	-	-
0.10% - 0.50%	0,20%	378	39%	41%	0	44%	0,2%	-
0.50% - 1.00%	0,72%	1.209	77%	42%	0	-	-	-
1.00% - 2.00%	1,32%	1.107	97%	44%	8	33%	0,4%	-
2.00% - 3.00%	2,44%	289	89%	39%	5	33%	0,4%	-
3.00% - 4.00%	3,41%	536	106%	37%	0	2%	0,04%	-
4.00% - 5.00%	4,28%	415	102%	39%	18	60%	1,2%	-
5.00% - 10.00%	7,33%	1.417	154%	42%	18	69%	2,2%	-
10.00% - 20.00%	15,46%	526	158%	38%	33	73%	3,3%	-
20.00% - 30.00%	23,33%	60	218%	39%	3	92%	6,3%	-
30.00% - 50.00%	30,38%	223	177%	38%	52	104%	8,3%	-
50.00% - 99.99%	-	-	0%	0%	46	83%	16,8%	-
Υποσύνολο - δάνεια χωρίς αθέτηση	5,17%	6.464	109%	41%	182	80%	7,7%	
100.00%		6.171	-	42%	274	-	51,3%	
Σύνολο		12.635			456			

Πιστωτικός Κίνδυνος

Κλίμακας PD	31 Δεκέμβριος 2014				31 Δεκέμβριος 2014			
	Ανοίγματα προς επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)				Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής άνω των € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)			
	Σταθμισμένο μέσο PD %	Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου € εκατ.	Σταθμισμένο μέσο LGD %	Σταθμισμένο μέσο EL %	Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου € εκατ.	Σταθμισμένο μέσο EL %	Σταθμισμένο μέσο EL %	
0.00% - 0.03%	0,03%	27	14%	45%	-	-	-	
0.03% - 0.10%	0,04%	245	17%	43%	-	-	-	
0.10% - 0.50%	0,21%	347	41%	41%	0	21%	0,1%	
0.50% - 1.00%	0,73%	643	68%	40%	3	32%	0,2%	
1.00% - 2.00%	1,17%	1.580	98%	44%	0	24%	0,3%	
2.00% - 3.00%	2,32%	552	77%	34%	16	44%	0,5%	
3.00% - 4.00%	3,41%	776	110%	40%	7	56%	0,8%	
4.00% - 5.00%	4,40%	105	112%	41%	17	52%	1,1%	
5.00% - 10.00%	6,71%	1.211	138%	41%	25	62%	1,7%	
10.00% - 20.00%	15,24%	1.132	170%	40%	33	83%	3,4%	
20.00% - 30.00%	26,76%	412	185%	40%	67	100%	5,7%	
30.00% - 50.00%	-	-	0	0%	4	65%	6,5%	
50.00% - 99.99%	-	-	0	0%	32	84%	14,2%	
Υποσύνολο - δάνεια χωρίς αθέτηση	6,15%	7.030	113%	41%	205	78%	5,1%	
100.00%		5.556	-	42%	216	-	41,0%	
Σύνολο		12.586			421			

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ειδικές χρηματοδοτήσεις (ναυτιλία, χρηματοδοτήσεις έργων και χρηματοδοτήσεις ακινήτων που αποφέρουν εισόδημα) όπως αναλύονται κατά εποπτικό συντελεστή στάθμισης κινδύνου:

Εποπτικός συντελεστής στάθμισης	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
0%	803	715
50%	53	85
70%	372	354
90%	617	523
115%	485	529
250%	4	14
Σύνολο	2.334	2.220

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής όπως ορίζονται για εποπτικούς σκοπούς καθώς και τον αντίστοιχο σταθμισμένο μέσο συντελεστή στάθμισης κινδύνου και την σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία (EL), με ανάλυση κατά κλίμακα PD στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

Κλίμακες PD	31 Δεκέμβριος 2015			31 Δεκέμβριος 2015			31 Δεκέμβριος 2015		
	Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)			Ανακλυόμενα ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής			Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ		
	€ εκατ.	%	%	€ εκατ.	%	%	€ εκατ.	%	%
		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία
0.00% - 0.03%	148	1%	0,004%	190	1%	0,02%	-	-	-
0.03% - 0.10%	-	-	-	12	2%	0,03%	-	-	-
0.10% - 0.50%	2.745	10%	0,1%	800	8%	0,1%	48	17%	0,1%
0.50% - 1.00%	22	22%	0,1%	117	24%	0,6%	10	34%	0,4%
1.00% - 2.00%	929	24%	0,2%	144	38%	1,0%	395	22%	0,4%
2.00% - 3.00%	349	50%	0,6%	34	54%	1,6%	19	36%	0,9%
3.00% - 4.00%	-	-	-	59	68%	2,2%	84	40%	1,2%
4.00% - 5.00%	-	-	-	68	89%	3,3%	201	19%	0,7%
5.00% - 10.00%	756	82%	1,4%	156	119%	5,3%	413	30%	1,7%
10.00% - 20.00%	836	123%	3,6%	77	169%	10,0%	207	41%	3,7%
20.00% - 30.00%	545	144%	6,3%	12	216%	18,0%	167	52%	6,5%
30.00% - 50.00%	466	152%	10,2%	25	225%	28,7%	189	55%	9,5%
50.00% - 99.99%	799	115%	20,0%	19	172%	47,1%	792	42%	16,4%
Υποσύνολο-Δάνεια χωρίς αθέτηση	7.595	63%	3,8%	1.713	41%	2,4%	2.525	36%	7%
100%	2.918	-	43,0%	1.092	-	84,4%	3.257	-	50,3%
Σύνολο	10.513			2.805			5.782		

Κλίμακες PD	31 Δεκέμβριος 2014			31 Δεκέμβριος 2014			31 Δεκέμβριος 2014		
	Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)			Ανακλυόμενα ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής			Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ		
	€ εκατ.	%	%	€ εκατ.	%	%	€ εκατ.	%	%
		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία
0.00% - 0.03%	140	1%	0,004%	257	2%	0,02%	-	1%	0,00%
0.03% - 0.10%	22	1%	0,01%	72	0%	0,00%	-	-	-
0.10% - 0.50%	3.080	8%	0,04%	755	7%	0,1%	62	10%	0,1%
0.50% - 1.00%	1.069	18%	0,1%	129	22%	0,5%	424	20%	0,2%
1.00% - 2.00%	-	-	-	161	38%	1,0%	156	27%	0,5%
2.00% - 3.00%	392	36%	0,4%	111	59%	1,9%	210	28%	0,6%
3.00% - 4.00%	3	57%	0,7%	52	74%	2,6%	80	32%	1,0%
4.00% - 5.00%	397	59%	0,8%	47	83%	3,1%	371	29%	1,1%
5.00% - 10.00%	777	80%	1,3%	210	102%	4,4%	281	34%	2,2%
10.00% - 20.00%	895	117%	3,1%	36	152%	9,0%	163	40%	4,0%
20.00% - 30.00%	553	139%	5,8%	21	187%	14,8%	159	50%	6,4%
30.00% - 50.00%	329	141%	9,8%	25	201%	24,1%	139	53%	9,5%
50.00% - 99.99%	283	61%	19,8%	21	170%	38,3%	774	44%	15,5%
Υποσύνολο-Δάνεια χωρίς αθέτηση	7.940	49%	2,1%	1.898	36%	2,0%	2.818	35%	5,8%
100%	2.310	-	37,6%	1.048	-	83,4%	2.946	-	44,1%
Σύνολο	10.250			2.945			5.764		

Πιστωτικός Κίνδυνος

Κλίμακες PD	31 Δεκέμβριος 2015			31 Δεκέμβριος 2014		
	Λοιπά Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής			Λοιπά Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής		
	Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία		Σταθμισμένος μέσος συντελεστής στάθμισης κινδύνου	Σταθμισμένη μέση αναμενόμενη ζημία	
	€ εκατ.	%	%	€ εκατ.	%	%
0.00% - 0.03%	8	1%	0,003%	8	2%	0,00%
0.03% - 0.10%	-	7%	0,02%	9	2%	0,01%
0.10% - 0.50%	393	15%	0,1%	447	9%	0,1%
0.50% - 1.00%	49	58%	0,5%	162	28%	0,2%
1.00% - 2.00%	110	37%	0,4%	18	49%	0,5%
2.00% - 3.00%	59	60%	1,0%	69	39%	0,6%
3.00% - 4.00%	15	104%	2,3%	16	79%	1,6%
4.00% - 5.00%	17	105%	3,1%	55	45%	1,3%
5.00% - 10.00%	99	35%	1,5%	152	41%	1,7%
10.00% - 20.00%	142	50%	3,8%	152	49%	3,5%
20.00% - 30.00%	75	58%	5,9%	110	60%	6,1%
30.00% - 50.00%	101	76%	10,8%	71	80%	11,9%
50.00% - 99.99%	184	64%	19,5%	48	41%	22,7%
Υποσύνολο-Δάνεια χωρίς αθέτηση	1.252	43%	4,8%	1.318	34%	2,7%
100%	560	-	49,7%	562	-	44,3%
Σύνολο	1.812			1.880		

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα αχρησιμοποίητα πιστοδοτικά όρια πριν την εφαρμογή συντελεστών μετατροπής, καθώς επίσης και τους συντελεστές μετατροπής που αντιστοιχούν (CCFs).

	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Εκτός ισολογισμού προ εφαρμογής συντελεστή μετατροπής	Συντελεστής μετατροπής (CCF) %	Εκτός ισολογισμού προ εφαρμογής συντελεστή μετατροπής	Συντελεστής μετατροπής (CCF) %
	€ εκατ.		€ εκατ.	
Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	1.485	61%	10.476	9%
Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	16	13%	15	14%
Λοιπά ανοίγματα λιανικής	672	10%	726	10%
Ανοίγματα λιανικής άνω του € 1 εκατ.	5	11%	5	14%

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τις ζημιές απομείωσης κατά είδος ανοίγματος βάσει της ΠΕΔ, για τις χρήσεις που έκλεισαν στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 :

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	606	417
Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	138	89
Λοιπά δάνεια λιανικής	572	460
Επιχειρηματικά /Ανοίγματα λιανικής άνω των 1 εκατ. €	873	724
	2.189	1.690

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα ανοίγματα σε μετοχές με ανάλυση κατά συντελεστή στάθμισης κινδύνου στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

Εποπτικός συντελεστής Στάθμισης κινδύνου	2015 € εκατ.	2014 € εκατ.
190%	18	2
290%	16	14
370%	13	14
Σύνολο	47	30

4.9 Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Στην στρατηγική του Ομίλου περιλαμβάνεται και η μείωση του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου μέσω της χρήσης τεχνικών μείωσης κινδύνων. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι υποθηκείσεις / ενεχυριάσεις εξασφαλίσεων, οι εγγυήσεις και οι συμφωνίες συμψηφισμού στα παράγωγα.

4.9.1 Είδη καλύψεων που γίνονται συνήθως δεκτά από την Τράπεζα

Οι εσωτερικές εγκύκλιοι περιλαμβάνουν συγκεκριμένες οδηγίες για τα είδη των καλύψεων που γίνονται δεκτά. Οι καλύψεις αυτές είναι:

- αστικά και εμπορικά ακίνητα και οικόπεδα,
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρηματοοικονομικές καλύψεις, εισηγμένες μετοχές και ομολογίες και άλλοι συγκεκριμένοι τίτλοι,
- καταθέσεις,
- εγγυήσεις και επιστολές υποστήριξης,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια και
- μηχανήματα και εξοπλισμός, αυτοκίνητα και πλοία.

Για κάθε είδος εξασφάλισης προβλέπεται ένα συγκεκριμένο ποσοστό κάλυψης, τόσο κατά την έγκριση όσο και σε συνεχή βάση, το οποίο ορίζεται στο εγχειρίδιο πιστωτικής πολιτικής.

Για ανοίγματα της διαχείρισης διαθεσίμων (π.χ. συμφωνίες επαναγοράς, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης, παράγωγα, κλπ), ο Όμιλος δέχεται μόνο μετρητά ή άμεσα ρευστοποιήσιμα ομόλογα ως εγγύηση.

4.9.2 Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Η αποτίμηση των εξασφαλίσεων ακολουθεί συντηρητική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες μεταβολές στις αγοραίες αξίες προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών καλύψεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- Εκτίμηση αγοραίας αξίας: ύπαρξη ενεργής αγοράς, διαθεσιμότητα τιμών και δυνατότητα ρευστοποίησης σε εύλογο χρονικό διάστημα.
- Μείωση της αξίας της κάλυψης όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την σταθερότητα της αγοραίας αξίας λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών (π.χ. ταχύτητα απαξίωσης παγίου).
- Αναγκαστική εκποίηση: εκτίμηση του προϊόντος της πώλησης της κάλυψης σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης.
- Δεν λαμβάνεται υπόψη αξία κάλυψης εάν το βάρος στο αντικείμενο που αποτελεί την κάλυψη δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι εκτιμήσεις των ακινήτων που εξασφαλίζουν πιστοδοτήσεις γίνονται από την Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. (Eurobank Property Services S.A.), θυγατρική της Τράπεζας που αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου. Η Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. εποπτεύεται από τη Royal Institute of Chartered Surveyors (RICS) και χρησιμοποιεί εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές με βάση προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εξειδικευμένες γνώσεις). Όλες οι εκτιμήσεις, εκτός των άλλων, λαμβάνουν υπόψη την περιοχή που βρίσκεται το ακίνητο, την ηλικία του και την εμπορευσιμότητά του, ελέγχονται δε επιπρόσθετα και προσυπογράφονται από έμπειρο προσωπικό. Η μέθοδος εκτίμησης που χρησιμοποιείται βασίζεται σε IVS και ποιοτικούς ελέγχους, όπως μηχανισμούς αξιολόγησης, ανεξάρτητο έλεγχο δείγματος από ανεξάρτητες γνωστές εταιρείες εκτιμήσεων. Το 2006 η Τράπεζα ξεκίνησε μαζί με άλλες τράπεζες ένα σχέδιο ώστε τα οικιστικά ακίνητα επανεκτιμώνται ετησίως βάσει του δείκτη μεταβολών αξιών οικιστικών ακινήτων (PropIndex). Η μεθοδολογία επανεκτίμησης του PropIndex, η οποία αναπτύχθηκε από ανεξάρτητη εξειδικευμένη εταιρεία στατιστικών ερευνών, έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, η δε χρήση του επιτρέπει την συνεχή παρακολούθηση των τιμών και των τάσεων της αγοράς. Για τα εμπορικά ακίνητα, διενεργούνται επανεκτιμήσεις τουλάχιστον κάθε δύο με τρία χρόνια από πιστοποιημένους εκτιμητές. Για τις ακόλουθες περιπτώσεις οι επανεκτιμήσεις γίνονται ακόμα συχνότερα είτε με φυσική αυτοψία είτε με επισκόπηση των εγγράφων και της βάσης δεδομένων (desktop): δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητο με σημαντικά υπόλοιπα, πιστούχοι σε επιτήρηση/ υψηλού κινδύνου καθώς και για πιστούχους που δραστηριοποιούνται στον κλάδο εκμετάλλευσης ακινήτων (Real Estate sector).

Για την διασφάλιση της ποιότητας των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται δεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα σύστημα προ-ελέγχου το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, με σκοπό την αξιολόγηση της καταλληλότητας τους. Επίσης, παρακολούθηση των μεταχρονολογημένων επιταγών πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών μεθόδων και σε μηνιαία βάση με λεπτομερή πληροφόρηση για την εισπραξιμότητα, αντικατάσταση και σφράγιση τους κατά εκδότη και χορηγητική μονάδα (μεγάλες/μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις).

Στις συμφωνίες επαναπώλησης, η αξία των ενεχυριασμένων τίτλων υπολογίζεται καθημερινά από το επίσημο σύστημα αποτίμησης. Ελέγχεται δε από το σύστημα μέτρησης χρηματοοικονομικών ανοιγμάτων, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σύμβασης.

4.9.3 Πολιτική εξασφαλίσεων και νομικά έγγραφα

Για τα δανειακά προϊόντα, οι οδηγίες που υπάρχουν στον Όμιλο δίνουν έμφαση στις πρακτικές και τις συνήθειες διαδικασίες που πρέπει να είναι έγκαιρες και να διεκπεραιώνονται με σύνεση προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι οι καλύψεις είναι υπό τον έλεγχο των εταιρειών του Ομίλου και τα σχετικά συμβατικά έγγραφα μπορούν νομίμως να εκτελεστούν. Συνεπώς, οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν το δικαίωμα να ρευστοποιήσουν τις εξασφαλίσεις σε περίπτωση που ο οφειλέτης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και μπορούν να διεκδικήσουν αποζημίωση από το προϊόν της διαδικασίας ρευστοποίησης.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συνήθως τυποποιημένες συμβάσεις δανείων και ενεχύρων, διασφαλίζοντας τη νομική εφαρμοσιμότητα τους.

Με την χρήση των συμβάσεων CSA (Credit Support Annex) και GMRA (Global Master Repurchase Agreements) καθορίζεται το ποσόν που πρέπει να εισπραχθεί από τον αντισυμβαλλόμενο ή να καταβληθεί σ' αυτόν στα παράγωγα προϊόντα και τις συμφωνίες επαναγοράς.

4.9.4 Εγγυήσεις και παράγωγα προϊόντα

Οι συνήθως λαμβανόμενες εγγυήσεις προς εξασφάλιση δανείων και μείωση του πιστωτικού κινδύνου προέρχονται από κεντρικές κυβερνήσεις των χωρών δραστηριοποίησης του Ομίλου. Λαμβάνονται επίσης εγγυήσεις από το ΕΤΕΑΝ και άλλα συναφή ταμεία, άλλες τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι συναλλαγές της Τράπεζας για παράγωγα προϊόντα γίνονται με εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες. Η χαμηλότερη πιστοληπτική διαβάθμιση αντισυμβαλλόμενης Τράπεζας είναι A, ενώ η συνήθης, στις μέχρι τώρα πράξεις, είναι AA (κλίμακα Standard & Poor's).

Στην Τυποποιημένη Προσέγγιση και στην Θεμελιώδη ΠΕΔ αναγνωρίζονται μόνον οι αποδεκτοί πάροχοι εγγυήσεων και παραγώνων. Αποδεκτές είναι οι κεντρικές και περιφερειακές κυβερνήσεις και οι ελεγχόμενοι από αυτές φορείς. Αποδεκτές εγγυήσεις από επιχειρήσεις είναι όσες έχουν πιστοληπτική διαβάθμιση ισοδύναμη με A- ή καλύτερη (κλίμακα Standard & Poor's).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις εγγυήσεις που έχουν ληφθεί κατά είδος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Εγγυήσεις κεντρικών τραπεζών και κυβερνήσεων	195	217
Εγγυήσεις τραπεζών	157	215
	352	432

4.9.5 Συμφωνίες συμψηφισμού

Ο Όμιλος περιορίζει περαιτέρω την έκθεσή του σε πιστωτικές ζημιές μέσω της σύναψης συμφωνιών συμψηφισμού με αντισυμβαλλόμενους που αναλαμβάνουν ένα σημαντικό όγκο συναλλαγών. Οι κύριοι διακανονισμοί συμψηφισμού δεν καταλήγουν γενικά στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως εξοφλούνται σε μικτή βάση. Ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος μειώνεται μέσω των κύριων διακανονισμών συμψηφισμού στο βαθμό που, αν ύπαρξη μια περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, όλα τα ποσά με τον αντισυμβαλλόμενο λήγουν και διακανονίζονται σε καθαρή βάση. Η συνολική έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα μέσα που υπόκεινται σε κύριους διακανονισμούς συμψηφισμού μπορεί να αλλάξει σημαντικά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς επηρεάζεται από την κάθε συναλλαγή που υπόκειται σε διακανονισμό.

Στα χρηματοοικονομικά ανοίγματα (προϊόντα treasury) ο Όμιλος χρησιμοποιεί τυποποιημένες συμβάσεις ISDA (International Swaps and Derivatives Association) και GMRA προκειμένου να μπορεί να εφαρμόσει συμφωνίες συμψηφισμού. Η παρακολούθηση του καθαρού ανοίγματος ανά πελάτη γίνεται καθημερινά μέσω σχετικού ειδικού συστήματος μέτρησης.

4.9.6 Συγκέντρωση κινδύνου στις καλύψεις

Στα δανειακά προϊόντα οι πλέον συνήθεις αποδεκτές καλύψεις με σκοπό την μείωση του πιστωτικού κινδύνου είναι τα ακίνητα και οι μεταχρονολογημένες επιταγές. Τα καταναλωτικά δάνεια δεν έχουν κάλυψη εκτός εκείνων για αγορά αυτοκινήτου, όπου παρακρατείται η κυριότητα του οχήματος μέχρι την αποπληρωμή του δανείου. Τα στεγαστικά δάνεια έχουν πλήρη κάλυψη.

Η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους στις συναλλαγές της για χρηματοοικονομικά προϊόντα. Σε αυτές που είναι σε ξένο νόμισμα διαχειρίζεται ανάλογα την σχετική θέση της στο συγκεκριμένο νόμισμα.

Επιπλέον, καθώς χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA για την μείωση κινδύνου των συμφωνιών επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων, ο κίνδυνος αγοράς είναι αμελητέος.

Στις συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων οι αποδεκτοί τίτλοι είναι υψηλής ποιότητας κρατικά ομόλογα. Το συνολικό ποσό που προέρχεται από εταιρικούς τίτλους είναι μη σημαντικό.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.9.7 Ανάλυση καλύψεων

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι ληφθείσες καλύψεις κατά είδος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	31 Δεκεμβρίου 2015					Σύνολο € εκατ.
	Χρηματο- οικονομικές εξασφαλίσεις € εκατ.	Ακίνητα € εκατ.	Εγγυήσεις € εκατ.	Λοιπές εξασφαλίσεις € εκατ.	Παράγωγα € εκατ.	
	Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)					
Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	5.324	-	-	-	-	5.324
Περιφερειακές Κυβερνήσεις ή Τοπικές Αρχές	3	-	-	-	-	3
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	1	-	10	-	-	11
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	180	-	-	-	-	180
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	3.968	-	-	-	-	3.968
Επιχειρήσεις (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	1.146	-	82	-	-	1.228
Λιανική τραπεζική (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	109	-	34	-	-	143
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση)	-	6.068	3	-	-	6.071
Ανοίγματα σε αθέτηση	1	1.103	1	-	-	1.105
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1	588	2	-	-	591
Σύν. Πιστωτικού Κινδύνου, Τυποποιημένη προσέγγιση	10.733	7.759	132	-	-	18.624
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την μέθοδο ΠΕΔ)						
Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων						
- Επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	379	4.267	105	1.592	-	6.343
- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής άνω του € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	6	331	2	1	-	340
Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής						
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	18	10.495	2	-	-	10.515
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	-	-	-	-	-	-
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	114	3.870	111	48	-	4.143
- Λοιπά ανοίγματα λιανικής	75	1.190	-	-	-	1.265
Υποσύνολο - ΠΕΔ	592	20.153	220	1.641	-	22.606
Σύνολο	11.325	27.912	352	1.641	-	41.230

Πιστωτικός Κίνδυνος

	31 Δεκεμβρίου 2014					Σύνολο € εκατ.
	Χρηματο- οικονομικές εξασφα- λίσεις € εκατ.	Εγγυήσεις		Λοιπές εξασφαλίσεις € εκατ.	Παράγωγα € εκατ.	
		Ακίνητα € εκατ.	€ εκατ.			
Πιστωτικός κίνδυνος (Τυποποιημένη Προσέγγιση)						
Κεντρικές Κυβερνήσεις ή Κεντρικές Τράπεζες	12.650	-	-	-	-	12.650
Οντότητες Δημόσιου Τομέα	408	-	16	-	-	424
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	196	-	-	-	-	196
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	9.592	-	-	-	-	9.592
Επιχειρήσεις (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	984	-	126	-	-	1.110
Λιανική τραπεζική (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση και όσων έχουν εξασφάλιση ακινήτου)	108	-	33	-	-	141
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας (εκτός όσων είναι σε καθυστέρηση)	-	5.928	3	-	-	5.931
Ανοίγματα σε αθέτηση	5	1.121	3	-	-	1.129
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	9	548	-	-	-	557
Σύν. Πιστωτικού Κινδύνου, Τυποποιημένη προσέγγιση	23.952	7.597	181	-	-	31.730
Πιστωτικός Κίνδυνος (σύμφωνα με την μέθοδο ΠΕΔ)						
Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων						
- Επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	407	4.482	140	1.594	-	6.623
- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής άνω του € 1 εκατ.	8	327	2	3	-	340
Ανοίγματα Λιανικής Τραπεζικής						
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	22	10.228	3	-	-	10.253
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	-	-	-	-	-	-
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	121	3.837	106	85	-	4.149
- Λοιπά ανοίγματα λιανικής	108	1.172	-	1	-	1.281
Υποσύνολο - ΠΕΔ	666	20.046	251	1.683	-	22.646
Σύνολο Πιστωτικού Κινδύνου	24.618	27.643	432	1.683	-	54.376

Σημειώσεις:

1. Η αξία των καλύψεων που εμφανίζεται παραπάνω προκύπτει από τον επιμερισμό των καλύψεων μέχρι το ποσό του ανοίγματος που εξασφαλίζουν.
2. Οι χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις παρουσιάζονται μετά από τις εποπτικές απομειώσεις.
3. Για τα ακίνητα έχει χρησιμοποιηθεί η χαμηλότερη τιμή μεταξύ αγοραίας αξίας και ποσού προσημείωσης υποθήκης.
4. Στον ανωτέρω πίνακα στην κατηγορία "Λοιπές εξασφαλίσεις" συμπεριλαμβάνονται καλύψεις με πλοία αξίας € 755 εκατ. (2014: € 701 εκατ.) για ειδικές χρηματοδοτήσεις ναυτιλίας.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.10 Τιτλοποιήσεις

4.10.1 Σκοπός και ρόλος της Τράπεζας

Η Τράπεζα έχει τιτλοποιήσει διάφορα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Μέχρι τον Αύγουστο του 2007 σκοπός κάθε τιτλοποίησης ήταν η δημιουργία εμπορεύσιμων τίτλων για την άντληση μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης από την αγορά. Έκτοτε οι τιτλοποιήσεις έχουν σαν αποκλειστικό σκοπό την άντληση ρευστότητας από εμπορεύσιμες απαιτήσεις που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Σε όλες τις τιτλοποιήσεις η Τράπεζα ενεργεί, μεταξύ άλλων, ως Δημιουργός, Διαχειριστής και Ανάδοχος. Παρέχει επίσης στον εκδότη δανειακές διευκολύνσεις προκειμένου να καλυφθεί το ποσόν του αποθεματικού λογαριασμού που απαιτείται.

Η Τράπεζα δεν έχει προβεί σε έκδοση οποιασδήποτε σύνθετης τιτλοποίησης ή επανατιτλοποίησης.

4.10.2 Μεθοδολογία στάθμισης κινδύνου

Για τους τίτλους που έχει αγοράσει η Τράπεζα εφαρμόζει για την στάθμιση κινδύνου την μέθοδο Ratings Based Approach (RBA). Σύμφωνα με αυτήν ο συντελεστής στάθμισης είναι συνάρτηση της διαβάθμισης και της εξοφλητικής προτεραιότητας του τίτλου.

4.10.3 Λογιστικές αρχές

Ο Όμιλος για λόγους τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, προωθεί τη δημιουργία εταιρειών ειδικού σκοπού οι οποίες μπορεί να αποτελούν ή όχι θυγατρικές. Αυτές οι εταιρείες μπορεί να αποκτήσουν στοιχεία ενεργητικού απευθείας από την Τράπεζα, έχουν περιορισμένη πιθανότητα πτώχευσης και ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, όταν η σχέση μεταξύ τους υποδηλώνει πως η εταιρεία ελέγχεται από τον Όμιλο.

Ο Όμιλος τιτλοποιεί χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, γεγονός που συνήθως συνεπάγεται την πώληση των στοιχείων αυτών σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες με τη σειρά τους εκδίδουν ομόλογα σε επενδυτές και σε ορισμένες περιπτώσεις σε εταιρείες του Ομίλου.

Η Τράπεζα σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο τιτλοποίησης διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη των τιτλοποιήσεων. Για το μέρος των δανειακών χαρτοφυλακίων που έχει τιτλοποιηθεί ακολουθείται η ίδια λογιστική αντιμετώπιση όπως και για το υπόλοιπο

δανειακό χαρτοφυλάκιο, καθώς δεν υπάρχει ουσιαστική μεταφορά πιστωτικού κινδύνου.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις τιτλοποιήσεις στοιχείων του ενεργητικού υπάρχουν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σημείωση 36.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.10.4 Ανοίγματα σε τίτλους

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τους συντελεστές στάθμισης κινδύνου των αγορασθέντων τίτλων σύμφωνα με την ΠΕΔ, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Στάθμιση κινδύνου: έως 10%	137	154
Στάθμιση κινδύνου: από 12% έως 18%	13	31
Στάθμιση κινδύνου: από 20% έως 35%	69	89
Στάθμιση κινδύνου: από 40% έως 75%	5	-
Στάθμιση κινδύνου: από 75% έως 250%	-	6
Στάθμιση κινδύνου: 250% έως 625%	-	5
Σύνολο	224	285

Για τις θέσεις σε τιτλοποίηση ο Όμιλος χρησιμοποιεί ως εξωτερικούς ΕΟΠΑ τις εταιρείες: Moody's, Standard & Poor's και Fitch (βλ. παρ. 4.7).

Κίνδυνος Αγοράς

---

5. Κίνδυνος Αγοράς

5.1 Ορισμοί και Πολιτικές

Ο κίνδυνος αγοράς είναι η δυνητική ζημιά που προέρχεται από μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, στις τιμές των μετοχών και των εμπορευμάτων, καθώς και από τη τεκμαιρόμενη μεταβλητότητα αγοράς.

Για να εξασφαλιστεί ο αποτελεσματικός έλεγχος των κινδύνων αγοράς που προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος τηρεί συγκεκριμένες αρχές και πολιτικές. Οι στόχοι των πολιτικών κινδύνου αγοράς που εφαρμόζονται από τον Όμιλο, έχουν σκοπό να:

- Καθιερώσουν ένα αποτελεσματικό πλαίσιο ελέγχου και διαχείρισης του κινδύνου αγοράς σε επίπεδο Ομίλου
- Διασφαλίσουν την κανονιστική συμμόρφωση
- Δημιουργήσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι του ανταγωνισμού μέσω της πιο ακριβής εκτίμησης των αναλαμβανόμενων κινδύνων.

5.2 Εσωτερικά Υποδείγματα - Αξία σε Κίνδυνο (VaR) & Credit Risk (IRC)

Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών που προκύπτει από τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί το δικό της εσωτερικό υπόδειγμα διαχείριση κινδύνων (VaR), επικυρωμένο από την Τράπεζα της Ελλάδος από το 2005. Το VaR είναι ένα στατιστικό μέτρο κινδύνου της μέγιστης ζημίας που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα, υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης χρονικής περιόδου σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο εμπιστοσύνης. Για παράδειγμα, VaR μίας ημέρας σε ε.ε. 99% ίσο με 1 εκ. ευρώ, σημαίνει πως με πιθανότητα 99% η Τράπεζα δε θα υποστεί ζημιά που να υπερβαίνει το 1 εκ. ευρώ μέσα στην επόμενη ημέρα.

Το εσωτερικό υπόδειγμα που περιγράφηκε προηγουμένως καλύπτει τους ακόλουθους κινδύνους:

- Κίνδυνος Επιτοκίου: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω μεταβολής των επιτοκίων,
- Κίνδυνος Συναλλαγματικής Ισοτιμίας: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών σε θέσεις σε ξένα νομίσματα λόγω των μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών,
- Κίνδυνος Μετοχών: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω των μεταβολών των τιμών των μετοχών, των μετοχικών δεικτών και των αμοιβαίων κεφαλαίων,
- Κίνδυνος Εμπορευμάτων: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω των μεταβολών των τιμών των εμπορευμάτων,
- Κίνδυνος Μεταβλητότητας: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών σε θέσεις δικαιωμάτων λόγω των μεταβολών της τεκμαρτής μεταβλητότητας

Ο κίνδυνος αγοράς του Ομίλου, με εξαίρεση των λειτουργιών στις διεθνείς δραστηριότητες, διαχειρίζεται και παρακολουθείται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Value at Risk (VaR). Ο κίνδυνος αγοράς διεθνών δραστηριοτήτων διαχειρίζεται και παρακολουθείται χρησιμοποιώντας κυρίως αναλύσεις ευαισθησίας. Τα στοιχεία των διεθνών δραστηριοτήτων παρουσιάζονται ξεχωριστά καθώς προέρχονται από σημαντικά διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα με ξεχωριστά χαρακτηριστικά κινδύνου.

Το εσωτερικό υπόδειγμα VaR βασίζεται στην προσομοίωση Monte Carlo. Το VaR υπολογίζεται σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και για περίοδο διακράτησης 1 ημέρας. Σε κάθε θέση του χαρτοφυλακίου εφαρμόζεται πλήρης επανατιμολόγηση. Αυτό σημαίνει ότι το υπόδειγμα καλύπτει όλους τους τύπους μη γραμμικών προϊόντων (π.χ. δικαιώματα προαίρεσης).

Τα υποδείγματα VaR είναι σχεδιασμένα να μετρούν τον κίνδυνο αγοράς υπό κανονικές συνθήκες αγοράς. Θεωρείται ότι οποιεσδήποτε αλλαγές στους παράγοντες κινδύνου ακολουθούν την κανονική κατανομή.

Κίνδυνος Αγοράς

Εφ' όσον το VaR αποτελεί ένα ολοκληρωμένο μέρος του συστήματος ελέγχου του κινδύνου αγοράς του Ομίλου, έχουν συσταθεί VaR όρια για όλες τις θέσεις της Τράπεζας (εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο) και η πραγματική έκθεση παρακολουθείται καθημερινά από τη διοίκηση. Από τις 31.12.2011 η Τράπεζα εφάρμοσε το Stressed VaR (Δυνητική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες) και το Incremental Risk Charge (IRC- Επιπρόσθετος κίνδυνος αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας) χρησιμοποιώντας το εσωτερικό της υπόδειγμα, όπως αυτό απαιτείται από το πλαίσιο της Βασιλείας 2.5. Το IRC υπολογίζεται για όλες τις θέσεις σταθερού εισοδήματος (fixed income) στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας στην Ελλάδα. Υπολογίζει τον επιπρόσθετο κίνδυνο αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας του εκδότη, χρησιμοποιώντας την προσομοίωση Monte Carlo σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99.9% και για περίοδο διακράτησης 1 έτους. Το υπόδειγμα εγκρίθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδας στις 31.12.2011.

Η έκθεση της Τράπεζας στα εμπορεύματα και τη μεταβλητότητα είναι μη σημαντική.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα στοιχεία VaR, σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% για περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, ανά τύπο κινδύνου, για το εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Κύπρο και το Λουξεμβούργο για το 2015 και το 2014:

VaR	2015				2014			
	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίων ¹	47	18	93	19	18	10	42	42
Κίνδυνος Συναλλαγματικών Ισοτιμιών	2	1	4	1	1	1	2	1
Κίνδυνος Μετοχών	4	2	6	2	4	3	6	5
Συνολικό VaR	49	19	97	20	20	11	45	45

Το συνολικό VaR επωφελείται από την επίδραση διαφοροποίησης (diversification effect) του επιτοκιακού, συναλλαγματικού και μετοχικού κινδύνου.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία VaR και Stressed VaR, σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και για περίοδο διακράτησης 1 ημέρας, ανά τύπο κινδύνου, για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο (Trading Book) στην Ελλάδα για το 2015 και το 2014, τα οποία λήφθηκαν υπόψη στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων με χρήση του εσωτερικού υποδείγματος:

VaR Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών	2015				2014			
	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίων	1	0	1	1	1	0	1	0
Κίνδυνος Συναλλαγματικών Ισοτιμιών	1	1	1	1	1	1	1	1
Κίνδυνος Μετοχών	0	0	0	0	0	0	1	0
Συνολικό VaR	1	1	1	1	1	1	2	1

Κίνδυνος Αγοράς

STRESSED VaR Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών	2015				2014			
	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.	Μέσος όρος	Ελάχ. ²	Μέγιστο. ²	31 Δεκ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίων	1	0	1	0	1	1	2	1
Κίνδυνος Συναλλαγματικών Ισοτιμιών	3	3	3	3	4	3	4	3
Κίνδυνος Μετοχών	0	0	0	0	0	0	1	0
Συνολικό VaR	3	3	4	3	4	3	5	3

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της Τράπεζας ανά παράγοντα κινδύνου, σε σχέση με το VaR & Stressed VaR και μετά την εφαρμογή του σχετικού πολλαπλασιαστή κατά τη διάρκεια του 2015 και του 2014 και την προσαύξηση του IRC. Σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις, ο υπολογισμός του VaR και του Stressed VaR παρουσιάζεται σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99%, για περίοδο διακράτησης 10 ημερών. Το IRC προστίθεται στον επιτοκιακό κίνδυνο.

Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	2015				2014			
	Μέσος όρος	Ελάχ. ³	Μέγιστο. ³	31 Δεκ.	Μέσος όρος	Ελάχ. ³	Μέγιστο. ³	31 Δεκ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος Επιτοκίων	23	21	28	21	30	24	34	24
Κίνδυνος Συναλλαγματικών Ισοτιμιών	46	45	47	45	47	39	49	39
Κίνδυνος Μετοχών	0	0	1	0	5	3	7	3
Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις επί της συνολικής διαφοροποιημένης θέσης	57	55	62	55	69	56	76	56
εκ των οποίων Incremental Risk Charge (IRC)	3	3	6	3	10	10	15	10

Σημειώσεις:

1 Η μεταβλητότητα των επιτοκίων εφαρμόστηκε σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η μεταβλητότητα του credit spread εφαρμόστηκε στις θέσεις του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και στον διαθεσίμου-προς-πώληση χαρτοφυλακίου.

2 Το Ελάχιστο και το Μέγιστο αναφέρεται σε κάθε παράγοντα κινδύνου ξεχωριστά

3 Το Ελάχιστο και το Μέγιστο των παραγόντων κινδύνου βασίζονται στα στατιστικά στοιχεία των αντίστοιχων συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων

Το συνολικό ποσό των Κεφαλαιακών Απαιτήσεων είναι μικρότερο από το άθροισμα των επί μέρους ποσών για τη Συναλλαγματική Ισοτιμία, τα Επιτόκια, τις Μετοχές και τη Μεταβλητότητα, λόγω διαφοροποίησης.

5.2.1 Πρόγραμμα Προσομείωσης Καταστάσεων Κρίσης

Δεδομένου ότι η προσέγγιση VaR δεν καλύπτει ακραίες συνθήκες αγοράς, ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το Πρόγραμμα Προσομείωσης Καταστάσεων Κρίσης, για να προσομοιώσει την επίδραση πολλών κινήσεων της τυπικής απόκλισης των παραγόντων κινδύνου και την ανάλυση των ιστορικών συσχετίσεων.

Κίνδυνος Αγοράς

Οι κύριοι τύποι των Προγραμμάτων Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης που εφαρμόζονται είναι υποκειμενικοί, όπου τα χαρτοφυλάκια εκτίθενται σε σενάρια παραγόντων κινδύνου που θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικοί (υποτίμηση ξένων νομισμάτων, παράλληλες μετατοπίσεις καμπυλών απόδοσης, μακροπρόθεσμη αύξηση της κλίσης, μακροπρόθεσμη μείωση της κλίσης, ανοδική μετακίνηση κατά 10 τυπικές

αποκλίσεις, αύξηση του πιστωτικού περιθωρίου, μείωση των μετοχικών τιμών, δυσμενής μετακίνηση της τεκμαρτής μεταβλητότητας).

5.2.2 Δοκιμαστικός εκ των υστέρων έλεγχος (backtesting)

Η Τράπεζα εκτελεί δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (backtesting) αναδρομικούς ελέγχους έτσι ώστε να ελεγχθεί η προβλεπτική ικανότητα του υποδείγματος εσωτερικής αξιολόγησης του κινδύνου της. Ο έλεγχος εφαρμόζεται μέσω σύγκρισης των ημερήσιων αποτιμήσεων του VaR με τις μεταβολές της αξίας του χαρτοφυλακίου. Στον αντίστοιχο έλεγχο για το 2015 προέκυψαν επτά (7) υπερβάσεις σε σύνολο 250 εργάσιμων ημερών, έξι από τις οποίες οφείλονταν στην συναλλαγματική μεταβλητότητα και μία οφείλονταν τόσο στην συναλλαγματική μεταβλητότητα όσο και στην αρνητική κίνηση των επιτοκιακών περιθωρίων. Σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο αυτός ο αριθμός των υπερβάσεων αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστική ίσο με (3,65) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς. Στον έλεγχο του 2014 προέκυψαν δύο (2) υπερβάσεις, η μια στατιστική και η άλλη οφειλόμενη στην συναλλαγματική μεταβλητότητα, που σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο οδήγησαν για το 2014, σε πολλαπλασιαστική ίσο με (3) για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης για τον κίνδυνο αγοράς.

5.3 Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον κίνδυνο της αγοράς

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη μέθοδο για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των θυγατρικών της στην Ελλάδα και τις διεθνείς δραστηριότητες. Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς ανά παράγοντα κινδύνου, βασισμένες στην Τυποποιημένη μεθοδολογία στις 31 Δεκεμβρίου του 2015 και του 2014:

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Γενικός κίνδυνος διαπραγματεύσιμων χρεωστικών τίτλων	2	3
Ειδικός κίνδυνος διαπραγματεύσιμων χρεωστικών τίτλων	-	2
Γενικός και ειδικός κίνδυνος μετοχών	-	2
Κίνδυνος προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA)	11	-
Κίνδυνος Τιμών Συναλλαγματικών Ισοτιμιών	35	31
Σύνολο	48	38

5.4 Ανοίγματα σε αξίες που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών

Μετοχές του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων-προς-πώληση θεωρούνται εκείνες που πρόκειται να διακρατηθούν για απροσδιόριστη χρονική περίοδο, οι οποίες μπορούν να πωληθούν προκειμένου να καλύψουν ανάγκες ρευστότητας ή εξαιτίας μεταβολών στις τιμές μετοχών. Αγορές και πωλήσεις μετοχών διαθέσιμων-προς-πώληση αναγνωρίζονται στην ημερομηνία της συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Η αρχική εγγραφή είναι στην εύλογη αξία συν το κόστος συναλλαγής. Διαγραφή προκύπτει όταν τα δικαιώματα του να εισπραχθούν χρηματικές ροές από τις εν λόγω επενδύσεις έχουν λήξει ή όταν ο Όμιλος έχει στην ουσία μεταβιβάσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας αυτών των θέσεων.

Κίνδυνος Αγοράς

Οι διαθέσιμες προς πώληση μετοχές εμφανίζονται στη συνέχεια σε εύλογη αξία. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια έως ότου το περιουσιακό στοιχείο διαγραφεί ή απομειωθεί στα αποτελέσματα.

Η εύλογη αξία επενδύσεων διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένες αγορές βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς (bid prices). Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται μία μετοχή έχει ανεπαρκή εμπορευσιμότητα, ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αυτές περιλαμβάνουν πρόσφατες παρόμοιες ανεξάρτητες συναλλαγές, τη δίκαιη αξία ουσιαστικά παρόμοιου τίτλου, ανάλυση χρηματοροών, μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες μεθόδους που χρησιμοποιούνται συχνά στην αγορά.

Σε περίπτωση αξιών ταξινομημένων ως διαθέσιμες-προς-πώληση, μια σημαντική ή παρατεταμένη πτώση στην εύλογη αξία του τίτλου κάτω από το κόστος του, λαμβάνεται υπόψιν στο να καθοριστεί αν η αξία αυτού του στοιχείου έχει απομειωθεί. Εάν υπάρχει τέτοια

ένδειξη για τίτλο του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων-προς-πώληση, η συσσωρευμένη ζημία - υπολογισμένη ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειωμένη κατά οποιαδήποτε ζημία απομείωσης σε αυτή τη μετοχή που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί στα κέρδη ή τις ζημιές - αφαιρείται από το χαρτοφυλάκιο και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης από μετοχές, που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων, είναι μη αναστρέψιμες.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, ο Όμιλος αναγνώρισε ποσό € 6 εκατ. ως ζημιές απομείωσης από μετοχές (περιλαμβανομένων Αμοιβαίων Κεφαλαίων, εισηγμένες και μη εισηγμένες μετοχές) για τις οποίες η πτώση στην εύλογη αξία κάτω του κόστους θεωρείται σημαντική ή/και παρατεταμένη, ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης πτώσης στις χρηματιστηριακές αγορές. Την 31 Δεκεμβρίου 2014, ο Όμιλος αναγνώρισε ποσό € 23 εκατ. ως ζημιά απομείωσης από μετοχές.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει διακρατήσεις μετοχών που ανήκουν στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων-προς-πώληση και περιλαμβάνονται στα εποπτικά ανοίγματα της 31 Δεκεμβρίου του 2015 και 2014:

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Διακρατούμενα για:		
Στρατηγικές Επενδύσεις	21	28
Επενδύσεις με σκοπό την κεφαλαιακή ανατίμηση	129	107
Σύνολο	150	135
Μετοχές εισηγμένων εταιρειών	29	31
Μετοχές μη-εισηγμένων εταιρειών	38	27
Λοιπά (Αμοιβαία κεφάλαια & λοιπές συλλογικές επενδύσεις)	83	77
Σύνολο	150	135

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές), μετά φόρων, από την πώληση μετοχών του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση, καθώς επίσης και τα μη-πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από την αποτίμηση ισχύοντων θέσεων του ιδίου χαρτοφυλακίου, την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

	2015	2014
	€ εκατ.	€ εκατ.
Πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές)	6	63
Μη-πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές)	22	14

Κίνδυνος Αγοράς

Το ποσό των μη πραγματοποιηθέντων ζημιών από μετοχές του χαρτοφυλακίου διαθεσίμων προς πώληση, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά της 31 Δεκεμβρίου 2015 και περιλαμβάνεται στα μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1.

5.5 Επιτοκιακός Κίνδυνος Επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα υπολογίζει και ελέγχει τον κίνδυνο των επιτοκίων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τις δραστηριότητες της Τράπεζας σε καθημερινή βάση, χρησιμοποιώντας το εσωτερικό υπόδειγμα διαχείρισης κινδύνων (VaR). Για τις διεθνείς δραστηριότητες (Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Ουκρανία) ο Όμιλος εφαρμόζει ανάλυση ευαισθησίας και προετοιμάζεται να εφαρμόσει τη μεθοδολογία VaR.

Το σύστημα λαμβάνει υπόψη όλα τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία, τα οποία είναι ευαίσθητα στα επιτόκια. Η επιτοκιακή έκθεση υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τις ημερομηνίες λήξης ή τις ημερομηνίες επόμενης ανατίμησης σε περίπτωση κυμαινόμενων επιτοκίων. Η ίδια μεθοδολογία εφαρμόζεται επίσης και στα δανειοδοτικά μέσα, όπου καμία προσαρμογή προπληρωμής δε γίνεται εφ' όσον αυτός ο τύπος κινδύνου είναι επουσιώδης. Το κύριο μέρος των λογαριασμών χωρίς λήξη έχει μια δομή βραχυπρόθεσμης ανατίμησης και επομένως αντιμετωπίζεται αντίστοιχα.

Στο τέλος του 2015 και 2014 το μέσο επιτοκιακό VaR σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και για περίοδο διακράτησης 1 ημέρα για τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Κύπρο και το Λουξεμβούργο ήταν ως εξής:

	2015 € εκατ.	2014 € εκατ.
Επιτοκιακό VaR του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ¹	47	18
Συνολικό επιτοκιακό VaR (χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και επενδυτικό ¹)	47	18

¹ Η μεταβλητότητα των επιτοκίων εφαρμόστηκε σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η μεταβλητότητα του credit spread εφαρμόστηκε στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και στο διαθέσιμο-προς-πώληση χαρτοφυλάκιο.

Επιπλέον, η Τράπεζα υπολογίζει την ευαισθησία στα επιτόκια εφαρμόζοντας παράλληλες μετατοπίσεις κατά + 100 bps στα επιτόκια. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας ανά νόμισμα, για την Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του 2015 και 2014:

2015	ΣΥΝΟΛΟ	EUR	CHF	JPY	PLN	RON	TRY	USD	ΛΟΙΠΑ
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος επιτοκίων (Επενδυτικό χαρτ.):	91	89	1	-	-	-	-	1	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									
Κίνδυνος επιτοκίων (χαρτ. Συναλλαγών και Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο):	85	82	1	-	-	-	-	2	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									
2014	ΣΥΝΟΛΟ	EUR	CHF	JPY	PLN	RON	TRY	USD	ΛΟΙΠΑ
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος επιτοκίων (Επενδυτικό χαρτ.):	107	106	(1)	-	-	-	-	2	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									
Κίνδυνος επιτοκίων (χαρτ. Συναλλαγών και Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο):	102	101	(1)	-	-	-	-	2	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									

Κίνδυνος Αγοράς

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για την ευαίσθητη στα επιτόκια θέση του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κύριες θυγατρικές των διεθνών δραστηριοτήτων (Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Ουκρανία), στις 31 Δεκεμβρίου του 2015 και του 2014, εφαρμόζοντας παράλληλες μετατοπίσεις κατά +100 bps στα επιτόκια:

	31 Δεκεμβρίου 2015		
	Ευαισθησία χαρτ. Συναλλαγών	Ευαισθησία Επενδυτικού χαρτ.	Συνολική Ευαισθησία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ρουμανία	(2)	(13)	(15)
Βουλγαρία	-	(3)	(4)
Σερβία	-	(3)	(3)
Ουκρανία	-	(3)	(3)

	31 Δεκεμβρίου 2014		
	Ευαισθησία χαρτ. Συναλλαγών	Ευαισθησία Επενδυτικού χαρτ.	Συνολική Ευαισθησία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ρουμανία	(1)	(15)	(16)
Βουλγαρία	(1)	3	2
Σερβία	-	(1)	(1)
Ουκρανία	-	(4)	(4)

5.6 Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

5.6.1 Ορισμός

Ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου αναφέρεται στον κίνδυνο στον οποίο ο αντισυμβαλλόμενος, σε μια συναλλαγή εκτός ισολογισμού (π.χ. συναλλαγή παραγώγων) χρεοκοπήσει πριν τη λήξη της συναλλαγής και η Τράπεζα έχει αξίωση από αυτόν (η τρέχουσα αξία της συναλλαγής είναι θετική για την Τράπεζα).

5.6.2 Τεχνικές μείωσης κινδύνου αντισυμβαλλόμενου

Για να μειωθεί το άνοιγμα προς τους αντισυμβαλλόμενους, χρησιμοποιούνται τεχνικές μείωσης κινδύνου. Η πιο κοινή είναι η χρήση συμφωνιών συμψηφισμού (συνήθως βάσει των τυποποιημένων ISDA συμβάσεων) οι οποίες επιτρέπουν στην Τράπεζα να συμψηφίζει καθαρές θετικές και αρνητικές αξίες συναλλαγών σε περίπτωση χρεοκοπίας του αντισυμβαλλόμενου.

Επιπλέον, η Τράπεζα εφαρμόζει τυποποιημένες συμφωνίες ανταλλαγής ενεχύρου (CSAs) με τους περισσότερους αντισυμβαλλόμενους. Έτσι, ενέχυρο ανταλλάσσεται σε καθημερινή βάση ώστε να καλυφθεί το τρέχον άνοιγμα. Στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς/επαναπώλησης η Τράπεζα εφαρμόζει συμφωνίες συμψηφισμού και ανταλλάσει ενέχυρο σε καθημερινή βάση χρησιμοποιώντας τις τυποποιημένες GMRA συμφωνίες.

Κίνδυνος Αγοράς

5.6.3 Παρακολούθηση κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου

Το τρέχον άνοιγμα στις 31 Δεκεμβρίου του 2015 και του 2014 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2015				
	Τρέχον Άνοιγμα προ συμψηφισμού € εκατ.	Τρέχον Άνοιγμα μετά συμψηφισμού € εκατ.	Αποτέλεσμα συμψηφισμού € εκατ.	Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε € εκατ.	Συνολικό άνοιγμα μετά την εφαρμογή συμψηφισμού και ανταλλαγής ενεχύρου € εκατ.
Συναλλαγές βάσει ISDA και CSA (παράγωγα)	1.923	1.129	794	(651)	296
Συναλλαγές βάσει GMRA (repos και reverse repos)	245	244	1	(51)	292
Άλλες συναλλαγές (παράγωγα και repos χωρίς συμβάσεις ISDA, CSA, GMRA)	77	77	-	-	77
Σύνολο	2.245	1.450	795	(702)	665

	31 Δεκεμβρίου 2014				
	Τρέχον Άνοιγμα προ συμψηφισμού € εκατ.	Τρέχον Άνοιγμα μετά συμψηφισμού € εκατ.	Αποτέλεσμα συμψηφισμού € εκατ.	Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε/πληρώθηκε € εκατ.	Συνολικό άνοιγμα μετά την εφαρμογή συμψηφισμού και ανταλλαγής ενεχύρου € εκατ.
Συναλλαγές βάσει ISDA και CSA (παράγωγα)	2.158	1.281	877	(585)	318
Συναλλαγές βάσει GMRA (repos και reverse repos)	1.303	1.296	7	(206)	1.486
Άλλες συναλλαγές (παράγωγα και repos χωρίς συμβάσεις ISDA, CSA, GMRA)	203	203	-	-	203
Σύνολο	3.664	2.780	884	(791)	2.007

Σημειώσεις:

1. Συμψηφισμός και ανταλλαγή ενεχύρου εφαρμόζεται σε αντισυμβαλλόμενους μόνο για συμβόλαια ISDA, CSA και GMRA.
2. Τα Repos και reverse repos με κεντρικές τράπεζες (Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κ.λπ.) εξαιρούνται.
3. Στον υπολογισμό ανοιγμάτων συναλλαγών κάτω από GMRA, τα haircuts λαμβάνονται υπόψη και αυξάνουν το άνοιγμα.
4. Στον υπολογισμό ανοιγμάτων συναλλαγών κάτω από CSA τα threshold & independent amounts λαμβάνονται υπόψη και αυξάνουν το άνοιγμα.
5. Στην στήλη 'Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε/πληρώθηκε', περιλαμβάνονται Έντοκα Γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου που δόθηκαν ως ενέχυρα μέσω CSA signed with Public Debt Management Agency (PDMA)

5.6.4 Wrong way risk

Η Τράπεζα αποφεύγει να τοποθετείται σε συναλλαγές παραγώγων όπου η αξία του υποκείμενου μέσου είναι θετικά συσχετισμένη με την πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου.

Κίνδυνος Αγοράς

5.6.5 Επιπτώσεις από την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας

Οι συμβάσεις ανταλλαγής ενεχύρου της Τράπεζας (CSAs τα οποία καλύπτουν συναλλαγές παραγώγων) με άλλες τράπεζες περιέχουν σε κάποιες περιπτώσεις rating triggers. Για αυτές τις συμφωνίες, περαιτέρω υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω κατάθεση ενεχύρου. Δεδομένης της τρέχουσας πιστοληπτικής αξιολόγησης της Τράπεζας, το επιπρόσθετο αποτέλεσμα είναι αμελητέο.

5.6.6 Πιστωτικά Παράγωγα

Με 31.12.2015 ο Όμιλος δεν έχει θέση σε πιστωτικά παράγωγα θέση, Η Τράπεζα δεν έχει δραστηριότητα διαμεσολαβητή σε αυτή την αγορά. Επιπλέον, η Τράπεζα δεν αντισταθμίζει το δανειακό της χαρτοφυλάκιο με CDSs καθώς αυτή η αγορά δεν είναι ανεπτυγμένη στην Ελλάδα.

Λειτουργικός Κίνδυνος

6. Λειτουργικός Κίνδυνος

6.1 Διακυβέρνηση

Αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι ο λειτουργικός κίνδυνος εμπεριέχεται σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα, η οργανωτική διακυβέρνησή του πηγάζει από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Διοικητική Επιτροπή και τα Ανώτερα Διευθυντικά στελέχη και καταλήγει στους επικεφαλής και τα στελέχη κάθε επιχειρηματικής μονάδας. Το πλαίσιο οργανωτικής διακυβέρνησης εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες δραστηριοποίησης του Ομίλου αντίστοιχα.

Κάθε θυγατρική τράπεζα του Ομίλου έχει συστήσει μια Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή της στρατηγικής και του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου, στις περιοχές δραστηριοποίησής της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, το επίπεδο και το προφίλ λειτουργικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου του ύψους των λειτουργικών ζημιών, της συχνότητας και της επίπτωσής τους, και μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, τα θέματα λειτουργικού κινδύνου που σχετίζονται με μηχανισμούς ελέγχων. Η Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου, αξιολογεί το λειτουργικό κίνδυνο που προκύπτει από τις δραστηριότητες της, διασφαλίζει ότι κάθε επιχειρηματική μονάδα διαθέτει τις κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για τη διαχείριση του λειτουργικού της κινδύνου και προβαίνει στην άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων, όταν εντοπίζεται μια περιοχή υψηλού κινδύνου.

Ο Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου είναι αρμόδιος για κάθε πρωτοβουλία που σχετίζεται με τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου και διασφαλίζει την εφαρμογή της πολιτικής λειτουργικού κινδύνου. Ο Γενικός Διευθυντής Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου έχει τη συνολική ευθύνη και την εποπτεία των επιχειρηματικών μονάδων λειτουργικού κινδύνου σε κάθε χώρα όπου δραστηριοποιείται η Τράπεζα.

Η κύρια ευθύνη για τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου βρίσκεται στους αντίστοιχους επικεφαλής κάθε επιχειρηματικής μονάδας. Για το σκοπό αυτό, κάθε επιχειρηματική μονάδα:

- αναγνωρίζει, αξιολογεί και παρακολουθεί τους λειτουργικούς της κινδύνους και εφαρμόζει τεχνικές μείωσης των κινδύνων αυτών,
- αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των ελέγχων,
- αναφέρει όλα τα σχετικά θέματα και
- έχει πρόσβαση και χρησιμοποιεί τις μεθόδους και τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν από τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων, προκειμένου να διευκολύνεται η αναγνώριση, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων.

Κάθε επιχειρηματική μονάδα έχει ορίσει έναν OpRisk Partner, που λειτουργεί ως εσωτερικός συντονιστής της διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων της μονάδας του και ως σύνδεσμος με τη μονάδα λειτουργικού κινδύνου της χώρας του.

Ορισμένες επιχειρησιακές μονάδες έχουν συστήσει Μονάδα/Λειτουργία Καταπολέμησης της Απάτης, συνεκτιμώντας τον κίνδυνο απάτης στον οποίο είναι εκτεθειμένες. Ο κύριος σκοπός τους είναι η διαρκής ταυτοποίηση του κινδύνου απάτης και η έγκαιρη ανάληψη όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την αντιμετώπιση και μείωση του κινδύνου αυτού.

Ο Τομέας Λειτουργικών Κινδύνων είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό και την εφαρμογή της μεθοδολογίας για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και τη δημιουργία αναφορών λειτουργικού κινδύνου στο πλαίσιο των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, και την εφαρμογή ρυθμιστικών απαιτήσεων και κατευθυντήριων γραμμών του Ομίλου. Επίσης είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση του επιπέδου και του προφίλ λειτουργικού κινδύνου και την υποβολή σχετικών αναφορών στο Συμβούλιο της Επιτροπής Διαχείρισης

Λειτουργικός Κίνδυνος

Κινδύνων, καθώς και για τον καθορισμό και την εφαρμογή της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο.

6.2 Πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου

Το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου βασίζεται σε τέσσερα στοιχεία:

- Αρχές
- Διακυβέρνηση & Οργάνωση
- Διαδικασίες
- Υποδομή

Το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου και οι σχετικές πολιτικές έχουν ως στόχο:

- τη δημιουργία ενός πλαισίου λειτουργικού κινδύνου και της διακυβέρνησής του, ευθυγραμμίζοντας τη δομή και τις διαδικασίες με τις βέλτιστες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές,
- την εισαγωγή διαδικασιών αναγνώρισης, μέτρησης και παρακολούθησης κινδύνων, όπως η αυτοαξιολόγηση κινδύνων από τις μονάδες, οι δείκτες λειτουργικών κινδύνων, η συλλογή γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και η ανάλυση σεναρίων,
- τη δημιουργία κοινού ορισμού και συνεπούς προσέγγισης ως προς το λειτουργικό κίνδυνο ώστε να καταστεί δυνατή η κοινή αναγνώριση και η ομαδοποίηση του λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου,
- την καθιέρωση μιας δυναμικής κουλτούρας διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στον Όμιλο, συνδέοντας τις επιχειρηματικές δραστηριότητες με τον έλεγχο του κινδύνου,
- τη δημιουργία ολοκληρωμένων αναφορών λειτουργικού κινδύνου,
- την τήρηση των κατευθυντήριων γραμμών του Ομίλου και τη συμμόρφωση με τις τοπικές ρυθμιστικές απαιτήσεις και πρακτικές που σχετίζονται με το λειτουργικό κίνδυνο στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται η Τράπεζα,
- την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος όσον αφορά τη διαχείριση λειτουργικών κινδύνων μέσω της λήψης αποφάσεων με βάση τον κίνδυνο (risk-based approach), και
- την αξιοποίηση της διεθνούς γνώσης και των καλών πρακτικών διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου.

Οι διαδικασίες διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου αποτελούνται από τον εντοπισμό, την αξιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της μέτρησης και της αποτίμησης), τη διαχείριση των ελεγκτικών μηχανισμών και τους μηχανισμούς μεταφοράς κινδύνου, την προετοιμασία αναφορών καθώς και τη βελτίωση της απόδοσης. Αυτές οι διαδικασίες υποστηρίζονται από, και εφαρμόζονται με, τα εργαλεία / μεθόδους λειτουργικού κινδύνου, που είναι τα εξής:

- Αυτοαξιολόγηση Λειτουργικών Κινδύνων & Ελέγχων (Risk & Control Self Assessment – RCSA), είναι μια μέθοδος που έχει σκοπό να εντοπίσει, να αξιολογήσει και τελικά να περιορίσει το λειτουργικό κίνδυνο. Οι κίνδυνοι αξιολογούνται χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη μεθοδολογία και επεξεργάζονται έτσι ώστε να ιεραρχηθούν οι εντοπισθέντες λειτουργικοί κίνδυνοι, να προσδιοριστούν οι δραστηριότητες/διαδικασίες υψηλού λειτουργικού κινδύνου και να δημιουργηθούν προφίλ λειτουργικού κινδύνου. Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει μία προσέγγιση που βασίζεται στον κίνδυνο (risk-oriented) - οι μηχανισμοί ελέγχου αξιολογούνται ως συμπληρωματικά στοιχεία των λειτουργικών κινδύνων. Τα RCSAs πραγματοποιούνται ανά 12-18 μήνες, σε περίπτωση όμως που πραγματοποιηθούν σημαντικές αλλαγές, η άσκηση πραγματοποιείται συχνότερα.
- Δείκτες Λειτουργικών Κινδύνων (Key Risk Indicators – KRIs), είναι ενδείξεις που βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και στηρίζονται σε συγκεκριμένες και μετρήσιμες δραστηριότητες οι οποίες καταδεικνύουν την έκθεση σε λειτουργικό κίνδυνο. Οι δείκτες λειτουργικών κινδύνων είναι μετρήσιμοι και εκφράζονται ως ποσό, ποσοστό ή αναλογία, καθορίζονται βάσει συγκεκριμένων λειτουργικών κινδύνων και συνδέονται με την ανεκτικότητα στον κίνδυνο (risk tolerance).

Λειτουργικός Κίνδυνος

- Γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου, εντοπίζονται και καταγράφονται με σκοπό την ενημέρωση της εσωτερικής βάσης δεδομένων και τη δημιουργία αναφορών. Τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου ταξινομούνται ανάλογα με την αρμόδια μονάδα, την αιτία, την κατηγορία κινδύνου, τις επιπτώσεις, την επιχειρηματική δραστηριότητα, κτλ.
- Ανάλυση Σεναρίων Λειτουργικού Κινδύνου (Scenario Analysis), είναι η αξιολόγηση της έκθεσης σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους μέσα από την εξέταση ακραίων/καταστροφικών μελλοντικών γεγονότων. Τα σενάρια λαμβάνουν υπόψη το υφιστάμενο και προβλεπόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως επίσης και το οικονομικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό περιβάλλον.
- Δημιουργία αναφορών λειτουργικού κινδύνου, για εσωτερική χρήση και για εποπτικούς σκοπούς.
- Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο, χρησιμοποιώντας κατάλληλη μεθοδολογία και παραδοχές.
- Διαχείριση κινδύνου απάτης, αποτελεί μια σημαντική δέσμευση του Ομίλου η οποία ως στόχο έχει να μετριάσει τον κίνδυνο απάτης και να μειώσει τις σχετικές ζημιές. Η στρατηγική του Ομίλου για την καταπολέμηση της απάτης βασίζεται σε τρεις κύριες κατευθύνσεις:
  - 1) Οργανωτικές πρωτοβουλίες για επικέντρωση στην καταπολέμηση της απάτης και τη βελτίωση του συντονισμού,
  - 2) Πρωτοβουλίες σχετικές με το προσωπικό, με στόχο την ευαισθητοποίηση σε θέματα απάτης και τη δημιουργία κουλτούρας κατά της απάτης, και
  - 3) Πρωτοβουλίες για περιβάλλον πρόληψης και ανίχνευσης της απάτης με σκοπό την ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου του Ομίλου κατά της απάτης.
- Τεχνικές μείωσης του λειτουργικού κινδύνου, όπου η Τράπεζα καλύπτεται από ασφαλιστικά συμβόλαια Εγκλήματος & Επαγγελματικής Ευθύνης από την αγορά του Λονδίνου και περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων της σε επίπεδο Ομίλου.

6.3 Μέθοδος Υπολογισμού του Λειτουργικού κινδύνου

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Βασιλείας III για την εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου, οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου έχουν χωριστεί σε οκτώ τομείς και τα ακαθάριστα λειτουργικά έσοδα υπολογίζονται για κάθε ένα από τα έτη 2013, 2014 και 2015. Τα ετήσια ακαθάριστα λειτουργικά έσοδα σταθμίζονται με καθορισμένους συντελεστές, ώστε να υπολογισθούν τα απαιτούμενα εποπτικά κεφάλαια ανά επιχειρηματική δραστηριότητα. Το άθροισμα των ποσών αυτών σχηματίζει τις συνολικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 1 για το λειτουργικό κίνδυνο.

Ο υπολογισμός του λειτουργικού κινδύνου αντιπροσωπεύει μια προσέγγιση με βάση τα έσοδα του Ομίλου.

Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού

7. Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού

7.1 Πληροφορίες σχετικά με τη σημαντικότητα των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί τους παρακάτω κύριους τύπους δέσμευσης ενεχύρων για χρηματοδότηση:

- i) χρηματοδότηση με χρήση ενέχυρου από το Ευρωσύστημα (ECB's MRO/TLTRO), για αυτού του τύπου την χρηματοδότηση η Τράπεζα χρησιμοποιεί κυρίως τους ακόλουθους τύπους εξασφάλισης : Διακρατούμενους ομολογιακούς τίτλους Pillar 2 (N. 3723/2008), Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου, δάνεια που είναι αποδεκτά για εξασφάλιση και άλλους αποδεκτούς ομολογιακούς τίτλους.
- ii) χρηματοδότηση κάνοντας χρήση ενεχύρου με διατραπεζικούς αντισυμβαλλόμενους και με χρήση υψηλής ποιότητας τίτλων (κυρίως EFSF ομόλογα).
- iii) χρηματοδότηση κάνοντας χρήση ενεχύρου με διατραπεζικούς αντισυμβαλλόμενους και με χρήση διακρατούμενων ιδίων καλυμμένων τίτλων, ιδίων τιτλοποιήσεων και διακρατούμενων ομολογιακών τίτλων Pillar 2 (N. 3723/2008).
- iv) εκδόσεις καλυμμένων τίτλων και τιτλοποιήσεις που έχουν ενέχυρο δάνεια, η πλειοψηφία αυτών των τίτλων διακρατούνται και μέρος αυτών (τα ανώτερα tranches στην περίπτωση των τιτλοποιήσεων) χρησιμοποιούνται για διατραπεζικές συμφωνίες επαναγοράς όπως αναφέρεται στο παραπάνω σημείο (iii).

Κατά το έτος 2015 η συνολική χρηματοδότηση του Ομίλου με χρήση ενέχυρου από το Ευρωσύστημα (ECB's MRO/TLTRO & ELA), από € 12,5 δις., τον Δεκέμβριο του 2014 ανήλθε στα € 33,3 δις (στη κορύφωση της ελληνικής κρίσης το καλοκαίρι) και τελικά μειώθηκε στα € 25,3 τον Δεκέμβριο του 2015.

Κατά τη διάρκεια του 2015 η συνολική χρηματοδότηση από ECB MRO/TLTRO, από € 12,5 δις τον Δεκέμβριο του 2014 μειώθηκε περίπου στα € 7,2 δις ως αποτέλεσμα της αύξησης της χρηματοδότησης με ενέχυρο μέσω repos. Τον Ιούλιο του 2015 οι διατραπεζικές καθώς και οι πελατειακές χρηματοδοτήσεις με χρήση ενέχυρου (repos) εξαλείφθηκαν (περίοδος του δημοψηφίσματος και των περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίων), αλλά τελικά διαμορφώθηκαν στο ύψος των € 4,3 δις, μια αύξηση που έλαβε χώρα τους τελευταίους δύο μήνες του έτους, μετά την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια του 2015, η Τράπεζα αύξησε τη χρηματοδότησή της από την Τράπεζα της Ελλάδος με χρήση ενέχυρου (μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Παροχής Ρευστότητας – ELA). Το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης ανήλθε στα € 23,1 δις ,και στο τέλος του χρόνου η χρηματοδότηση μειώθηκε στα €20 δις, ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης της αύξησης κεφαλαίου της Τράπεζας, της απομόχλευσης του ενεργητικού και της αύξησης των καταθέσεων.

Η δέσμευση των στοιχείων ενεργητικού της Τράπεζας καθώς η δέσμευση των στοιχείων ενεργητικού τα οποία λαμβάνονται από μονάδες του Ομίλου ως εξασφάλιση, αποτελεί μια κεντροποιημένη λειτουργία και εφαρμόζεται από την Eurobank, Ελλάδα.

Το επίπεδο της χρηματοδότησης με χρήση εξασφαλίσεων (repos με ξένους αντισυμβαλλομένους) απευθείας από τις θυγατρικές του Ομίλου είναι μη σημαντικό.

Με στοιχεία τέλους χρόνου 2015, τα πρόσθετα ενέχυρα (υπέρ των απαιτούμενων – overcollateralisation) που δεσμεύτηκαν στην περίπτωση της χρηματοδότησης με χρήση εξασφαλίσεων δια μέσου των συμφωνιών επαναγοράς (repos), της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Έκτακτου Μηχανισμού Παροχής Ρευστότητας (ELA) ήταν 6%, 5% και 37% αντίστοιχα.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreement) για τις συναλλαγές χρηματοδότησης μέσω ενεχύρου στην διατραπεζική αγορά (repos). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, το άνοιγμα ανάμεσα στην Τράπεζα και τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε καθημερινή βάση και ενέχυρο λαμβάνεται ή αποστέλλεται στον αντισυμβαλλόμενο καθημερινά έτσι ώστε το άνοιγμα να παραμένει σχεδόν μηδέν.

Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού

7.2 Στοιχεία Ενεργητικού

	31 Δεκεμβρίου 2015			
	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>
Μετοχικό Χαρτοφυλάκιο	-	-	150	150
Χρεόγραφα	11.481	11.223	4.760	4.722
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	21.555		34.073	

	31 Δεκεμβρίου 2014			
	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού <u>€ εκατ.</u>
Μετοχικό Χαρτοφυλάκιο	-	-	146	146
Χρεόγραφα	11.637	10.882	4.531	4.271
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	13.653		43.907	

7.3 Ληφθείσες εξασφαλίσεις

	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων διαθέσιμων προς εξασφάλιση <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων <u>€ εκατ.</u>	Εύλογη αξία ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων διαθέσιμων προς εξασφάλιση <u>€ εκατ.</u>
Χρεόγραφα	-	-	4.833	1.718
Ίδιες εκδόσεις χρεωγράφων εκτός από καλυμμένες ομολογίες ή τιτλοποιήσεις απαιτήσεων	11.060	1.837	11.322	2.377

Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού

7.4 Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού / Ληφθείσες εξασφαλίσεις και Αντίστοιχες Υποχρεώσεις

31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014	
Αντιστοίχισες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμός τίτλων	Στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφ. και ίδιες εκδόσεις τίτλων εκτός από καλυμμένες ομολογίες και τιτλοποιήσεις βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού	Αντιστοίχισες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμός τίτλων	Στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφ. και ίδιες εκδόσεις τίτλων εκτός από καλυμμένες ομολογίες και τιτλοποιήσεις βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού
<u>€ εκατ.</u>	<u>€ εκατ.</u>	<u>€ εκατ.</u>	<u>€ εκατ.</u>
Λογιστική αξία επιλεγμένων στοιχείων παθητικού	31.029	43.687	23.236
			38.463

Κίνδυνος Μόχλευσης

8. Κίνδυνος Μόχλευσης

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο εισήγαγε το δείκτη μόχλευσης ως ένα μη σταθμισμένο για τον κίνδυνο μέτρο που έχει ως σκοπό τον περιορισμό της συγκέντρωσης υπερβολικής μόχλευσης, προερχόμενης από τα εντός και εκτός στοιχεία ισολογισμού, στον τραπεζικό κλάδο.

Ο δείκτης μόχλευσης ορίζεται ως το πηλίκο των στοιχείων κεφαλαίου της κατηγορίας 1 προς το μέτρο του συνολικού ανοίγματος και θα αρχίσει να γίνεται δεσμευτικός από τις αρχές του 2018.

Η Τράπεζα υποβάλλει στις εποπτικές αρχές τον δείκτη μόχλευσης σε τριμηνιαίο επίπεδο και παρακολουθεί το ύψος του καθώς και τους παράγοντες που τον επηρεάζουν.

Το ύψος του δείκτη μόχλευσης με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2015 σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με τον ορισμό της μεταβατικής περιόδου των στοιχείων Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1, ανέρχεται στο 9,07% σημαντικά πάνω από το κατώτερο όριο του 3% που έχει οριστεί από τις αρμόδιες αρχές. Το υψηλό επίπεδο του δείκτη μόχλευσης οφείλεται στην πρόσφατη ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2015 οι δημοσιοποιήσεις για το δείκτη μόχλευσης του Ομίλου.

CRR Leverage Ratio - Disclosure Template

Πίνακας LRSum: Συνοπτική παρουσίαση της συμφωνίας μεταξύ λογιστικών στοιχείων ενεργητικού και ανοιγμάτων του δείκτη μόχλευσης

	31 Δεκεμβρίου 2015
	€ εκατ.
Συνολικά στοιχεία ενεργητικού, κατά τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις	73.553
Προσαρμογή για οντότητες που ενοποιούνται για λογιστικούς σκοπούς, αλλά είναι εκτός του πεδίου της κανονιστικής συμπεριφοράς	(1.534)
Προσαρμογή για καταπιστευματικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο, αλλά εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.575/2013	-
Προσαρμογή για παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(406)
Προσαρμογή για συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (ΣΤΧ)	516
Προσαρμογή για στοιχεία εκτός ισολογισμού (δηλ. μετατροπή των ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού σε ισοδύναμα ποσά πιστώσεων)	1.372
Προσαρμογή για ενδοομιλικά ανοίγματα, που εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-
Προσαρμογή για ανοίγματα που εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-
Λοιπές Προσαρμογές	(490)
Μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης	73.011

Κίνδυνος Μόχλευσης

Πίνακας LRCOM: Κοινή γνωστοποίηση του Δείκτη Μόχλευσης

**Αξία Ανοιγμάτων
 Δείκτη Μόχλευσης
 € εκατ.**

Ανοίγματα Εντός Ισολογισμού (εξαιρούμενων των Παραγώγων και συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων)	
Εντός Ισολογισμού στοιχεία (εκτός από Παραγωγή, ΣΧΤ και καταπιστευματικά στοιχεία ενεργητικού, αλλά συμπεριλαμβανομένων των εξασφαλίσεων)	69.811
Ποσά στοιχείων ενεργητικού που αφαιρούνται κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου της κατηγορίας 1	(195)
Συνολικά ανοίγματα εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΤΧ και καταπιστευματικά στοιχεία ενεργητικού)	69.616
Ανοίγματα σε παράγωγα	
Κόστος αντικατάστασης που συνδέεται με όλες τις συναλλαγές παραγώγων	1.205
Ποσό προσαύξησης για PFE που συνδέεται με όλες τις συναλλαγές παραγώγων (μέθοδος βάσει τρεχουσών τιμών αγοράς)	273
Εξασφάλιση καθαρής απόδοσης για παρεχόμενες εξασφαλίσεις παραγώγων, όταν αφαιρούνται από τα στοιχεία ενεργητικού του ισολογισμού σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο	-
Αφαίρεση των απαιτήσεων ως στοιχείων ενεργητικού για περιθώριο διαφοράς αποτίμησης τοις μετρητοίς που παρέχεται σε συναλλαγές επί παραγώγων	-
Απαλλασσόμενο σκέλος CCP των ανοιγμάτων διαπραγμάτευσης που εκκαθαρίζονται για πελάτη	-
Προσαρμοσμένο πραγματικό ονομαστικό ποσό πωληθέντων πιστωτικών παραγώγων	-
Προσαρμοσμένες πραγματικές ονομαστικές αντισταθμίσεις και μειώσεις των προσαυξήσεων για πωληθέντα πιστωτικά παράγωγα	-
Συνολικά ανοίγματα σε παράγωγα	1.478
Ανοίγματα σε ΣΧΤ	
Ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ (χωρίς αναγνώριση του συμψηφισμού), μετά την προσαρμογή για συναλλαγές με λογιστική καταχώριση σε πωλήσεις	-
Συμψηφισμένα ποσά απαιτήσεων και υποχρεώσεων τοις μετρητοίς από ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ	-
Ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου για στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ	544
Παρέκκλιση για ΣΧΤ: Ανοίγμα σε πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου σύμφωνα με το άρθρο 429β παράγραφος 4 και άρθρο 222 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-
Ανοίγματα συναλλαγών αντιπροσώπου	-
Απαλλασσόμενο σκέλος CCP των ανοιγμάτων διαπραγμάτευσης ΣΧΤ που εκκαθαρίζονται για	-
Συνολικά ανοίγματα σε συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων	544
Άλλα ανοίγματα εκτός ισολογισμού	
Ανοίγματα εκτός ισολογισμού στην ακαθάριστη ονομαστική αξία	4.098
Προσαρμογές για μετατροπή σε ισοδύναμα ποσά πιστώσεων ⁽¹⁾	(2.726)
Άλλα ανοίγματα εκτός ισολογισμού	1.372
Ανοίγματα που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 και 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (εντός και εκτός ισολογισμού)	
Ενδοομιλικά ανοίγματα (σε απομική βάση) που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (εντός και εκτός ισολογισμού)	-
Ανοίγματα που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (εντός και εκτός ισολογισμού)	-
Κεφάλαιο και μέτρο του συνολικού ανοίγματος	
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	6.623
Μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης	73.011
Δείκτης μόχλευσης	
Δείκτης μόχλευσης	9,07%
Επιλογή των μεταβατικών ρυθμίσεων και ποσό των μη αναγνωριζόμενων καταπιστευματικών στοιχείων	
Επιλογή των μεταβατικών ρυθμίσεων για τον καθορισμό του μέτρου κεφαλαίου	Μεταβατικές διατάξεις
Ποσό μη αναγνωριζόμενων καταπιστευματικών στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	

⁽¹⁾ Τα εκτός Ισολογισμού ανοίγματα παρουσιάζονται σύμφωνα με το Αρθρ.111(1) του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (τυποποιημένη προσέγγιση)

Κίνδυνος Μόχλευσης

Πίνακας LRSr1: Κατανομή των ανοιγμάτων εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΧΤ και εξαιρούμενα ανοίγματα)

**Ανοίγματα του δείκτη
 μόχλευσης
 € εκατ.**

Συνολικά ανοίγματα εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΧΤ και εξαιρούμενα ανοίγματα), εκ των οποίων :	69.811
Ανοίγματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών	-
Ανοίγματα εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, εκ των οποίων :	69.811
Καλυμμένα Ομόλογα	217
Ανοίγματα που αντιμετωπίζονται ως κρατικά	22.031
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων, ΠΤΑ, διεθνών οργανισμών και ΟΔΤ που δεν αντιμετωπίζονται ως κράτη	-
Ιδρύματα	3.200
Εξασφαλισμένα με υποθήκες επί ακινήτων	13.321
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	5.714
Εταιρείες	10.598
Ανοίγματα σε αθέτηση	8.962
Άλλα ανοίγματα (π.χ. μετοχικό κεφάλαιο, τιτλοποιήσεις και άλλα στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν πιστωτικές υποχρεώσεις	5.768

Κίνδυνος Ρευστότητας

9. Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους που επηρεάζουν το ύψος της διαθέσιμης ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις χρηματοδοτήσεων με χρήση ενεχύρου ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων («repos») και διατραπεζικός δανεισμός), εκταμιεύσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Επιπρόσθετα, κινήσεις που αφορούν τους λογαριασμούς περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά) και για συμβόλαια μείωσης κινδύνου (CSAs, GMRAs) έχουν ως αποτέλεσμα επιπλέον άνοιγμα στο κίνδυνο ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί ρευστά διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές εκταμιεύσεις, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή στην διαχείριση του ισολογισμού του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

- Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και σχετικές οδηγίες σε συμμόρφωση με το καθορισμένο επίπεδο ανάληψης κινδύνου σε επίπεδο ομίλου και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση.
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας για την ρευστότητα την ημερήσια διαχείριση ρευστότητας της Τράπεζας και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας της Τράπεζας.
- Ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Η Τράπεζα, σύμφωνα με τις Οδηγίες της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Τράπεζας της Ελλάδος, εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, διαδικασίες κι ελέγχους αναφορικά με τη σύσταση βαρών σε στοιχεία ενεργητικού στο αποθεματικό ρευστότητας, στην διαχείριση εξασφαλίσεων, στο σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης (Contingent Funding Plan), στην ημερήσια διαχείριση ρευστότητας και στην διενέργεια σεναρίων κρίσεων για την

Κίνδυνος Ρευστότητας

ρευστότητα. Οι παραπάνω πολιτικές, διαδικασίες και έλεγχοι μαζί με τη διακυβέρνηση ρευστότητας περιγράφονται στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP).

Οι πολιτικές, οι διαδικασίες και οι έλεγχοι εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, στο επιχειρησιακό μοντέλο της Τράπεζας και στις συνθήκες της αγοράς στην επιχειρηματική χρηματοδότηση.

Αποθεματικό Ρευστότητας

Ο Όμιλος κατέχει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετρητών και στοιχείων ενεργητικού υψηλής ικανότητας ρευστοποίησης, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του και ενδεχόμενες αναλήψεις καταθέσεων σε συνθήκες πίεσης αγοράς. Τα διακρατούμενα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- (α) Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες,
- (β) Ομόλογα υψηλής ρευστοποίησης και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποδεκτά ως εγγύηση,
- (γ) Διατραπεζικές καταθέσεις λήξης εντός ενός μήνα.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυνητικό απόθεμα ρευστότητας αξίας € 6 δις της 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: € 14,5 δις). Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας € 2,2 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2014: € 2,1 δις). Πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων εξασφαλίσεων για την ΕΚΤ ποσού € 2,2 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) διακρατείται από τις θυγατρικές του Ομίλου και για τις εξασφαλίσεις αυτές έχουν εφαρμογή προσωρινοί περιορισμοί από τις τοπικές εποπτικές αρχές και προσωρινά περιορίζεται η μεταφορά τους μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου.

Επιχειρηματική Χρηματοδότηση και Χρηματοδότηση μέσω Ευρωσυστήματος

Λόγω της κρίσης του ελληνικού χρέους, οι ελληνικές τράπεζες απέκτησαν μέρος της χρηματοδότησης τους από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Η εξάρτηση του Ομίλου για χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα για το 2015 έφτασε στην κορύφωσή της τις πρώτες μέρες του Ιουλίου (9 Ιουλίου 2015: € 33,3 δις, εκ των οποίων € 23,1 δις χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ), ως αποτέλεσμα της αυξημένης αβεβαιότητας στην Ελλάδα, η οποία είχε ως αποτέλεσμα σημαντικές εκροές καταθέσεων και οδήγησε στην επιβολή μέτρων περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων και μια προσωρινή τραπεζική αργία την 28 Ιουνίου 2015.

Η αξιοπιστία του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος αποκαταστάθηκε σημαντικά μετά την τελική συμφωνία για το τριετές πρόγραμμα του ΕΜΣ στα μέσα του Αυγούστου 2015 και τη μείωση της πολιτικής αβεβαιότητας στην Ελλάδα μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρίου. Επιπροσθέτως, το Νοέμβριο του 2015, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της άσκησης αξιολόγησης των Ελληνικών Τραπεζών, η οποία πραγματοποιήθηκε από την ΕΚΤ/Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2015, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου € 2.039 εκατ., η οποία αύξησε τη ρευστότητά της κατά το (μικτό) ποσό των € 1,6 δις.

Οι προαναφερόμενες θετικές εξελίξεις είχαν ως αποτέλεσμα μια σημαντική αύξηση της πρόσβασης της Τράπεζας σε πηγές χρηματοδότησης με παροχή εξασφαλίσεων κατά € 4,6 δις στο τέλος του 2015 σε σύγκριση με το αποκορύφωμα της κρίσης, με συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων με εξασφαλίσεις ομόλογα εκδόσεων του ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF), τα οποία προηγουμένως περιλαμβάνονταν στην ομάδα των αποδεκτών εγγυήσεων από την ΕΚΤ και μια σημαντική αύξηση των πελατειακών καταθέσεων στην Ελλάδα ύψους € 1 δις. Την 31 Δεκεμβρίου 2015, η καθαρή χρηματοδότηση της Τράπεζας από την ΕΚΤ και τον ΕΛΑ ανήλθε σε € 5,3 δις και € 20 δις, αντίστοιχα (2014: ΕΚΤ € 12,5 δις).

Κίνδυνος Ρευστότητας

Υπολογισμός του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR)

Ο δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) δεν θεωρείται το κατάλληλο μέτρο για τον κίνδυνο ρευστότητας για τράπεζες που αντιμετωπίζουν συστημική κρίση για μια παρατεταμένη περίοδο, όπως είναι η περίπτωση των Ελληνικών Τραπεζών.

Παράρτημα 1 : Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων

Παράρτημα 1: Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων

	2015 Τρέχουσα Περίοδος € εκατ.	2015 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.	2014 Τρέχουσα Περίοδος € εκατ.	2014 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.	
Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1: μέσα και αποθεματικά					
1	Κεφαλαϊκά μέσα, καθώς και η σχετική διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.712	8.712	11.094	11.094
2	Κέρδη εις νέον	(9.846)	(9.846)	(8.682)	(8.682)
3	Συσσωρευμένα λοιπά συνολικά έσοδα (και λοιπά αποθεματικά που συμπεριλαμβάνουν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές βάσει ισχύοντων λογιστικών προτύπων)	7.785	7.786	3.416	3.416
	Προϋφιστάμενα κεφάλαια στο πλαίσιο της κρατικής ενίσχυσης έως 1η Ιανουαρίου 2018	950	-	950	-
5	Δικαιώματα μειοψηφίας (ποσό που επιτρέπεται στο ενοποιημένο κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1)	401	1	532	-
5a	Ενδιάμεσα κέρδη που ελέγχονται από ανεξάρτητο τρίτο, μετά την αφαίρεση κάθε προβλέψιμης επιβάρυνσης και πρόβλεψης για μερίσματα	-	-	-	-
6	Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1, πριν από εποπτικές προσαρμογές	8.002	6.653	7.310	5.828
Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1: εποπτικές προσαρμογές					
8	Άυλα στοιχεία ενεργητικού (μετά την αφαίρεση της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης) (αρνητικό ποσό)	(51)	(127)	(30)	(148)
10	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία εκτός από εκείνες που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (μετά την αφαίρεση της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 38 παράγραφος 3) (αρνητικό ποσό)	(127)	(319)	(71)	(353)
11	Αποθεματικά εύλογης αξίας που σχετίζονται με κέρδη ή ζημιές από αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	69	69	107	107
12	Αρνητικά ποσά που προκύπτουν από τον υπολογισμό των ποσών αναμενόμενης ζημιάς	-	-	(19)	(94)
14	Κέρδη ή ζημιές από υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και προκύπτουν από αλλαγές στην πιστωτική διαβάθμιση	-	-	(3)	(3)
16	Άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις ενός ιδρύματος σε ίδια μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (αρνητικό ποσό)	(4)	(4)	(1)	(1)
22	Ποσό μεγαλύτερο από το όριο του 15% (αρνητικό ποσό) εκ των οποίων: άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του ιδρύματος σε μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες	-	-	(35)	-
23	εκ των οποίων: άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του ιδρύματος σε μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες	-	-	(13)	-
25	εκ των οποίων: αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	-	-	(22)	-
25α	Ζημιές της τρέχουσας χρήσης (αρνητικό ποσό)	(1.181)	(1.181)	(1.219)	(1.219)
26β	Ποσό που πρέπει να αφαιρεθεί ή να προστίθεται στο κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 όσον αφορά στις πρόσθετες προσαρμογές και αφαιρέσεις που απαιτούνται προ του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις εκ των οποίων: διαφορές από την εύλογη αξία των ενσώματων παγίων	(39)	-	(52)	-
27	Αποδεκτές αφαιρέσεις από πρόσθετα στοιχεία της κατηγορίας 1, οι οποίες υπερβαίνουν το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 του ιδρύματος (αρνητικό ποσό)	(46)	-	(93)	-
28	Σύνολο κανονιστικών προσαρμογών στο κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	(1.340)	(1.562)	(1.329)	(1.709)
29	Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1)	6.623	5.091	5.894	4.119
Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1): Μέσα					
33	Ποσό των αποδεκτών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 484 παράγραφος 4, καθώς και η σχετική διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση από την κατηγορία AT1	30	-	62	-
36	Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1) πριν από εποπτικές προσαρμογές	30	-	62	-
Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1): εποπτικές προσαρμογές					
41α	Εναπομείναντα ποσά που αφαιρούνται από το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 του κεφαλαίου όσον αφορά στην αφαίρεση από το κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δυνάμει του άρθρου 472 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 εκ των οποίων: υπεραξία και άυλα πάγια (καθαρό των σχετικών φορολογικών απαιτήσεων)	(76)	-	(155)	-
	εκ των οποίων: ανεπάρκεια προβλέψεων ως προς τις αναμενόμενες ζημιές	(76)	-	(118)	-
43	Σύνολο κανονιστικών προσαρμογών στο πρόσθετο κεφάλαιο κοινών της κατηγορίας 1 (AT1)	(76)	-	(155)	-
44	Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1)	-	-	-	-
45	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (T1 = CET1 + AT1)	6.623	5.091	5.894	4.119

Παράρτημα 1 : Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων

Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2): μέσα και προβλέψεις					
47	Ποσό των αποδεκτών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 484 παράγραφος 5, καθώς και η σχετική διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση από την κατηγορία T2	15	-	141	-
50	Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου	108	108	-	-
51	Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2) πριν από τις εποπτικές προσαρμογές	123	108	141	-
Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2): εποπτικές προσαρμογές					
56α	Εναπομείναντα ποσά που αφαιρούνται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 2 του κεφαλαίου όσον αφορά στην αφαίρεση από το κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δυνάμει του άρθρου 472 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 εκ των οποίων: ανεπάρκεια προβλέψεων ως προς τις αναμενόμενες ζημιές	-	-	(37)	-
56γ	Ποσό που πρέπει να αφαιρείται ή να προστίθεται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά στις πρόσθετες προσαρμογές και αφαιρέσεις που απαιτούνται προ του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις εκ των οποίων: διαφορές από την εύλογη αξία των ενσώματων παγίων	39	-	52	-
57	Σύνολο κανονιστικών προσαρμογών στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2)	39	-	15	-
58	Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2)	162	108	156	-
59	Σύνολο κεφαλαίου (TC = T1 + T2)	6.785	5.199	6.050	4.119
60	Σύνολο σταθμισμένων βάσει κινδύνου στοιχείων του ενεργητικού	38.888	38.888	36.430	39.062
Δείκτες κεφαλαίου και αποθέματα ασφαλείας					
61	Κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	17,0%	13,1%	16,2%	10,5%
62	Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	17,0%	13,1%	16,2%	10,5%
63	Συνολικό κεφάλαιο (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	17,4%	13,4%	16,6%	10,5%
68	Κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 διαθέσιμο για την εκπλήρωση των απαιτήσεων περί αποθεμάτων ασφαλείας (ως ποσοστό του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)	17,0%	13,1%	16,2%	10,5%
Ποσά μικρότερα από τα όρια για την αφαίρεση (πριν από στάθμιση κινδύνου)					
72	Άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του κεφαλαίου οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα δεν διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες (ποσό μικρότερο από το όριο του 10% και μετά την αφαίρεση των επιλέξιμων αρνητικών θέσεων)	42	42	50	50
73	Άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του κεφαλαίου οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες (ποσό μικρότερο από το όριο του 10% και μετά την αφαίρεση των επιλέξιμων αρνητικών θέσεων)	373	373	324	336
75	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (ποσό μικρότερο από το όριο του 10%, μετά την αφαίρεση της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 38 παράγραφος 3)	470	470	580	334
Εφαρμοστέα ανώτατα όρια όσον αφορά τη συμπερίληψη προβλέψεων στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2					
76	Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου που συμπεριλαμβάνονται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά ανοίγματα που υπόκεινται σε τυποποιημένη προσέγγιση (πριν από την εφαρμογή του ανώτατου ορίου)	14	14	-	-
77	Ανώτατο όριο για την συμπερίληψη προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης	19.180	19.180	-	-
78	Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου που συμπεριλαμβάνονται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά ανοίγματα που υπόκεινται στην προσέγγιση του προφίλ πιστωτικού κινδύνου του ιδρύματος (πριν από την εφαρμογή του ανώτατου ορίου)	94	94	-	-
79	Ανώτατο όριο για τη συμπερίληψη προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 βάσει της προσέγγισης του προφίλ πιστωτικού κινδύνου του ιδρύματος	15.615	15.615	-	-
Κεφαλαιακά μέσα που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης (ισχύει μόνο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2014 και 1ης Ιανουαρίου 2022)					
82	Τρέχον ανώτατο όριο για μέσα πρόσθετου κεφαλαίου της κατηγορίας 1 που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης	70%	-	80%	-
83	Ποσό που εξαιρείται από το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 λόγω του ανώτατου ορίου (υπέρβαση του ανώτατου ορίου έπειτα από εξαγορές και λήξεις)	13	-	15	-
84	Τρέχον ανώτατο όριο για μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2 που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης	70%	-	80%	-
85	Ποσό που εξαιρείται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 2 λόγω ανώτατου ορίου (υπέρβαση του ανώτατου ορίου έπειτα από εξαγορές και λήξεις)	6	-	35	-

Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων

Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων

		Σειρά Α	
1	Εκδότης	Eurobank Εργασίας Α.Ε.	ERB Hellas Funding LTD
2	Μοναδικό αναγνωριστικό	-	DE000A0DZVJ6
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Ελληνική	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρεσϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάταξη της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
Κανονιστική επεξεργασία			
4	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Κοινές Μετοχές Κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Κοινές Μετοχές Κατηγορίας 1	Μη αποδεκτό
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Μετοχικό κεφάλαιο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εποπτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 4,412 εκατ.	€ 2 εκατ.
9	Ονομαστικό ποσό του μέσου	€ 0.30 ανά μετοχή (ημερομηνία αναφοράς) / € 655.8 εκατ.	€ 2.131.000
9α	Τιμή έκδοσης	-	100%
9β	Τιμή εξόφλησης	-	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Ίδια Κεφάλαια	Μετοχές
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	Ποικίλων	18 Μαρτίου 2005
12	Αόριστη διάρκεια ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστη διάρκεια	Αόριστη διάρκεια
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	Χωρίς ληκτότητα	Χωρίς ληκτότητα
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Μη διαθέσιμο	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Μη διαθέσιμο	Ημερομηνία απόκτησης 18 Μαρτίου 2010 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Μη διαθέσιμο	Ετήσιο
Τοκομερίδια/μερίσματα			
17	Σταθερό ή κυμαινόμενο μέρισμα/τοκομερίδιο	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	Μη διαθέσιμο	Σταθερό προς κυμαινόμενο 6,75% το 03/07 ; στη συνέχεια 10ετές €csm +12,5βάσης. Μέγιστο κουπόνι = 8%
19	Υπαρξη όρου αναστολής μερισμάτων	Μη διαθέσιμο	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερική διακριτική ευχέρεια	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Μερική διακριτική ευχέρεια	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι	Όχι
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
30	Χαρακτηριστικά απόσβεσης	Όχι	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Όχι	Ναι
37	Εάν, ναι καθορίστε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Μη διαθέσιμο	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί
Όροι και προϋποθέσεις		http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/katastatiko_en_12.04.2014.%20eng.pdf	

Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων

		Σειρά Β	Σειρά Γ
		ERB Hellas Funding LTD XS0232848399	ERB Hellas Funding LTD XS0234821345
1	Εκδότης		
2	Μοναδικό αναγνωριστικό		
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάταξη της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάταξη της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
	Κανονιστική επεξεργασία		
4	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Μη επιλέξιμο	Μη επιλέξιμο
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εποπτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 5 εκατ.	€ 49 εκατ.
9	Ονομαστικό ποσό του μέσου	€ 4.629.000	€ 50.359.000
9α	Τιμή έκδοσης	100%	100%
9β	Τιμή εξόφλησης	100%	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Μετοχή	Μετοχή
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	2 Νοεμβρίου 2005	9 Νοεμβρίου 2005
12	Αόριστη διαρκείας ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστη διαρκείας	Αόριστη διαρκείας
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	Χωρίς ληκτότητα	Χωρίς ληκτότητα
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Ναι	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Ημερομηνία απόκτησης 2 Νοεμβρίου 2015 στο 100%	Ημερομηνία απόκτησης 9 Ιανουαρίου 2011 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Τριμηνιαίο	Τριμηνιαίο
	Τοκομερίδια/μερίσματα		
17	Σταθερό ή κυμαινόμενο μερίσμα/τοκομερίδιο	Σταθερό προς κυμαινόμενο	Σταθερό
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	4,565% έως 02 Νοεμβρίου 2015, τότε 3mE + 222bps	6%
19	Υπαρξη όρου αναστολής μερισμάτων	Όχι	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Υποχρεωτικό	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι	Όχι
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
30	Χαρακτήρα απόσβεσης	Όχι	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Κεφάλαια της κατηγορίας 2	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Ναι	Ναι
37	Εάν, να καθορίσετε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί

Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων

		Σειρά Δ	
		ERB Hellas Funding LTD XS0440371903	Eurobank Εργασίας Α.Ε. XS0302804744
1	Εκδότης		
2	Μοναδικό αναγνωριστικό		
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Τα έγγραφα σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ, Εγγύηση Αγγλικό δίκαιο. Η κατάταξη της εγγύησης και τα δικαιώματα κατά την εκκαθάριση σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο	Τα έγγραφα σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο. Πράξη εγγύησης σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
4	Κανονιστική επεξεργασία Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Μη επιλέξιμο	Μη επιλέξιμο
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εμποτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 21 εκατ.	€ 141 εκατ.
9	Ονομαστικό ποσό του μέσου	€ 21.000.000	€ 74.993.000
9α	Τιμή έκδοσης	100%	99,909%
9β	Τιμή εξόφλησης	100%	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Μετοχή	Υποχρέωση αναπόσβεστο κόστος
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	29 Ιουλίου 2009	8 Ιουνίου 2007
12	Αόριστη διάρκεια ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστη λήξης	Ημερομηνία λήξης
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	Χωρίς ληκτότητα	8 Ιουνίου 2017
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Ναι	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Ημερομηνία απόκτησης 29 Οκτωβρίου 2014 στο 100%	Ημερομηνία απόκτησης 08 Ιουνίου 2012 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Ετήσιο	Τριμηνιαίο
17	Τοκομερίδια/μερίσματα Σταθερό ή κυμαινόμενο μερίσμα/τοκομερίδιο	Σταθερό	Κυμαινόμενο
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	8,25%	3μ Euribor + 1.6 %
19	Υπαρξη όρου αναστολής μερισμάτων	Όχι	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)	Υποχρεωτικό
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Υποχρεωτικό	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι	Η αναβάθμιση συνέβη τον Ιούνιο 2012, το περιθώριο αυξήθηκε από 0.30% σε 1.60%
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Η "Κατοχή Μετατρέψιμου Γεγονότος Ενεργοποίησης" θα πρέπει να θεωρηθεί ότι πραγματοποιήθηκε, όταν η Τράπεζα καταβάλλει οποιαδήποτε μερίσμα ή άλλη μορφή διανομής (ε) από τις συνήθειες του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από οποιαδήποτε πληρωμή του μερίσματος ή άλλη μορφή διανομής (ε) το σύνολο των οποίων είναι υποχρεωτικά απαιτητό να καταβληθεί από την υποχρεωτική λειτουργία της Ελληνικής νομοθεσίας από περίοδο σε περίοδο.	Μη διαθέσιμο
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Πάντα πλήρως	Μη διαθέσιμο
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Ο «Λόγος Ανταλλαγής» καθορίζεται από τον Υπεύθυνο Υπολογισμού σύμφωνα με την παρακάτω φόρμουλα: (i)Τίμημα Ρευστοποίησης / Παράγοντας Προεξόφλησης Ανταλλαγής* VWAP ή αν είναι μικρότερο (ii) Τίμημα Ρευστοποίησης / Ονομαστική Αξία Κοινής Μετοχής	Μη διαθέσιμο
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Κατά την επιλογή μεταξύ του εκδότη και κατόχου	Μη διαθέσιμο
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Κοινή μετοχή	Μη διαθέσιμο
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Eurobank Εργασίας Α.Ε. Μετοχικό Κεφάλαιο	Μη διαθέσιμο
30	Χαρακτήρα απόσβεσης	Όχι	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Κεφάλαια της κατηγορίας 2	Μη εξασφαλισμένα με εξοφλητική προτεραιότητα
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Ναι	Ναι
37	Εάν, να καθορίσετε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί	Δυνατότητα αναβάθμισης